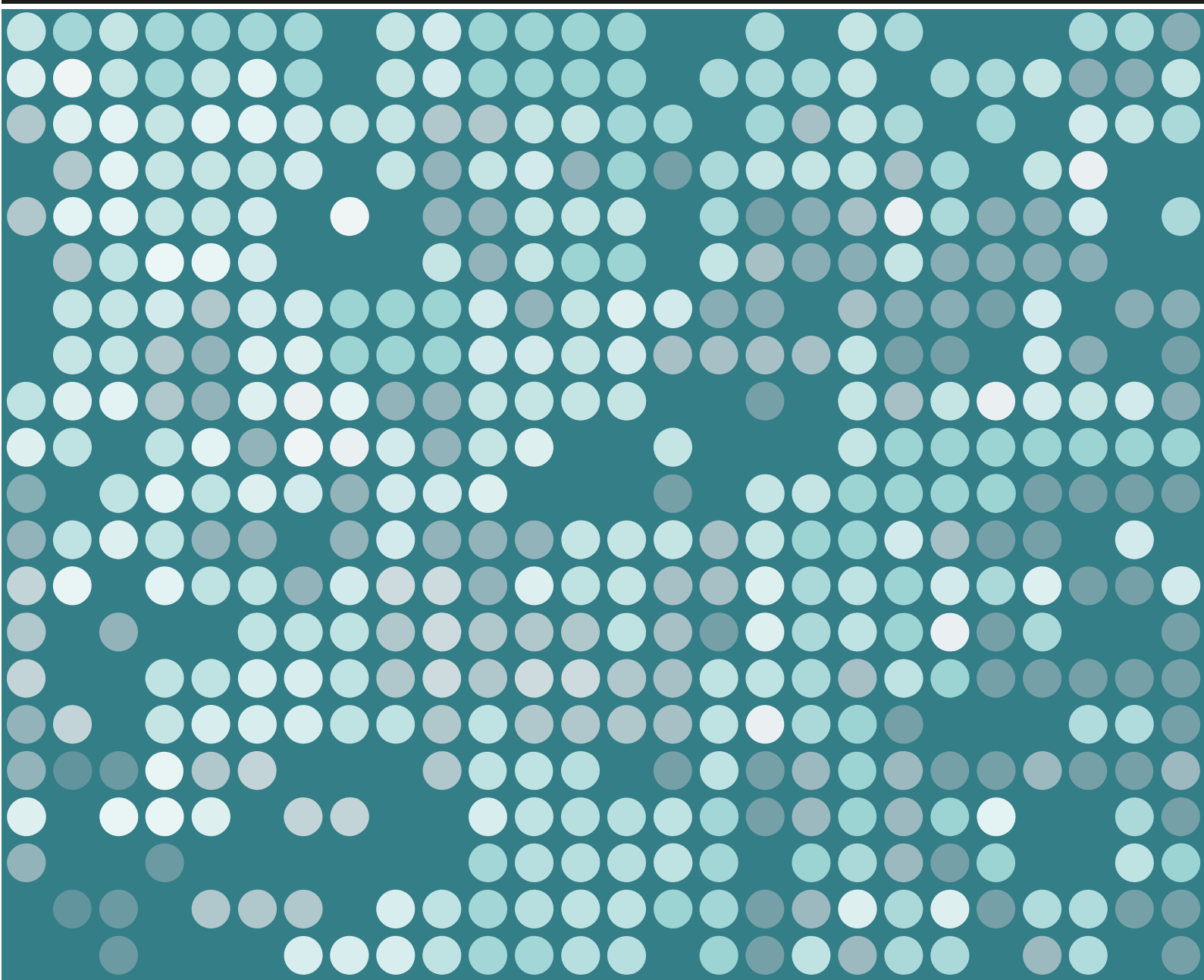

Migration och brott

Underlagsrapport till Konjunkturinstitutet

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till främst regeringen, rättsväsendets myndigheter och brottsförebyggande aktörer, men även allmänheten.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till tillgangligt@bra.se

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Författare: David Shannon

urn:nbn:se:bra-1256

ISSN 1100-6676

© Brottsförebyggande rådet 2025

Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm
Telefon 08-527 58 400, e-post registrator@bra.se, www.bra.se

Migration och brott

Underlagsrapport till Konjunkturinstitutet

Rapport 2025:7

Förord

Den här rapporten redovisar huvudresultaten från svensk och internationell forskning om migrationens betydelse för brottslighet. Den har skrivits mot bakgrund av ett regeringsuppdrag till Brå att bistå Konjunkturinstitutet med en kunskapssammanställning i den här frågan.

Rapporten riktar sig främst till Konjunkturinstitutet, regeringen och riksdagen, men även till andra med intresse av en kunskapssammanställning över detta omfångsrika forskningsfält.

Rapportens författare är David Shannon, enhetschef vid Brå. Sven-Åke Lindgren, professor emeritus vid Göteborgs universitet och Felipe Estrada, professor vid Stockholms universitet, har vetenskapligt granskat ett utkast till rapporten och lämnat värdefulla synpunkter. Det är dock Brå som i alla avseenden ansvarar för innehållet i rapporten.

Stockholm i maj 2025

Jonas Trolle
T.f. generaldirektör

David Shannon
Enhetschef

Innehållsförteckning

Sammanfattning	7
Migration kan förväntas ha både brotthöjande och brottsreducerande effekter	7
Studier riktar fokus på tre analysnivåer	7
En sammanfattande bedömning	11
Inledning	14
Metod och material	14
Kort om problem med att mäta brottslighet	15
Migration, migranter, utrikesfödda och utrikes bakgrund	16
Rapportens disposition	17
Förväntningar om migrationens påverkan på brottslighet	18
Migrationsrelaterade faktorer som kan leda till ökad brottslighet	18
Migrationsrelaterade faktorer som kan leda till minskad brottslighet	21
Studier på grupp nivå	24
Variation mellan länder i utrikesföddas över- eller underrepresentation i delaktighet i brott	25
Variation mellan olika grupper av utrikesfödda personer	28
Variationer i överrepresentation mellan brottskategorier	33
Inrikesfödda personer med utrikesfödda föräldrar	34
Minskad delaktighet i brott i flera länder för personer med såväl inrikes som utrikes bakgrund	35
Icke-folkbokförda personer	37
Några centrala siffror för Sverige	38
Studier på områdesnivå	43
Flera fördelar med områdesstudier	43
Flest studier har gjorts i USA	45
Studier från Europa	46
Studier från Norden	57
Studier på nationell nivå	61

Enklare jämförelser av tidsserier för invandring respektive brottsutveckling	61
Jämförelser av länder med olika invandringsnivåer	62
Slutsatser och diskussion	70
Brottsutvecklingen på nationell nivå styrs inte av migration	70
Variationer i överrepresentation efter bland annat migrationskontext och migrationsskäl	71
Resultat från europeiska studier på områdesnivå	71
Hur tolka kombinationen av resultat från grupp- och områdesnivåer?	74
Frågan om migrationens nettoeffekt på brottslighet.....	75
Referenser	77
Bilageförteckning	106
Bilaga 1 Områdesbaserade studier från Kanada	107
Bilaga 2 Studier om effekten av migration från Venezuela till Chile, Brasilien och Colombia	108
Bilaga 3 Studier om effekten av flyktingvågen från Syrien till Turkiet.....	110

Sammanfattning

Brå har fått i uppdrag av regeringen att bistå Konjunkturinstitutet med en kunskapssammanställning i syfte att i möjligaste mån belysa migrationens effekter på brottsligheten. Syftet med den här rapporten är att ge en lättillgänglig överblick över den kunskap som finns i dag om kopplingen mellan migration och brott. Sammanställningen bygger på både svensk och internationell forskning.

Migration kan förväntas ha både brotthöjande och brottsreducerande effekter

Det finns ett flertal faktorer som enligt forskare skulle kunna bidra till en effekt av migration på brottsligheten. Dels finns det faktorer som kan leda till en *direkt* effekt på brottsligheten genom att migranter själva begår fler eller färre brott än befolkningen i övrigt. Dels kan migration få en *indirekt* effekt på brottsligheten genom att påverka den övriga befolkningens delaktighet i brott.

Inom båda grupperna av faktorer finns det sådana som innebär att migrationen skulle förväntas öka brottsnivåer och sådana som i stället innebär en förväntan om minskad brottslighet till följd av migration. För att skatta migrationens *netto*effekt på brottsligheten behövs kunskap om både de direkta och indirekta effekterna, eftersom de kan ta ut varandra i varierande utsträckning. Det är exempelvis möjligt att migrationen leder till en ökad brottslighet genom direkta effekter men samtidigt en minskad brottslighet i övriga delar av befolkningen.

Studier riktar fokus på tre analysnivåer

Frågan om migrationens betydelse för brottsligheten har huvudsakligen undersökts på tre olika analysnivåer: nationell nivå, områdesnivå och gruppnivå.

Studier på nationell nivå beskriver antingen hur migrationen samvarierar med brottsutvecklingen i samhället med hjälp av enkla jämförelser av tidsserier över brottsutvecklingen respektive andelen migranter i befolkningen, eller genom att jämföra brottsnivåer mellan länder med högre respektive lägre nivåer av invandring.

Studier på områdesnivå analyserar kopplingen mellan migration och brott genom att fokusera på variationer i brottsnivån mellan olika geografiska enheter inom samma land, till exempel kommuner eller län.

Studier på gruppnivå jämför nivåer av delaktighet i brott mellan inrikes- och utrikesfödda personer med utgångspunkt i olika datakällor.

Studier på nationell nivå

Analysen som redovisar enkla tidsseriejämförelser av brottsutvecklingen och utvecklingen av andelen migranter i befolkningen visar att det inte finns något enkelt samband mellan migration och brottsutveckling på nationell nivå. Den övergripande brottsutvecklingen styrs av många olika faktorer, och effekterna av migration är små i jämförelse med den samlade effekten av dessa övriga faktorer, som påverkar brottsligheten hos både utrikesfödda och den större inrikesfödda befolkningen.

Studier som undersöker om brottsnivåer är högre eller lägre i länder som tar emot fler eller färre migranter visar att höginkomstländer har högre nivåer av registrerade egendomsbrott än låginkomstländer, och lägre nivåer av dödligt våld. Studierna visar också att dessa skillnader beror på faktorer kopplade till ländernas ekonomiska och demografiska utveckling och inte på invandringsnivåer. Det saknas ett samband mellan olika länders brottsnivåer och invandringsutvecklingen när man tar hänsyn till skillnader i ländernas demografiska utveckling och BNP per capita. Samtidigt har höginkomstländerna högre nivåer av invandring, eftersom de är de mest attraktiva destinationerna för den internationella migrationen.

Studier på områdesnivå

Studier som analyserar migrationens betydelse för brottslighet på områdesnivå anses vara de som har bäst möjlighet att ge inblickar i frågan om migrationens nettoeffekt på brottsligheten. Dessa är de enda studierna som använder en forskningsdesign som tar hänsyn till både direkta och indirekta effekter av migration, och som också kan ge svar om effekten av migration i ett visst land.

Studier med fokus på områdesnivå visar att migranter ofta tenderar att koncentreras till vissa områden, och att dessa områden i genomsnitt har högre brottsnivåer och kan betraktas som mer kriminogena. Vid kontroll för detta visar studier från USA och Europa en något svårtolkad bild.

I USA är tendensen att studierna visar antingen ingen effekt av migration på brottsligheten eller en svag brottsreducerande effekt.

Det finns metodologiskt starka¹ områdesbaserade studier som undersökt kopplingen mellan migration och brottsnivåer i ett flertal europeiska länder under olika delar av perioden från 1990-talet och framåt. Det är flera europeiska studier som redovisar ett positivt samband mellan migration och en eller flera brottskategorier (ju fler migranter, desto högre brottsnivåer) samtidigt som det också är flera studier som inte hittar någon signifikant effekt, och en del som redovisar en brottsreducerande effekt av migration på brottsligheten.

Vissa skillnader i huvudmönstren i resultaten framgår för studier som analyserar mycket stora inflöden av till exempel asylsökande under en relativt kort period, respektive studier som studerar perioder som inte påverkats av sådana mer extrema migrationsförhållanden.

Stora "migrationschocker" kopplas ofta till en ökad brottslighet

I flera fall, men inte alltid, visar de metodologiskt starka europeiska studierna som fokuserat på mycket stora migrationsinflöden en brotthöjande effekt för både vålds- och egendomsbrott. De flesta av de här studierna avser migrationsvågen som nådde Europa under mitten av 2010-talet som ett resultat av inbördeskriget i Syrien. En majoritet av studierna har genomförts i Tyskland och visar att migrationens brotthöjande effekt på våldsbrotten bara avsåg brott mot utländska medborgare – antalet offer för våldsbrott med tyskt medborgarskap minskade under åren kring migrationsvågen.

Det finns en del svårtolkade skillnader mellan olika studier, men en rimlig slutsats är att den stora migrationsvågen som nådde Europa i mitten av 2010-talet hade en effekt på brottsligheten i länder med ett stort inflöde av asylsökande i förhållande till ländernas befolkningsmängd. Samtidigt får effektens storlek betraktas som osäker (skattningar varierar mellan olika studier).

De tillgängliga analyser som gjorts av svenska förhållanden under perioden kring 2014–2016 tyder på en effekt på våldsbrottslighet men visar varierande resultat vad gäller en effekt på egendomsbrottsligheten. För

¹ Med metodologiskt starka menas studier som både använder en longitudinell design och som kontrollerar för effekter av att det finns skevheter i migranternas val av bostättningsort, som kan påverka skattningar av migrationens effekter på brottsligheten.

Sverige saknas analyser motsvarande de tyska om vilka som drabbades av våldsbrotten.

Resultaten från både de europeiska och svenska analyserna av asylvågen avser bara åren kring själva "migrationschocken", och det saknas i dag forskning om migrationsvågens långsiktiga effekter på brottsnivåer. Samtidigt visar andra studier att forskningsresultat om effekten av den här typen av mycket stora migrationsflöden inte kan generaliseras till andra typer av migration eller andra tidsperioder.

Områdesstudier om mindre extrema migrationsförhållanden

Med vissa undantag har de metodologiskt starka europeiska studier som fokuserat på mindre extrema migrationsförhållanden visat antingen ingen signifikant effekt av migration på brottsligheten per capita, eller en effekt för egendomsbrott (i båda riktningarna) men inte för våldsbrott.

Det gäller studier från Tyskland, Italien, Spanien, Storbritannien och Norge samt ett par studier som undersökt ett flertal europeiska länder samtidigt under olika delar av perioden mellan sista delen av 1900-talet och andra delen av 2010-talet.

Även här finns en del svårtolkade skillnader mellan olika studier. Till exempel visar analyser från Storbritannien respektive Italien och Spanien skillnader i effekten av migrationen för olika migrantgrupper, som också går i olika riktningar mellan studierna. En studie från Storbritannien visar att migranter från östra Europa hade en brottsreducerande effekt på egendomsbrottsligheten efter EU-utvidgningen 2004, medan en studie om Italien och Spanien från samma period finner att migranter från Europa hade motsatt effekt på egendomsbrottsligheten i dessa länder.

Studien från Storbritannien visade att asylsökande från olika länder i Afrika och Mellanöstern hade en brottshöjande effekt på egendomsbrottsligheten, men ingen effekt på våldsbrottsligheten. Studien om Italien och Spanien finner i stället en negativ effekt på både egendoms- och våldsbrottsligheten av migration från såväl Afrika som Central- och Sydamerika (ju fler migranter från dessa länder, desto färre brott per capita).

Den enda metodologiskt starka studie från Norden, som inte fokuserar på effekten av den stora migrationsvågen under 2014–2015, analyserar migrationens effekter på brottsligheten i Norge under perioden 2007–2016. Efter kontroller för de strukturella förutsättningar som kännetecknar de områden där migranter typiskt sett bosätter sig, visar resultaten en

signifikant och negativ effekt av migration på brottsligheten för såväl arbetsmarknadsmigranter som flyktingar (ju större andel migranter i områdesbefolkningen över tid, desto färre brott per capita).

Studier på gruppnivå

Studierna på gruppnivå är mest av beskrivande karaktär, och fokus riktas bara på de möjliga *direkta* effekter som migration kan få på brottsligheten. De gör därmed inget anspråk på att ge ett underlag för skattningar av migrationens nettoeffekter på brottsligheten i samhället. Det är på den här analysnivån som de flesta nordiska studier om migration och brott har riktat sitt huvudfokus.

Resultaten från forskningen på gruppnivå visar att migranter i Västeuropa och Norden uppvisar en högre genomsnittlig nivå av delaktighet i brott än inrikesfödda personer, medan bilden från till exempel USA är den motsatta.

Nordiska studier som har undersökt variationer i överrepresentation mellan olika grupper av migranter visar en generellt lägre överrepresentation eller en underrepresentation i brott för personer från höginkomstländer och personer som migrerat av arbets- eller utbildningsskäl, och en högre överrepresentation bland personer från låginkomstländer och personer som migrerat som resultat av krig och konflikter i ursprungslandet. Forskning visar också att tillträde till arbetsmarknaden spelar en viktig roll för migranternas delaktighet i brott i mottagarlandet.

Studier från såväl Sverige som andra nordiska länder visar också en minskad delaktighet i brott bland både inrikes- och utrikesfödda personer under perioden efter 1990-talet, där minskningen varit större bland de utrikesfödda. Det saknas forskning om vad denna utveckling kan bero på.

Trots dessa minskningar är överrepresentationen fortfarande tydlig, även vid kontroller för skillnader i demografiska faktorer och socioekonomiska förutsättningar mellan inrikes- och utrikesfödda. Och i Sverige har överrepresentationen bland inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar ökat sedan millennieskiftet.

En sammanfattande bedömning

Det är ingen enkel uppgift att dra slutsatser om migrationens nettoeffekter på brottsligheten i samhället på ett generellt plan. Den samlade forskningen

visar att effekten kan variera, bland annat mellan olika migrationsskeenden, olika grupper av migranter och olika mottagningskontexter.

Ett svårtolkat resultat av kunskapssammanställningen är kontrasten mellan de likheter som finns mellan USA och Europa när det gäller flera områdesbaserade studier, och de skillnader som finns mellan studierna på gruppnivå. Flera områdesbaserade studier från båda kontinenterna visar ingen effekt av migration på brottsligheten, trots tydliga skillnader mellan USA och Europa när det gäller utrikesfödda personers under- respektive överrepresentation i brott.

Mot bakgrund av de utrikesföddas överrepresentation i brott i Europa skulle en nolleffekt av migration på brottsligheten rimligen behöva innebära att migrationen påverkat mottagarländerna på ett sätt som inneburit en minskad delaktighet i brott inom den övriga befolkningen. En möjlig delförklaring som lyfts i forskningen är att utrikesfödda över tid har ersatt inrikesfödda personer i vissa kriminella marknader, som alltid funnits men där inrikesfödda inte längre är lika dominanta som tidigare. Andra möjliga delförklaringar är att utrikesfödda i många länder inte utgör en tillräckligt stor del av befolkningen för att orsaka märkbara förändringar i brottsligheten på områdesnivå, eller att migration har påverkat den övriga befolkningens förutsättningar på ett sätt som inneburit en lägre exponering för riskfaktorer för brott över tid.

Otillräckligt forskningsunderlag för att dra säkra slutsatser om Sverige

Att utifrån den befintliga forskningen dra någon slutsats om migrationens nettoeffekt på brottsligheten i Sverige under modern tid låter sig dessvärre inte göras. I nuläget saknas ett tillräckligt forskningsunderlag i form av metodologiskt starka studier som har undersökt den sammantagna effekten av migration till Sverige, och som tar hänsyn både till effekten av utrikesföddas överrepresentation i brott och möjliga effekter av migrationen på den övriga befolkningens brottslighet.

Det är också svårt att generalisera från de europeiska områdesstudierna till svenska förhållanden. Som har nämnts visar områdesstudier olika effekter för olika grupper av migranter i samma land, och effekten av migration från samma ursprungsland eller region kan variera mellan olika mottagarländer. Migrationens effekt på brottsligheten kan också variera mellan olika mottagningskontexter, som också förändras över tid, bland annat när det

gäller förutsättningar på arbetsmarknaden. Mot bakgrund av att olika länder har olika migrationsmönster – och migrationsmönster inom samma land förändras över tid – skulle det behövas metodologiskt starka svenska studier från olika tidsperioder under modern tid för att kunna uttala sig om migrationens nettoeffekt på den svenska brottsligheten.

Inledning

Konjunkturinstitutet fick 2024 i uppdrag av regeringen att beräkna och bedöma de samhällsekonomiska och offentligfinansiella nettoeffekterna av migrationen till Sverige under modern tid. Som en del av samma uppdrag skulle Brottsförebyggande rådet (Brå) bistå Konjunkturinstitutet med en kunskapssammanställning i syfte att i möjligaste mån belysa migrationens effekter på brottsligheten.

Brå har tidigare publicerat en sammanställning av resultaten från den nordiska forskningen om migration och brott (Brå 2019). I den här rapporten uppdateras bilden av den nordiska forskningen med resultat från nya studier från de senaste åren, men rapporten har också ett mer internationellt fokus och sätter den nordiska forskningen i ett bredare sammanhang. Rapporten beskriver därför också centrala resultat från forskningen från övriga Europa och andra delar av världen. I linje med det övergripande uppdragets fokus på att beskriva migrations effekter på samhällsnivå har en utgångspunkt för Brås sammanställning också varit att i möjligaste mån beskriva vad forskningen säger om migrationens effekter på brottsnivån i samhället i stort.

De frågeställningar som har legat till grund för sammanställningen är följande:

- På vilka sätt menar forskare att migration kan förväntas påverka brottsnivån i samhället?
- Hur har forskare undersökt frågan om migrationens betydelse för brottsnivån i samhället?
- Vad är huvudresultaten från denna forskning?

Metod och material

Rapporten presenterar en kartläggande litteraturöversikt av beskrivande karaktär. Sammanställningen utgår i första hand från forskning som har publicerats i form av artiklar i vetenskapliga tidskrifter, som bokkapitel eller i vissa fall som översikter i sociologiska eller kriminologiska encyklopedier. Samtidigt innehåller underlaget till sammanställningen även resultat som har publicerats i myndighetsrapporter och statistik samt i akademiska avhandlingar och rapporter.

Underlaget till redovisningen har tagits fram med hjälp av litteratursökningar på Google Scholar och i databasen Criminal Justice Abstracts. För att fånga upp relevanta studier användes först söktermerna "migration" eller "immigrant" eller "immigrants" i kombination med "crime" eller "delinquency" eller "offending". För att identifiera studier som inkluderat ett fokus på barn till utrikesfödda personer tillades orden "generation" och "generations", och för att söka efter studier med fokus på specifika länder i Europa tillades även namnet på olika länder ett i taget. Sökningarna avgränsades till texter som publicerats från 2010 och framåt. Allteftersom arbetet med sammanställningen har fortskridit har även nya sökningar gjorts med ytterligare tillägg med fokus på olika metodologiska upplägg: "causal effect", "panel data", "instrumental variable", "difference-in-difference(s)" och något av orden "random" eller "quasi-random" i kombination med "allocation" eller "dispersal".

Studier som har bedömts som relevanta för kunskapssammanställningen har valts ut med utgångspunkt i att studiernas titel och abstrakt visade att kopplingen mellan migration och brottslighet utgjorde ett huvudfokus för studien. Ytterligare studier har sedan lagts till underlaget genom ett snöbollsförfarande, som dels inneburit en genomläsning av de utvalda studiernas referenslistor, dels en genomgång av senare studier som enligt Google Scholar har citerat de artiklar och rapporter som identifierats i sökningarna. Efter genomläsningen av referenslistorna har även texter som publicerades före 2010 inkluderats i sammanställningens underlag, i den mån de har refererats av flera av de senare studierna och därmed kan betraktas som verk som haft ett inflytande på den senare forskningen.

Kort om problem med att mäta brottslighet

Det finns välkända problem med att mäta brottslighet och delaktighet i brott. Den registrerade brottsligheten – som fångar upp de brott som kommer till rättsväsendets kännedom – påverkas av flera selektionsprocesser som ligger mellan den faktiska brottsligheten och de uppgifter som redovisas i kriminalstatistiken. Det är exempelvis väletablerat att bara en bråkdel av den faktiska brottsligheten upptäcks, anmäls och registreras av polisen, samt att såväl upptäcktsrisken som anmälningsbenägenheten och sannolikheten för personuppläring varierar mellan olika typer av brott.² Två särskilda problem som tas upp i

² Se t.ex. Coleman och Moynihan (1996), Shannon och Granath (2012), Brå (2021a, b), Bäckman m.fl. (2021), Pina-Sánchez m.fl. (2023).

forskningen om migration och brott är dels att det finns studier som visar att migranter mer sällan anmäler sin utsatthet för brott till polisen jämfört med andra grupper, dels att polisiära metoder och organisationen av det polisiära arbetet kan leda till att vissa gruppers brottslighet upptäcks och uppkläras oftare än de brott som begås av andra grupper i samhället.³

Forskning har också visat att effekten av olika felkällor kan förändras över tid, bland annat på grund av förändringar i hur stora resurser polisen och andra myndigheter satsar på olika brottstyper, geografiska områden eller grupper av lagöverträdare, förändringar i lagstiftningen eller förskjutningar i rättsväsendets rubriceringspraxis.⁴

Även andra uppgifter som används för att studera brottslighet är behäftade med felkällor. Det handlar till exempel om data från såväl självrapportstudier där olika grupper ombeds lämna uppgifter om sin egen delaktighet i brott, och offerundersökningar som frågar om erfarenheter av utsatthet för brott. Här beror felkällorna bland annat på så kallad över- eller underrapportering där de tillfrågade av olika anledningar över- eller underskattar sin delaktighet i eller utsatthet för brott under den period som undersökningen avser. Här kan det också finnas problem på grund av att migranter i mindre grad fångas upp av dessa undersökningar än andra grupper i samhället.⁵

Dessa olika felkällor innebär att forskningsresultat som bygger på uppgifter om brott alltid är förenade med en osäkerhet, vilket gör att skattningar av den effekt som olika fenomen kan få på brottsligheten är behäftade med relativt stora felmarginaler.⁶

Migration, migranter, utrikesfödda och utrikes bakgrund

Samtliga studier som empiriskt undersöker kopplingen mellan migration och brott använder uppgifter om personer som på något sätt betraktas ha en migrationsbakgrund. Ofta handlar det om utrikesfödda personer, men

³ Se t.ex. Zhang (2014), Gutierrez och Kirk (2017), Ousey och Kubrin (2018), Brå (2021a, 2023a), Bäckman m.fl. (2021), Zhang m.fl. (2022), Sarnecki m.fl. (2025).

⁴ Se t.ex. Brå (2006), Pople och Smith (2010), Shannon och Granath (2012).

⁵ Se t.ex. Elliot och Huizinga (1989), Ekström (2008), Papadopolous (2014), Nunziata (2015), Brå (2025a).

⁶ Det finns också särskilda problem med internationella jämförelser av brottslighet, som beskrivs i den del av rapporten där de har mest relevans. Se avsnittet *Jämförelser av länder med olika invandringsnivåer* i kapitlet *Studier på nationell nivå*.

studier använder också uppgifter om medborgarskap eller kombinerar utrikesfödda med inrikesfödda personer med utrikesfödda föräldrar.

Uppgifter om medborgarskap används ofta för att det i många länder saknas tillgång till registeruppgifter om födelseland för hela befolkningen. Ett problem med användningen av medborgarskapsstatus är att det finns variationer mellan länder i hur medborgarskap regleras, och ofta finns det både inrikes- och utrikesfödda personer bland såväl inrikes som utländska medborgare. Gruppen utländska medborgare inkluderar även till exempel turister och personer som tillhör gränsöverskridande kriminella grupperingar, vars huvudsyfte med vistelsen i landet är att begå vissa typer av brott. Det försvårar för möjligheten att beskriva eventuella effekter av migration (se t.ex. Berardi och Bucerius 2014, Lehti 2015, Brå 2021a).

I möjligaste mån redovisar rapporten resultat från studier som använt kategoriseringar som bygger på födelseland och som särskiljer utrikesfödda från personer som fötts i mottagarlandet till utrikesfödda föräldrar. I den mån redovisningen frångår denna princip nämns det i anknytning till de resultat som presenteras.

Rapportens disposition

Rapportens resultatredovisning är disponerat i fyra kapitel. Det första resultatkapitlet beskriver vad forskningen säger om hur migration skulle kunna tänkas påverka brottsligheten i samhället och vilka faktorer som kan ligga bakom effekten.

I övrigt visar den insamlade litteraturen att frågan om migrationens betydelse för brottsligheten huvudsakligen har undersökts på tre olika analysnivåer: gruppnivå, områdesnivå och nationell nivå. Det andra, tredje och fjärde resultatkapitlet presenterar huvudresultaten från den forskning som fokuserat på dessa tre olika analysnivåer.

Förväntningar om migrationens påverkan på brottslighet

Det finns ett flertal faktorer som enligt forskare skulle kunna bidra till en effekt av migration på brottsligheten. Dessa brukar delas upp i faktorer som kan leda till en *direkt* effekt på brottsligheten (faktorer som innebär att migranter själva begår fler eller färre brott än befolkningen i övrigt), respektive faktorer som kan få en *indirekt* effekt på brottsligheten (genom att påverka brottsligheten hos den övriga befolkningen).⁷ Inom båda grupperna av faktorer finns det sådana som innebär att migrationen skulle förväntas öka brottsnivåer och sådana som i stället innebär en förväntan om en minskad brottslighet till följd av migration.

Migrationsrelaterade faktorer som kan leda till ökad brottslighet

En migrationsrelaterad faktor som skulle förväntas innebära en ökad brottslighet, men som oftast inte nämns i forskningen utan mer eller mindre tas som underförstådd, är att invandring – i den mån den inte motsvaras av en lika stor utvandring – innebär en ökning av befolkningsstorleken. Det anses som mer eller mindre självklart att det finns ett samband mellan befolkningsstorleken och den totala brottsligheten – ju större befolkning, desto fler potentiella offer och gärningspersoner, vilket innebär en förväntan om att det blir fler som begår och utsätts för brott. Däremot har relativt få studier undersökt hur sambandet ser ut mer i detalj, till exempel om det ska betraktas som linjärt eller inte (se t.ex. Chamlin och Chochran 2004, Oliveira 2021). Många studier redovisar resultat i termer av en effekt på brottsligheten per capita, vilket kan ha betydelse för frågan om resultatens betydelse för tolkningar av migrationens *netto*effekt på brottslighet. Rapporten återkommer därför till denna fråga i kapitlet *Slutsatser och diskussion*.

Demografiska och socioekonomiska faktorer

Bland de övriga faktorer som skulle förväntas leda till brottsökningar som en *direkt* effekt av migration, lyfter forskare ofta den demografiska

⁷ Se t.ex. Feldmeyer (2009), Martinez och Mehlman-Orozco (2014), Papadopolous (2014), Piopiunik och Ruhose (2017), Feldmeyer m.fl. (2019), Maghularia och Uebelmesser (2023), Tufail m.fl. (2023).

sammansättningen av den utrikesfödda befolkningen. Flera beskriver att migranter ofta består till större del av män och yngre personer än mottagarlandets befolkning som helhet, och delaktighet i brott är högre inom dessa demografiska grupper än bland kvinnor och äldre personer.⁸

På samma sätt lyfts skillnader i utbildningsnivå och språkkunskaper som en anledning att förvänta sig en högre grad av delaktighet i brott bland migranter. I många länder har migrantgrupper i genomsnitt en lägre utbildningsnivå och mindre välutvecklade språkkunskaper i värdlandets modersmål än den inrikesfödda befolkningen och därmed även en sämre position på arbetsmarknaden, och det finns samband mellan risken för delaktighet i brott och såväl utbildning som sysselsättning.⁹ Effekterna kan dessutom förstärkas av förekomsten av diskriminering. Exkludering och diskriminering kan också skapa stress, som gör individer mer sårbara för såväl viktigmisering och exploatering som kriminellt beteende.¹⁰

Forskare har också lyft att den här typen av exkludering och marginalisering kan öka risken för radikalisering, och i kombination med vissa typer av förutsättningar på bostadsområdesnivå kan samma faktorer också göra migranter och deras barn mer sårbara för att lockas in i kriminella subkulturer.¹¹

Normkonflikter

Flera forskare menar att utrikesfödda personer skulle kunna förväntas begå fler brott än inrikesfödda i den mån det finns normskillnader för vissa typer av beteenden, som kodifieras som lagbrott i mottagarlandet men inte i ursprungslandet.¹² Exempel som nämns i forskningen är bland annat normer om barnaga, heder, kvinnors sexuella självbestämmande, maskulinitet och vissa typer av drogbruk.¹³ Samtidigt kan normkonflikter också leda till en ökad stress hos individen som, ofta i kombination med

⁸ T.ex. Bell och Machin (2013), Spenchuck (2014), Ozden m.fl. (2018), Feltes m.fl. (2018), Schaffer och Obergfell-Fuchs (2018), Mercan m.fl. (2022), Rennó Santos m.fl. (2022), Kubrin och Ousey (2023).

⁹ T.ex. Bell och Machin (2013), Spenchuck (2014), Beckley m.fl. (2015), Schaffer och Obergfell-Fuchs (2018), Brå (2019), Light och Anadon (2020), Palinkas (2022), Marie och Pinotti (2024).

¹⁰ T.ex. Bursell (2014), Leerkes m.fl. (2012), Zadnik m.fl. (2016), Chavez (2017), Quillian m.fl. (2019), Bortoletto (2021), Brå (2021a), Palinkas (2022), Eraliev (2023).

¹¹ T.ex. Reid m.fl. (2005), Esposito (2008), Malthaner (2017), Abushi och Nordbruch (2020), Gerell m.fl. (2020), Rubin (2021), Palinkas (2022), Brå (2023b), Hermansen (2023).

¹² T.ex. Alvarez-Rivera (2016), Chavez (2017), Brå (2019, 2021a), Stageman (2022).

¹³ T.ex. Wortley (2009), Salmi m.fl. (2015), Chavez (2017), Schmidt m.fl. (2019), Brå (2021a).

andra faktorer, leder till en ökad risk för delaktighet i brott. Bland barn till utrikesfödda föräldrar finns ytterligare en dimension till så kallade kulturkonfliktförklaringar, genom att det kan uppstå konflikter mellan hur föräldrarna och barnen förhåller sig till och navigerar bland skillnader i normer och förväntningar mellan föräldrarnas ursprungsland och det nya hemlandet.¹⁴

Kriminaliseringar av handlingar som bara kan begås av migranter

Det finns en omfattande forskningslitteratur som beskriver förskjutningar i många länder mot att i allt högre grad hantera migrationsfrågor inom straffrättssystemet, bland annat genom en kriminalisering av handlingar som endast kan begås av migranter, och som tidigare har hanterats inom ramen för det administrativrättsliga systemet. Exempel är att inte kunna visa upp ett migrationsdokument vid en asylintervju eller att vara kvar i landet efter att ens asylansökan har avslagits.¹⁵ I synnerhet när det gäller stora inflöden av migranter bidrar det dels till ett samband mellan migration och antalet brott som registreras i statistiken, dels till ett ökat incitament för migranter att undvika myndighetskontakter och söka sig till den svarta ekonomin och brottslighet för att livnära sig.¹⁶

Faktorer som indirekt kan leda till ökad brottslighet

Bland de migrationsrelaterade faktorer som *indirekt* kan leda till en ökad brottslighet genom att påverka brottsligheten hos den inrikesfödda befolkningen, lyfts att migration ofta ökar andelen av befolkningen med vissa utbildnings- och arbetsmarknadsprofiler, vilket ökar konkurrensen för de tillgängliga arbetstillfällena för både tidigare migranter och inrikesfödda personer med dessa förutsättningar. Det kan innebära ökad arbetslöshet och löneminskningar bland båda grupperna, vilket kan öka risken för såväl konflikter mellan olika grupper som utanförskap och brottslighet.¹⁷

Den så kallade gruppkonflikthypotesen (t.ex. Blumer 1958, Lancee och Pardos-Prado 2013, Kalogeraki 2022) menar vidare att konflikter kan

¹⁴ T.ex. Bui (2009), Decker m.fl. (2009), Beckley (2015), Brå (2021a).

¹⁵ T.ex. Aliverti (2012, 2016), Barker (2012), Rumbaut m.fl. (2019) Chacón (2012), Stumpf (2015), Bowling och Westenra (2020), Dehos (2021), Gershitz och Ungerer (2022), Palinkas (2022).

¹⁶ T.ex. Leerkes m.fl. (2012), Jaitman och Machin (2013), Martinez och Slack (2013), Boateng m.fl. (2021), Rosina (2024).

¹⁷ T.ex. Reid m.fl. (2005), Dai m.fl. (2013), Alvarez-Rivera (2016), Stansfield (2016), Adelman m.fl. (2017), Light och Anadon (2020), Gunadi (2021), Mercan m.fl. (2022), Pinotti och Roza (2022).

uppstå av andra anledningar, bland annat på grund av rädsla eller fientlighet hos den inrikesfödda befolkningen. Effekter av den här typen kan exempelvis skönjas i forskning från Tyskland, som visar på ökning av hatbrott och andra brott mot utrikesfödda i vissa delar av Tyskland i anknytning till den snabba ökningen av antalet asylsökanden som kom till landet under 2014–2016.¹⁸

Många studier nämner också att migration kan leda till ökad brottslighet genom indirekta effekter på områdesnivå genom att påverka graden av så kallad social desorganisation och i förlängningen den sociala kontrollen i området. Till exempel lyfts att en ökad koncentration av etniskt och språkligt disparata grupper kan leda till ökad in- och utflyttning till och från området, försvagade sociala band mellan invånare och en svagare social sammanhållning, vilket påverkar den informella sociala kontrollen mot brottslighet. Att man som nyanländ inte förstår mottagarlandets språk och rättsliga system innebär också att man har sämre möjligheter att anmäla utsatthet för brott till polisen, vilket dels gör utrikesfödda som grupp mer sårbara för viktimisering, dels innebär en ökad tillgång till attraktiva potentiella offer, som kan utsättas för brott med en lägre risk för lagföring.¹⁹

Migrationsrelaterade faktorer som kan leda till minskad brottslighet

Det finns också flera aspekter kopplade till migration och dess effekter som forskare menar rimligen skulle förväntas leda till lägre brottsnivåer.

Faktorer som kan påverka den direkta effekten av migration

När det gäller direkta effekter menar forskare att de svårigheter som migrationsprocessen innebär, betyder att migranter är en selekterad grupp individer med jämförelsevis höga nivåer av initiativtagande och målfokus och en relativt låg brottsbenägenhet.²⁰ Vidare lyfts att migranter till västländer ofta har en bakgrund där traditionella familjestrukturer är mer normativa med en starkare familjesammanhållning och färre skilsmässor

¹⁸ T.ex. Feltes m.fl. (2018), Entorf och Lange (2019), Piatkowska m.fl. (2020), Schikora (2021), Wagner m.fl. (2020), Albarosa och Elsner (2023), Egami (2024).

¹⁹ T.ex. Mears (2002), Lee och Martinez (2009), Pettersson (2013), Alvarez-Rivera (2016), Ferraro (2016), Adelman m.fl. (2017), Light och Anadon (2020), Stageman (2022), Barranco och Shihadeh (2024).

²⁰ T.ex. Tonry (1997), Butcher och Piehl (2007), Sampson (2008), Wickes och Sydes (2016), Chen och Zhong (2017), Kubrin och Mioduszewski (2018), Duncan och Darger (2019), Orrenius och Zavodny (2019), Mariani och Mercier (2021), Mercan m.fl. (2022), Rennó Santos m.fl. (2022), Stageman (2022).

och ensamstående föräldrar, vilket generellt innebär en högre grad av social kontroll och en lägre risk för delaktighet i brott.²¹

Risken att utvisas vid delaktighet i brott innebär också att den avskräckande effekten kopplad till risken för lagföring anses vara högre för utrikesfödda. Det innebär en förväntan om en lägre brottsbenägenhet jämfört med den inrikesfödda befolkningen. För asylsökande saknas också ofta en möjlighet att återvända till ursprungslandet, vilket ökar trycket att integrera sig i mottagarlandet.²²

Faktorer som kan påverka den indirekta effekten av migration

När det gäller indirekta effekter menar forskare att invandring, i stället för att öka risken för social desorganisation, snarare kan blåsa nytt liv i utsatta områden. Det sker bland annat genom att migranter fyller luckor på arbetsmarknaden och bildar nya företag och föreningar, vilket leder till förbättringar både av områdenas socioekonomiska situation och den sociala kontrollen.²³ En ökad konkurrens för lågbetalda jobb kan också leda till att inrikesfödda oftare tar mer komplexa jobb och satsar mer på utbildningskarriär och vidareutbildning, som skulle förväntas leda till en minskad delaktighet i brott (Dai m.fl. 2013, Sayago Gomez 2017).

Föreställningar om en högre brottsaktivitet bland utrikesfödda kan också leda till en ökad polisiär närvaro i områden med större koncentrationer av utrikesfödda, som i sin tur kan ha en avskräckande effekt och leda till lägre nivåer av delaktighet i brott.²⁴

Sammanfattande kommentarer

Sammantaget beskriver forskare att migration av olika anledningar kan förväntas påverka brottsligheten i samhället i både ökande och minskande riktning – dels genom att migranter själva kan uppvisa en högre eller lägre grad av delaktighet i brott jämfört med befolkningen i övrigt, dels genom att migrationen kan påverka den övriga befolkningens delaktighet i brott. Dessa direkta och indirekta effekter av migration kan också gå åt olika håll

²¹ T.ex. Ousey och Kubrin (2009), Kubrin m.fl. (2018), Solivetti (2018), Stowell och Gostjev (2018), Mercan m.fl. (2022), Chen (2024).

²² T.ex. Butcher och Piehl (1998), Simes och Waters (2019), Freedman m.fl. (2018), Mariani och Mercier (2021), Abramitzky m.fl. (2023), Maghularia och Uebelmesser (2023), Lange och Sommerfeld (2024).

²³ T.ex. Lee och Martinez (2009), Zatz och Smith (2012), Vigdor (2014), Wickes och Sydes (2016), Kubrin och Mioduszewski (2018), Feldemeyer m.fl. (2019), Gunadi (2021), Chen (2024), Kubrin m.fl. (2024).

²⁴ T.ex. Ousey och Kubrin (2009), Adelman m.fl. (2020), Mercan m.fl. (2022), Renno Santos m.fl. (2022).

och det är exempelvis möjligt att migrationen leder till en ökad brottslighet genom direkta effekter, men samtidigt en minskad brottslighet i övriga delar av befolkningen. Dessa effekter kan också ta ut varandra i varierande utsträckning.

Studier på gruppnivå

Ett stort antal studier har publicerats i olika länder om kopplingen mellan migration och brottslighet på gruppnivå. Det är också på den här nivån som de flesta nordiska studier om migration och brottslighet har riktat sitt huvudfokus. De här studierna jämför nivåer av delaktighet i brott mellan inrikes och utrikesfödda personer med utgångspunkt i olika datakällor. Studierna är mest av beskrivande karaktär, och fokus riktas bara på de möjliga *direkta* effekter som migration kan få på brottsligheten. De gör därmed inget anspråk på att ge ett underlag för skattningar av migrationens nettoeffekter på brottsligheten i samhället.

En stor del av de resultat som redovisas i det här kapitlet har publicerats i vetenskapliga tidskrifter, men redovisningen bygger också på uppgifter från myndighetsrapporter och statistik samt akademiska avhandlingar, bokkapitel och rapporter. Fokus riktas på centrala resultat i form av övergripande mönster, och för läsbarhetens skull redovisas få siffror. Däremot avslutas kapitlet med ett avsnitt som redovisar några centrala siffror från Sverige om utrikesfödda personers överrepresentation i brott.²⁵

Över lag visar resultaten från forskningen på gruppnivå att utrikesfödda (eller utländska medborgare) i många länder uppvisar en högre genomsnittlig nivå av delaktighet i brott än inrikesfödda personer. Men det finns också länder där utrikesfödda konsekvent har funnits uppvisa lägre nivåer av delaktighet i brott än den inrikesfödda befolkningen. Resultaten visar också att skillnader mellan inrikes- och utrikesföddas delaktighet i brott varierar mellan olika brottskategorier, och mellan utrikesfödda från olika länder och som migrerat av olika skäl. Inrikesfödda personer med utrikesfödda föräldrar uppvisar oftast en högre grad av delaktighet i brott än såväl utrikesfödda personer som inrikesfödda med inrikesfödda föräldrar.

²⁵ En mer detaljerad redovisning av den nordiska forskningen med många siffror från olika studier finns i Brå (2019).

Variation mellan länder i utrikesföddas över- eller underrepresentation i delaktighet i brott

Studier från USA har konsekvent funnit att utrikesfödda personer i genomsnitt uppvisar lägre nivåer av delaktighet i brott än inrikesfödda, såväl under i stort sett hela 1900-talet som sedan millennieskiftet.²⁶

Liknande resultat framgår av studier som bygger på såväl registerdata om anmälda brott, polisingripanden och fängelsepopulationen²⁷ som uppgifter om självrapporterad brottslighet.²⁸

Internationella jämförelser med fokus på fängelsepopulationer visar att det också finns flera andra länder där utrikesfödda (eller utländska medborgare) är underrepresenterade bland dem som döms till fängelse, framför allt andra engelskspråkiga länder (t.ex. Australien, Kanada, Irland, Nya Zeeland) men även en del länder i östra Europa (t.ex. Lettland, Polen, Serbien, Slovakien, Ryssland och Ukraina).²⁹

Det finns även studier från Storbritannien som visar på en underrepresentation av utrikesfödda personer i självrapporterad och registrerad brottslighet (Papadopolous 2014, Ignatans och Matthews 2017), även om bilden när det gäller fängelsebefolkningen tycks variera mellan olika studier.³⁰

Överrepresentation enligt registerstudier från Norden och andra delar av Västeuropa

I såväl Norden som andra delar av Västeuropa har studier i stället framför allt visat en överrepresentation av utrikesfödda på olika brottsindikatorer jämfört med deras andel av respektive lands befolkning.

För Västeuropa visar studier från exempelvis Spanien, Portugal, Italien, Schweiz, Grekland och Nederländerna en överrepresentation av utrikesfödda personer i registrerad och i flera fall även självrapporterad

²⁶ T.ex. Butcher och Piehl (1998), Martinez och Lee (2000), Bucerius (2011), Stowell och DiPietro (2014), Chouhy och Madero-Hernandez (2019), Kubrin och Mioduszeewski (2018), Pendergast m.fl. (2018).

²⁷ T.ex. Butcher och Piehl (2007), Polczynski m.fl. (2009), Moehling and Piehl (2009, 2014), Ewing m.fl. (2015), Nowrasteh (2018), Light m.fl. (2020, 2024), Abramitzky m.fl. (2023), Cohn m.fl. (2024).

²⁸ T.ex. Bersani (2010, 2014), Vaughn m.fl. (2014a, b), Salas-Wright m.fl. (2016), Rima m.fl. (2021), Jiang (2024).

²⁹ T.ex. Hochschild och Brown (2014), Fasani m.fl. (2019), Cohn m.fl. (2024), Marie och Pinotti (2024). För Australien och Kanada se även Hamilton m.fl. (2009), Egli m.fl. (2010), Jung (2017, 2020), Sydes (2017).

³⁰ T.ex. Hochschild och Brown (2014), Solivetti (2012), Cohn m.fl. (2024), Marie och Pinotti (2024).

brottslighet,³¹ medan flera studier beskriver en tydlig överrepresentation av utländska medborgare i fängelsepopulationen i de flesta västeuropeiska länder (t.ex. Barker 2012, Solivetti 2012, Cohn m.fl. 2024).

Studier och statistik från Danmark, Norge och Finland visar en överrepresentation av utrikesfödda i registrerad brottslighet,³² och för Sverige finns en lång rad studier som redovisat en överrepresentation av utrikesfödda bland såväl lagförda som personer som misstänks för brott.³³

Både över- och underrepresentation enligt nordiska självrapportstudier bland unga

Flera nordiska forskare lyfter att resultaten om över- eller underrepresentation från självrapportstudier bör betraktas med försiktighet. Det beror dels på ett ökande bortfall i dessa studier över tid, dels att bortfallet kan vara skevt fördelat över individer med inrikes respektive utrikes bakgrund.³⁴

Med detta sagt är bilden från nordiska självrapportundersökningar bland unga mer splittrad än den som framgår av registerstudierna. Rikstäckande studier från Sverige visar att utrikesfödda ungdomar oftare uppgav delaktighet i brott än inrikesfödda under perioden fram till 2010, för att därefter uppgå lägre nivåer av brottsdelaktighet (Vasiljevic m.fl. 2020, Brå 2018, 2024b).

Uppgifter från Finland om självrapporterad brottsdelaktighet 2012 visar att unga med utrikes bakgrund oftare uppgav delaktighet i brott än inrikesfödda med två inrikesfödda föräldrar (Salmi m.fl. 2015), medan resultaten från självrapportstudier från 2010-talet i Danmark visar en lägre nivå av självrapporterad delaktighet i brott hos ungdomar med utrikes

³¹ T.ex. Alonso m.fl. 2008, Fernández-Molina och Bartolomé Gutiérrez 2020 (Spanien), Fernández-Pachecho Alises m.fl. 2022 (Portugal), Crocitti 2014, Fasani m.fl. 2019 (Italien), Killias 2009, Vazsonyi och Jakub 2013, Killias och Lukash 2020 (Schweiz), Antonopoulou och Pitsela 2014, Livas m.fl. 2022 (Grekland), Schmitt-Rodermund och Silbereisen 2008, Titzmann m.fl. 2014, Kirkegaard och Becker 2017 (Tyskland), Engbersen m.fl. 2014, Leerkes m.fl. 2019, Kirkegaard och de Kuijper 2020 (Nederländerna). Vissa av dessa studier använder uppgifter om medborgarskap för den registerbaserade jämförelsen och vissa använder bara uppgifter om föräldrarnas födelseland för att definiera utländsk bakgrund i självrapportstudierna.

³² För Danmark, se t.ex. Højsgaard Andersen och Tranæs (2011) och Kardell (2011); för Norge Skardhamar m.fl. (2011), Kardell (2011) och Andersen m.fl. (2017); för Finland Skardhamar m.fl. (2014). Se Skardhamar (2016), Brå (2019), Nielsen m.fl. (2019) och Klement (2020) för beskrivningar av den nordiska forskningen.

³³ T.ex. Brå (1996, 2005, 2021a), Hällsten m.fl. (2013), Beckley (2015), Adamson (2020), Bäckman m.fl. (2020, 2021). Se även Kardell (2011) för en beskrivning av ytterligare studier från 1960-talet och framåt.

³⁴ T.ex. Liversage och Præstgaard Christensen (2017), Brå (2019), Nielsen m.fl. (2019).

bakgrund jämfört med ungdomar med dansk bakgrund (Ottosen m.fl. 2014, 2018, Liversage och Præstgaard Christensen 2017).

För Norge visar studier från 2010-talet och framåt en något blandad bild. Øia (2012) fann att unga med utrikes bakgrund i Oslo uppgav högre nivåer av delaktighet i brott än unga med norsk bakgrund, medan en upprepning av samma studie tre år senare (Andersen and Bakken 2015) inte visade någon skillnad mellan unga med norsk respektive utrikes bakgrund. Senare omgångar av studien har också funnit antingen ingen skillnad mellan unga med norsk respektive utrikes bakgrund eller att unga med utrikes bakgrund uppgav något lägre nivåer av delaktighet i brott eller andra problembeteenden (Bakken 2018, Bakken och Osnes 2021, Bakken 2023).³⁵

Kön och ålder

Två av de mest stabila resultaten i brottsforskningen är att det finns samband mellan delaktighet i brott och ålder respektive kön. Studier har konsekvent visat att delaktighet i brott vanligtvis börjar under tonåren och ökar relativt snabbt under några år, för att sedan avta kraftigt under och efter övergången till vuxenlivet.³⁶ Forskning visar också konsekvent att delaktighet i brott är mindre vanligt bland flickor och kvinnor än bland pojkar och män vid samtliga åldrar.³⁷

Det är relativt få nordiska studier om migration och brottslighet som redovisar könsuppdelade resultat (Brå 2019), vilket innebär att det framför allt är de (unga) männens beteende som styr de redovisade mönstren om delaktighet i brott efter inrikes och utrikes bakgrund. Samtidigt visar de svenska studier som presenterat siffror uppdelade på kvinnor och män att det övergripande mönstret är detsamma för båda könen. Utrikesfödda kvinnor uppvisar en högre grad av delaktighet i brott än inrikesfödda kvinnor, och utrikesfödda män uppvisar högre delaktighet i brott än inrikesfödda män (Brå 2019, 2021a, Bäckman m.fl. 2021).

När det gäller den åldersrelaterade utvecklingen – med ökande brottslighet under ungdomsåren, följt av en minskning under och efter övergången till

³⁵ De nämnda finska, danska och norska studierna särredovisar inte utrikesfödda ungdomar utan slår ihop utrikesfödda med unga som har fötts i Finland, Danmark respektive Norge till en eller två utrikesfödda föräldrar.

³⁶ T.ex. Hirschi och Gottfredson (1983), Farrington (1986), Weatherburn m.fl. (2014), Rocque m.fl. (2016), Brå (2024a).

³⁷ T.ex. Liu (2015), Carlsson och Sivertsson (2021), Steffensmeier m.fl. (2021), Brå (2024a), Sivertsson m.fl. (2024).

vuxenlivet – visar forskning att samma mönster gäller oavsett inrikes eller utrikes bakgrund.³⁸

Graden av överrepresentation minskar med kontroll för kön, ålder och socioekonomisk situation

Som nämndes i kapitlet *Förväntningar om migrations påverkan på brottslighet* skiljer sig den demografiska sammansättningen av migrantgruppen från befolkningen i mottagarländerna som helhet.³⁹ I genomsnitt är migranter oftast yngre än befolkningen i stort och oftare män. I många länder har migranter dessutom en lägre genomsnittlig utbildningsnivå än den övriga befolkningen, en sämre position på arbetsmarknaden och lägre inkomster. Nordiska studier visar konsekvent att graden av överrepresentation i brott minskar när jämförelser tar hänsyn till dessa skillnader (t.ex. Brå 2019, 2021a, Bäckman m.fl. 2021).

Variation mellan olika grupper av utrikesfödda personer

Studier från de nordiska länderna visar också konsekvent att graden av över- eller underrepresentation i brott varierar mellan grupper av utrikesfödda personer från olika ursprungsländer eller ursprungsregioner.⁴⁰ Liknande resultat har också redovisats i forskning från flera andra länder.⁴¹

USA – variation men underrepresentation över lag

Med utgångspunkt i uppgifter om självrapporterad brottslighet i den vuxna befolkningen i USA visar Vaughn m.fl. (2014a) att migranter från Europa uppger de högsta nivåerna av delaktighet i brott, följt av migranter från Latinamerika, Asien och Afrika, medan Abramitzky m.fl. (2023) visar tydliga skillnader i andelen som dömts till fängelse bland utrikesfödda från Mexiko och Centralamerika respektive Europa och Kina. I båda studierna är dock nivåerna av både självrapporterad och registrerad brottslighet lägre hos

³⁸ Se t.ex. Kardell och Carlsson (2009), Højsgaard Andersen och Tranæs (2011), Skardhamar m.fl. (2011).

³⁹ Se avsnittet *Demografiska och socioekonomiska faktorer*.

⁴⁰ Se t.ex. Danmarks Statistik (2010, 2024), Skardhamar m.fl. (2014), Skardhamar (2016), Brå (2019, 2021a).

⁴¹ För USA se t.ex. Dipietro and Bursik (2012) Vaughn m.fl. (2014a), Pinotti och Rozo (2022); för Spanien Alonso m.fl. (2008); för Storbritannien Johnson m.fl. (2018); för Nederländerna Blom och Jenissen (2014), Kirkegaard och de Kuijper (2020); för Tyskland Kirkegaard och Becker (2017).

samtliga grupper av utrikesfödda personer än hos den inrikesfödda USA-befolkningen.⁴²

Studier från Norden – stora likheter mellan de nordiska länderna i dag

När det gäller den nordiska forskningen har vissa studier använt en uppdelning av utrikesfödda i grupper från västländer respektive icke-västländer. Med denna uppdelning som utgångspunkt visar studierna att delaktighet i brott i Danmark och Sverige är vanligare bland personer från icke-västländer än personer från västländer (Højsgaard Andersen och Tranæs 2011, Bäckman m.fl. 2020).

Samtidigt visar studier som använder en mer finfördelad indelning stora variationer inom dessa två övergripande grupper. Statistik från Danmark (Danmarks statistik 2024) visar samma skillnad som Højsgaard Andersen och Tranæs (2011) mellan utrikesfödda från västländer respektive icke-västländer, men även att andelen som lagförs för brott är högre bland utrikesfödda från exempelvis Sverige, Tyskland, Storbritannien och USA än bland utrikesfödda från Kina och Indien.

För både Finland och Norge visar Skardhamar m.fl. (2014) att delaktighet i registrerad brottslighet är högre bland utrikesfödda från länder i Afrika och Mellanöstern än bland utrikesfödda från de flesta länder i Europa, men att personer från det forna Jugoslavien sticker ut med höga brottsnivåer. I båda länderna uppvisar utrikesfödda från Sverige lägre nivåer av delaktighet i brott än personer från Afrika och Mellanöstern, men uppvisar liknande eller något högre nivåer än personer från östra Europa (exklusive det forna Jugoslavien), och högre nivåer än personer från Tyskland, Nordamerika och Kina.

Variation över tid i Sverige

I Sverige har de grupper av utrikesfödda som är mest överrepresenterade i brott förändrats över tid. I studier från 1980-talet uppvisade utländska medborgare från de övriga nordiska länderna en lika hög grad av överrepresentation i brott som personer med utomnordiskt medborgarskap (Lenke 1983, Martens 1990, jfr. Kardell 2011).

⁴² Studien av Abramitzky m.fl. (2023) visar att mönstret har varit detsamma under hela perioden sedan 1960, trots både öknings- och minskningar av andelen av befolkningen som dömts till fängelsestraff. Se även Moehling och Piehl (2014) för en analys av skillnader i sannolikheten att dömas till fängelse i USA för inrikesfödda och olika migrantgrupper från Europa under de första decennierna av 1900-talet.

Studier från perioden kring millennieskiftet och efter visar att utrikesfödda från de övriga nordiska länderna varit något mer överrepresenterade i brott än personer från andra länder i Västeuropa, men mindre överrepresenterade än personer från de flesta andra delar av världen (Brå 2005, 2021a).

Brås senaste (2021a) studie visar att överrepresentationen i brott var störst för utrikesfödda från Centralasien och Afrika, men studien visade också en tydlig variation i andelen som registreras som misstänkta både mellan utrikesfödda från olika delar av Europa och mellan utrikesfödda från Östasien och Västasien.

Skälen för migration och "kulturellt avstånd"

När det gäller möjliga förklaringar för variationen mellan olika gruppers delaktighet i brott redovisar en studie från Norge (Andersen m.fl. 2022) resultat för olika grupper av utrikesfödda med utgångspunkt i två kategoriseringar. Den första avser skälen för migration – bland annat personer som anlänt som flyktingar eller som migrerat till Norge av arbets- eller utbildningsskäl. Den andra kategoriseringen bygger på ursprungsländernas placering på den så kallade världskulturkartan av Ingelhart–Welzel (Ingelhart m.fl. 2014).⁴³

Kartan delar in världen i nio olika zoner med utgångspunkt i två värderingsbaserade dimensioner som ska fånga upp variationer i traditionella/religiösa kontra sekulära värderingar och den relativa vikten av värderingar rörande överlevnad kontra självförverkligande. Världskulturkartan kan beskrivas som en kvadrat där de nordiska länderna ligger längst upp till höger i en zon som heter Protestantiska Europa, medan länder i Mellanöstern och Afrika ligger längst ner till vänster i en zon som heter Afrika och Islam. En del länder i katolska Europa som Italien, Portugal och Kroatien tillsammans med länder från Sydasien, ligger nära mitten av kartan.

Vad gäller skälen för migration visar studien att delaktighet i brott är vanligast bland flyktingar och deras anhöriga som flyttat till Norge av familjeskäl, och minst vanlig bland personer som migrerat med anledning av utbildning eller arbete. Brottsligheten i de två sistnämnda grupperna är lägre än bland norskfödda med norskfödda föräldrar. Analysen med fokus på världskulturkartan visar att delaktighet i brott är vanligast bland

⁴³ Indelningen bygger på data från World Values Survey, <https://www.worldvaluessurvey.org/wvs.jsp>.

migranter från zonen Afrika och Islam följt av migranter från Baltikum, och minst vanlig bland migranter från konfucianska länder (som Kina och Sydkorea) och engelsktalande länder.

Forskarna menar att de låga brottsnivåerna bland personer som migrerat av arbets- och utbildningsskäl dels kan handla om att de utgör en selekterad grupp, dels att det arbets- eller utbildningsrelaterade sammanhanget innebär att de automatiskt blir förankrade i ett relativt starkt socialt nätverk vid ankomsten till Norge, och att de därmed direkt exponeras för en hög grad av social kontroll. Forskningen från övriga Europa och USA visar också att tillträde till arbetsmarknaden spelar roll för migranternas delaktighet i brott. Flera studier visar att migranter som lättare får tillträde till arbetsmarknaden uppvisar lägre brottsnivåer, oavsett skäl för migration, och tvärtom.⁴⁴

När det gäller resultaten om kulturellt avstånd drar Andersen med flera slutsatsen att kulturellt avstånd verkar spela roll för risken för delaktighet i brott, men att studiens underlag inte ger någon möjlighet att säga *varför* det gör det.

Välståndsrelaterat avstånd och erfarenhet av konflikt snarare än kulturellt avstånd

Den ovan beskrivna norska studien tar inte hänsyn till skillnader i välståndsnivåer mellan ursprungsländer med olika placeringar på den kulturella världskartan. Det gör att det inte är möjligt att dra slutsatser om huruvida resultaten beror på kulturellt avstånd eller faktorer kopplade till ett avstånd i välstånd mellan Norge och de olika ursprungsländerna. Och det finns ett tydligt samband mellan olika länders positioner på den kulturella världskartan och ländernas socioekonomiska utveckling och bruttonational produkt (BNP) per capita (Bova 2010, Arzenšek 2024).

Andra studier som har undersökt kopplingen mellan kulturella skillnader och delaktighet i brott har funnit att sambandet är svagt jämfört med effekten av andra möjliga förklaringsfaktorer, bland annat de utrikesföddas erfarenheter i det nya hemlandet efter migrationen. Och som nämnts tidigare i denna del av rapporten hade personer från de övriga nordiska länderna en lika hög överrepresentation i brott i Sverige under 1980-talet som personer från utomnordiska länder. Det tyder på att graden av

⁴⁴ T.ex. Mastrobuoni och Pinotti (2011), Bell m.fl. (2013), Pinotti (2017), Piopunik och Ruhose (2017), Freedman m.fl. (2018), Couttenier m.fl. (2019), Fasani m.fl. (2021), Marie och Pinotti (2024).

överrepresentation inte främst berodde på gruppernas kulturella avstånd till Sverige.⁴⁵

En slutsats från Brås tidigare (2019) sammanställning av den nordiska forskningen om migration och brott var att nivån av delaktighet i brott generellt är lägre för olika grupper av utrikesfödda ju högre utbildningsnivå och ekonomisk nivå i ursprungslandet. Det får också stöd av Brås (2021a) senaste studie om personer som registrerats som misstänkta för brott, som visar att det finns ett samband mellan graden av delaktighet i brott och olika ursprungsländers värden på *Human Development Index* (HDI).⁴⁶

Andelen misstänkta för brott är generellt lägre för utrikesfödda från länder som har höga HDI-värden och högre för utrikesfödda från länder med låga HDI-värden, det vill säga länder som har mindre välbstånd.⁴⁷ En möjlig tolkning är att individer som växer upp i länder med låga HDI-värden kan ha påverkats negativt av miljön i hemlandet, som i förlängningen kan innebära en högre risk för kriminalitet (Beckley 2015). Skardhamar m.fl. (2014) lyfter också att de högsta riskerna för delaktighet i såväl vålds- som egendomsbrott i både Norge och Finland fanns hos grupper av migranter som ofta haft erfarenhet av krig eller andra konflikter i ursprungslandet (se även Beckley 2013, Couttenier m.fl. 2019).

Övriga Europa – en blandad bild

Studier från andra länder i Europa visar på variationsmönster som inte helt lätt kan förstås utifrån vare sig kulturellt avstånd eller ursprungsländernas välbståndsnivåer. För Storbritannien analyserar Carl (2016) data från London och visar att delaktighet i registrerad brottslighet är lägst för utländska medborgare från Japan och Kanada, högre för personer från bland annat Sydafrika, Sverige och Argentina, och högst för personer från Brasilien, Turkiet, Nigeria och Rumänien. I Spanien visar Alonso-Borrego m.fl. (2012) att delaktighet i registrerad brottslighet är betydligt vanligare bland utländska medborgare från Algeriet än från Marocko, och vanligare

⁴⁵ T.ex. von Hofer (1990), Hällsten m.fl. (2013), Bovenverk och Fokkeman (2016), Unnever (2019), Van der Gaag (2019), Killias och Lukash (2020).

⁴⁶ HDI mäter olika länders utbildnings-, inkomst- och hälsolivåer.

⁴⁷ Sambandet kan betraktas som relativt starkt i samhällsvetenskapliga sammanhang – $r = 0.66$. r är ett sambandsmått som kan variera mellan 0 och 1. Samband med r -värden på minst 0,50 brukar betraktas som starka, medan samband runt 0,10 betraktas som svaga (t.ex. Hemphill 2003, Borg och Westerlund 2020, jfr. Brå 2023).

bland personer från Storbritannien än personer från Ecuador, Peru och Kina.

Forskning från Tyskland (Kirkegaard och Becker 2017) visar tydliga variationer även mellan grupper från angränsande ursprungsländer i samma världsdel. Till exempel är graden av delaktighet i brott betydligt högre bland utländska medborgare från Belgien jämfört med Storbritannien, bland personer från Georgien jämfört med Armenien och bland personer från Nigeria jämfört med Kamerun.

Variationer i överrepresentation mellan brottskategorier

Nordiska studier visar att det finns en variation i utrikesfödda personers överrepresentation i brottslighet mellan olika brottskategorier, men också att det finns skillnader både mellan olika nordiska länder och över tid.

För Danmark visar exempelvis Højsgaard Andersen och Tranæs (2011) att överrepresentationen för utrikesfödda från icke-västländer var större för våldsbrott än för egendomsbrott 2006, vilket också varit fallet under större delen av 2010-talet enligt Danmarks statistik. Däremot visar de senaste årens statistik (Danmarks statistik 2023, 2024) en förändring med en högre överrepresentation för egendomsbrotten.

För Finland visar Skardhamar m.fl. (2014) att överrepresentationen för utrikesfödda från ett flertal ursprungsländer var högre för våldsbrott än stöldbrott under åren kring 2010. För Norge under perioden 2010–2013 visar däremot Andersen m.fl. (2017) att graden av överrepresentation för utrikesfödda var relativt lika över olika kategorier av vålds- och egendomsbrott, men lägre för sexualbrott och trafikbrott.

Svenska lagföringsdata visar en högre överrepresentation av utrikesfödda bland lagförda för våldsbrott än för stöld under perioden 1973–2005 (Bäckman m.fl. 2021). Därefter sker en kraftig minskning av de utrikesföddas överrepresentation i lagföringar för våldsbrott, och under senare delen av 2010-talet fanns det inte längre någon tydlig skillnad när man jämför graden av överrepresentation mellan de två brottskategorierna.

En svensk studie av Adamson (2020) jämför perioderna 2002–2006 och 2013–2017 och visar att de utrikesföddas överrepresentation var större för rån och våldtäkt än för misshandelsbrott under 2002–2006. Därefter minskade graden av överrepresentation vid rån- och våldtäktsbrotten och

åren 2013–2017 fanns inte någon skillnad mellan misshandelsbrotten och de andra två brottskategorierna.

Enligt Brås senaste (2021a) studie av brottsmisstänkta personer med inrikes respektive utrikes bakgrund var det under 2015–2018 ingen större skillnad i utrikesfödda personers grad av överrepresentation mellan å ena sidan stöld- och tillgreppsbrott och å andra sidan olika typer av personbrott (sexuallbrott, brott mot liv och hälsa, brott mot frihet och frid). Samtidigt var överrepresentationen högre bland misstänkta för rån och dödligt våld (inklusive förberedelse, försök m.m.) jämfört med de större kategorierna av vålds- och egendomsbrott.

Inrikesfödda personer med utrikesfödda föräldrar

Med vissa undantag visar den forskning som särredovisar resultat för inrikesfödda personer med utrikesfödda föräldrar att barn till utrikesfödda uppvisar högre nivåer av delaktighet i brott än personer som fötts utomlands. Det gäller studier från såväl USA och Kanada som länderna i Norden och andra delar av Väst Europa.⁴⁸

För USA och Kanada visar studier att även om barn till utrikesfödda personer uppvisar högre nivåer av delaktighet i brott än personer som fötts utomlands, är nivåerna ändå lägre eller åtminstone i paritet med de som uppvisas av inrikesfödda personer med inrikesfödda föräldrar. Samtidigt visar vissa studier en överrepresentation av barn till utrikesfödda föräldrar från vissa ursprungsländer bland fängelseintagna.⁴⁹

Bilden från Norden och övriga Väst Europa är annorlunda i den meningen att både utrikesfödda personer och barn till utrikesfödda är överrepresenterade i brott, och att graden av överrepresentation generellt är något högre för inrikesfödda med utrikesfödda föräldrar.⁵⁰

⁴⁸ Det finns vissa undantag till detta generella mönster, där självrapportstudier från exempelvis Italien och Portugal inte finner några skillnader mellan inrikesfödda med utrikesfödda föräldrar och den inrikesfödda befolkningen i övrigt (Melossi m.fl. 2009, Fernández-Pachecho Alises m.fl. 2022).

⁴⁹ T.ex. Tonry (1997), Rumbaut och Ewing (2007), Hagan m.fl. (2008), Powell m.fl. (2010), Waters m.fl. (2010), Dipietro och McGloin (2012), Berardi och Bucerius (2014), Bersani (2014), Jiang och Peguero (2017), Chavez (2018), Kubrin och Mioduszewski (2018), Orrenius och Zavodny (2019), McCann m.fl. (2022).

⁵⁰ T.ex. Højsgaard Andersen och Tranæs (2011), Webb m.fl. (2016), Andersen m.fl. (2017), Boesen Pederson och Tambour Jørgensen (2017), Brå (2021a), Kierkegaard och de kuyper (2020), Jensen och Manning (2024).

Förskjutning efter 1990-talet i Sverige

För Sverige visar studier av den registrerade brottsligheten en förändring över tid i den relativa överrepresentationen av utrikesfödda och inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar (t.ex. Kardell 2011, Kardell och Martens 2013, Bäckman m.fl. 2020). Fram till millennieskiftet var överrepresentationen högre för utrikesfödda än för inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar, men förhållandet mellan grupperna förändrades under 00-talet.

Studier av Brå (2005, 2021a) visar en större överrepresentation av utrikesfödda bland misstänkta personer under perioden fram till 2001, men en större överrepresentation bland inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar under perioden 2007–2018.

På samma sätt som för utrikesfödda visar nordiska studier och statistik att graden av överrepresentation i brott varierar mellan inrikesfödda personer vars föräldrar har migrerat från olika delar av världen.⁵¹

Minskad delaktighet i brott i flera länder för personer med såväl inrikes som utrikes bakgrund

För både USA och flera länder i Europa visar studier en minskad delaktighet i brott sedan millennieskiftet bland såväl inrikes- som utrikesfödda personer.⁵² Ett land som sticker ut är Grekland, där den registrerade brottsligheten bland grekiska medborgare ökade markant under perioden 2009–2015 när Grekland genomgick en omfattande och långvarig ekonomisk kris, medan de utländska medborgarnas brottslighet minskade. De grekiska medborgarnas andel av de registrerade lagöverträdarna ökade från 40 procent 2009 till 70 procent 2015 för att sedan börja minska, medan de utländska medborgarnas andel uppvisar en motsatt utveckling – en markant minskning under 2009–2015 följt av en ökning 2016–2018 (Livas m.fl. 2022).

⁵¹ T.ex. Højsgaard Andersen och Tranæs (2011), Webb m.fl. (2016). Andersen m.fl. (2017), Brå (2021a), Danmarks statistik (2024).

⁵² Eller med utgångspunkt i data om medborgarskap. Se t.ex. Abramitzky m.fl. (2023), USA; Fernández-Molina och Bartolomé Gutiérrez (2020), Spanien; Kirkegaard och de Kuyper (2020), Nederländerna; Højsgaard Andersen och Tranæs (2011), Boesen Pedersen och Tambour Jørgensen (2017), Danmark; Andersen m.fl. (2017), Norge. För Sverige se Bäckman m.fl. (2020, 2021), Vaslijevic m.fl. (2020), Brå (2021a).

I de länder där studier visar minskande nivåer av delaktighet i brott har minskningen börjat vid olika tidpunkter i olika länder och för olika brottstyper,⁵³ men en generell slutsats är att utvecklingen framför allt har drivits av en minskning bland ungdomar och unga vuxna, som är de grupper i befolkningen som är mest brottsaktiva.⁵⁴ För Sverige, Finland och USA har utvecklingen kopplats till bland annat förändringar i unga människors alkoholvanor och rutinaktiviteter.⁵⁵

Självrapportstudier från Danmark för perioden 1999–2010 visar att andelen brottsaktiva minskade bland både inrikes- och utrikesfödda, men med en större minskning bland utrikesfödda (Balvig 2006, 2011, jfr. Brå 2019). På motsvarande sätt visar Højsgaard Andersen och Tranæs (2011) en minskning av andelen män som lagfördes för brott i Danmark under perioden 1990–2006 för både inrikes- och utrikesfödda, men med en större minskning för utrikesfödda från icke-väsländer än för inrikesfödda eller utrikesfödda från väsländer. Samma utveckling kan ses för utrikesfödda ungdomar som misstänktes för brott i Danmark under perioden 2006–2014 (Boesen Pedersen och Tambour Jørgensen 2017).

Liknande resultat har också redovisats för Norge under perioden 2000–2015 (Andersen m.fl. 2017), med en större minskning av andelen som registreras för delaktighet i brott bland utrikesfödda jämfört med inrikesfödda. Nivåer av registrerad delaktighet i brott har också minskat bland utrikesfödda i Finland under 2010-talet (Danielsson 2020, Koltolla 2021).⁵⁶

När det gäller svenska självrapportdata har det redan nämnts⁵⁷ att utrikesfödda var överrepresenterade i självrapporterad brottslighet i Sverige under 00-talet men har uppgett lägre nivåer av delaktighet i brott än inrikesfödda efter 2010. Den självrapporterade delaktigheten i brott

⁵³ I Sverige visar anmälningsstatistiken en minskande nivå av stöldbrottslighet per capita sedan 2000, medan den anmälda misshandelsbrottsligheten ökade under 00-talet för att sedan minska efter 2011.

⁵⁴ T.ex. Farrell m.fl. (2015), Balvig (2017), Berghuis och de Waard (2017), Boesen Pedersen och Tambour Jørgensen (2017), Baumer m.fl. (2018), Kyvsgaard (2018), Payne och Piquero (2020), McCarthy (2021), Brå (2024a), Steffensmeier m.fl. (2024), Tuttle (2024), Justitsministeriets forskningskontor (2024).

⁵⁵ Baumer m.fl. (2021), Svensson och Oberwittler (2021), Lu (2024), Näsi m.fl. (2024). För en definition av rutinaktiviteter se Cohen och Felson (1979), Engdahl och Lindgren (2021); det handlar om återkommande och vanligt förekommande aktiviteter som (i det här fallet unga) människor gör för att tillgodose olika behov.

⁵⁶ Dessa publikationer, som redovisar brottstrender i Finland, är på finska men innehåller en sammanfattning på engelska. Fram till 2021 innehöll den engelska sammanfattningen en kort beskrivning av brottstrender bland utrikesfödda personer. Den här studiens litteratursökningar har dock inte hittat några uppgifter om en eventuell ökning eller minskning av de utrikesföddas överrepresentation i brott i Finland.

⁵⁷ Se avsnittet *Både över- och underrepresentation enligt nordiska självrapportstudier bland unga*.

minskade bland såväl inrikes- som utrikesfödda ungdomar under 1999–2017, men minskade mer bland de utrikesfödda (Vasiljevic m.fl. 2020). Lagföringsdata visar samma mönster med en minskning av andelen som blir lagförda bland både inrikes- och utrikesfödda, men med en större minskning bland de utrikesfödda (Bäckman m.fl. 2021).

Studier om brottsmisstänkta visar också en minskning över tid av andelen som misstänkts för brott i Sverige, såväl bland utrikesfödda som inrikesfödda (Adamson 2020, Brå 2021a). Samma studier visar också en minskning över tid av de utrikesföddas överrepresentation bland brottsmisstänkta mellan första delen av 00-talet och andra delen av 2010-talet.

Icke-folkbokförda personer

De flesta nordiska studier om brottslighet bland utrikesfödda personer har begränsat sitt fokus till de utrikesfödda som är folkbokförda i respektive land. Det finns dock vissa undantag, som beskriver delaktighet i brott bland icke-folkbokförda personer. Gruppen icke-folkbokförda inkluderar dels personer som uppehåller sig mer eller mindre tillfälligt i landet, bland annat turister, säsongsarbetare, EU-medborgare och asylsökande men även en del personer som tillhör gränsöverskridande kriminella grupperingar, vars huvudsyfte med vistelsen i landet är att begå vissa typer av brott.

En studie av Lehti (2015) visar att icke-folkbokförda personer svarade för drygt 3 procent av samtliga brottsmisstänkta i Finland under 2009–2012. Personer från länder i Baltikum och Östeuropa uppvisade de högsta brottsnivåerna, vilket Lehti menar beror på personer från de aktuella länderna som är delaktiga i kriminella grupperingar.⁵⁸

Norska studier (Mohn m.fl. 2014, Mohn och Ellingsen 2016) visar att andelen icke folkbokförda personer som registrerades för brott i Norge ökade från 4 procent 2001 till 8 procent 2010, och att största delen av ökningen kunde hänföras till personer från Schengenområdet. Asylsökande och ”papperslösa” tillsammans uppskattades stå för omkring 2 procent av den registrerade brottsligheten 2010.

⁵⁸ Här bör också nämnas att den organiserade brottslighetens spridning mellan Väst- och Östeuropa går åt båda håll. Hells Angels har till exempel expanderat sina aktiviteter från Västeuropa till många länder i Östeuropa (Arsoska 2018).

För Sverige redovisar Brå (2021a) en skattning av hur stor andel av den totala registrerade brottsligheten, mätt i termer av antalet brottsmisstankar, som knutits till icke-folkbokförda personer under 2007–2018. År 2007 svarade icke-folkbokförda personer för 6 procent av samtliga registrerade brottsmisstankar, en andel som hade ökat till 9 procent 2018. Mönstren i utvecklingen för olika brottstyper visar en tydlig ökning av brottstyper som kan kopplas till den gränsöverskridande organiserade brottsligheten under perioden 2007–2015 (framför allt inbrott och andra tillgreppsbrott), och en tillfällig ökning för de flesta brottstyper under åren 2015–2017, som sedan övergick i en minskning.⁵⁹

Ökningen av antalet brottsmisstankar registrerade på icke-folkbokförda personer under 2015–2017 kan relateras till att Sverige dessa år hade ett stort antal asylsökande som vistades i landet utan folkbokföring. Samtidigt visade studien att den stora ökningen av antalet asylsökande under framför allt 2015 inte avspeglades i en lika stor ökning av antalet brottsmisstankar registrerade på icke-folkbokförda personer. Jämfört med 2011 var det drygt 30 procent fler brottsmisstankar som registrerades på icke folkbokförda personer varje år under 2015–2017. Samtidigt var det över 400 procent fler asylsökande som kom till Sverige 2015 jämfört med 2011.

Några centrala siffror för Sverige

Lagförda personer

Den längsta tidsserien om utrikesfödda personers överrepresentation i brottslighet i Sverige som använder jämförbara data, har redovisats av Bäckman m.fl. (2020, 2021) och avser personer lagförda för brott under perioden 1973–2017. Studien beskriver de utrikesföddas överrisker⁶⁰ att lagföras för brott jämfört med inrikesfödda med inrikesfödda föräldrar, uppdelat efter om de utrikesfödda personerna är födda i västländer eller icke-västländer. Studiens redovisningar är standardiserade för åldersskillnader mellan inrikesfödda och utrikesfödda.

⁵⁹ Se även figurerna i avsnittet *Andelar av registrerade brottsmisstankar under 2007–2018* nedan.

⁶⁰ Överriskerna beräknas genom att jämföra brottsligheten hos de utrikesfödda med de inrikesfödda. En överrisk på 1,5 innebär att brottsligheten bland de utrikesfödda är 50 procent högre än bland inrikesfödda med inrikesfödda föräldrar. En överrisk på 2,0 innebär att delaktigheten i brott är dubbelt så vanligt bland de utrikesfödda som bland de inrikesfödda med inrikesfödda föräldrar.

År 1973 var överrepresentationen i lagförd brottslighet högre bland utrikesfödda män från västländer (överrisk på 1,9) än bland utrikesfödda män från icke-västländer (överrisk på 1,6). Bland män från icke-västländer var överrepresentationen som störst 1992–2004 då den låg på cirka 2,5, för att sedan minska till 2,0 i slutet av perioden. Bland utrikesfödda män från västländer har överrepresentationen minskat till 1,6 år 2017.⁶¹

För kvinnor ökade överrepresentationen bland utrikesfödda från både väst- och icke-västländer under 1970- och 1980-talet. För kvinnor från västländer låg överrisken för lagföring på 2,3 år 1973 (jämfört med inrikesfödda kvinnor med inrikesfödda föräldrar), medan överrisken för kvinnor från icke-västländer var 1,8. År 1989 var motsvarande överrisker 2,4 (kvinnor från västländer) och 3,2 (icke-västländer). Därefter har överriskerna minskat fram till 2017: 1,5 för utrikesfödda kvinnor från såväl västländer som icke-västländer.

För inrikesfödda män med utrikesfödda föräldrar har överrepresentationen ökat under perioden sedan 1973 – från 1,9 till 2,4 år 2017. Men som Bäckman m.fl. påpekar speglar inte ökningen en ökning av gruppens delaktighet i den lagförda brottsligheten, utan den beror på att gruppens brottslighet har minskat mindre än brottsligheten hos de inrikesfödda med inrikesfödda föräldrar. Motsvarande siffror för överrisken för inrikesfödda kvinnor med utrikesfödda föräldrar är 1,1 (1973) respektive 1,9 (2017).

Misstänkta personer

När det gäller personer som misstänks för brott redovisar Adamson (2020) jämförbara siffror för 2002–2006 och 2013–2017. Studien redovisar siffror för samtliga (ej uppdelat på kön) men med standardisering för ålder och kön, och visar en minskad överrisk för utrikesfödda (från 2,4 till 2,1) och en något ökad överrisk för inrikesfödda med utrikesfödda föräldrar (från 1,7 till 1,8).

Brå (2021a) presenterar jämförbara siffror från perioderna 1997–2001 och 2015–2018. Siffrorna redovisas för samtliga (ej uppdelat på kön) och utan standardisering för kön eller ålder. De utrikesföddas överrisk att bli misstänkta för brott minskade från 2,5 under 1997–2001 till 2,2 under

⁶¹ Samtliga siffror är antingen tagna från huvudtexten i Bäckman m.fl. (2020) eller bygger på beräkningar med utgångspunkt i tabell 4.1 i bilagan till samma rapport.

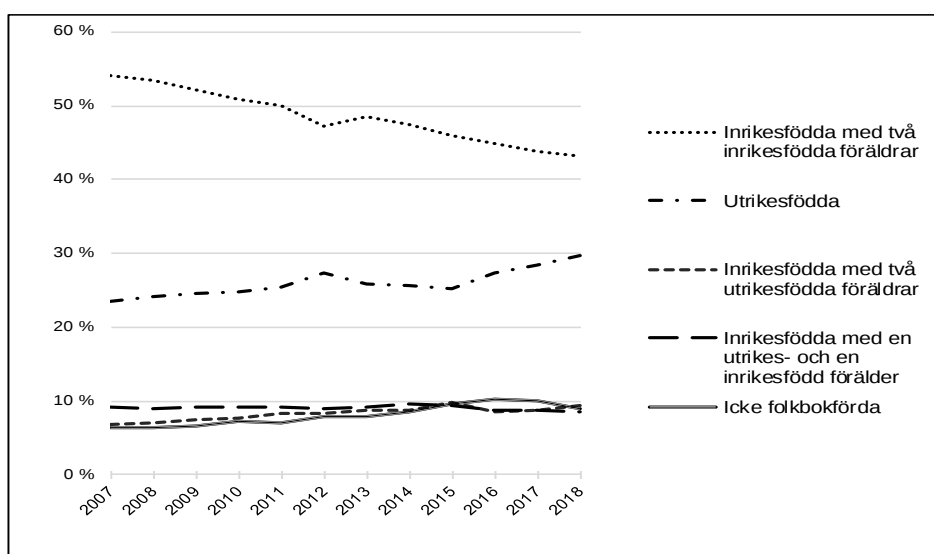
2015–2018. Överrisken för inrikesfödda med utrikesfödda föräldrar ökade från 2,0 till 2,4.

Som ett sätt att kontextualisera storleken på överriskerna redovisar Brås (2021a) studie även överrisker kopplade till vissa andra faktorer. Under 2015–2018 var överrisken 6,1 att misstänkas för brott för personer vars familj erhållit socialbidrag, i förhållande till personer vars familj inte erhållit socialbidrag. Överrisken för personer med endast förgymnasial utbildning var 4,1, i förhållande till personer med eftergymnasial utbildning på minst tre år. Överrisken för män jämfört med kvinnor var 3,2.

Andelar av registrerade brottsmisstankar under 2007–2018

I Brås (2021a) rapport om misstänkta för brott med inrikes respektive utrikes bakgrund redovisas siffror om hur stor andel av samtliga brottsmisstankar som registrerats på olika grupper i befolkningen (figur 1).

Figur 1. Olika gruppers andelar (procent) av samtliga brottsmisstankar efter inrikes och utrikes bakgrund samt icke-folkbokförda. 2007–2018.

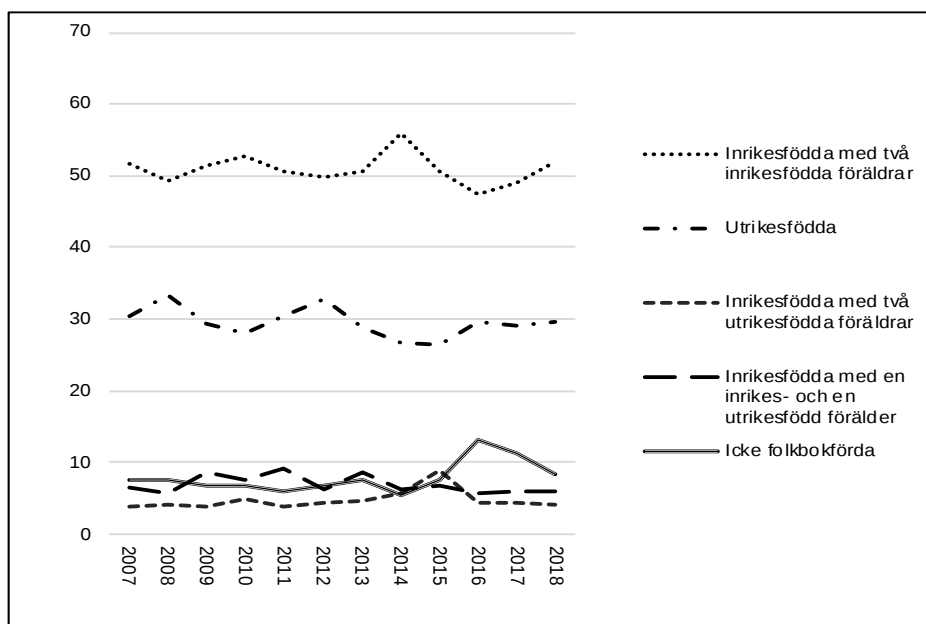
Som framgår av figuren minskade andelen brottsmisstankar som registrerats på inrikesfödda med två inrikesfödda föräldrar under 2007–2018, medan andelen som registrerats på utrikesfödda personer ökade. Detta speglar utvecklingen av respektive grupps andel av befolkningen i stort. Bland personer 15 år eller äldre, det vill säga de personer som kan registreras i statistiken om brottsmisstänkta, minskade befolkningsandelen för inrikesfödda med två inrikesfödda med 10 procent

under 2007–2018, medan befolkningsandelen för folkbokförda utrikesfödda personer ökade med drygt 40 procent (från 14,4 procent av befolkningen 15 år och äldre 2007 till 20,5 procent 2018).⁶²

De inrikesfödda med en eller två utrikesfödda föräldrar utgör betydligt mindre grupper i befolkningen och svarar därmed för en mindre andel av brottsmisstankarna. Dessa två gruppers andelar av samtliga brottsmisstankar har legat under eller kring 10 procent under 2007–2018.

Brå (2021a) redovisar liknande figurer för utvecklingen av flera olika brottskategorier, där det övergripande mönstret med en minskande andel av brottsmisstankar som registreras på inrikesfödda med två inrikesfödda föräldrar och en ökande andel som registreras på utrikesfödda, framgår för de flesta brottskategorierna. En brottstyp som sticker ut är dock sexualbrotten (figur 2).

Figur 2. Olika gruppers andelar (procent) av samtliga sexualbrottsmisstankar efter inrikes och utrikes bakgrund samt icke-folkbokförda. 2007–2018.

⁶² Sett över perioden 2007–2018 ökade det totala antalet registrerade brottsmisstankar fram till 2011, för att sedan minska successivt. Sett i förhållande till antalet personer 15 år eller äldre i befolkningen har antalet brottsmisstankar per capita minskat med 2 procent under 2007–2018 bland såväl utrikesfödda som inrikesfödda med två inrikesfödda föräldrar.

För sexualbrotten har andelen brottsmisstankar registrerade på inrikesfödda med två inrikesfödda föräldrar inte minskat under 2007–2018, och andelen brottsmisstankar som registreras på utrikesfödda har inte ökat. Totalt sett har *antalet* registrerade brottsmisstankar för sexualbrott ökat successivt under hela perioden, men sett i förhållande till befolkningsutvecklingen har den registrerade sexualbrottsligheten ökat mer bland inrikesfödda med två inrikesfödda föräldrar än bland utrikesfödda.⁶³

⁶³ Sett i förhållande till antalet personer 15 år eller äldre i befolkningen har antalet brottsmisstankar per capita för sexualbrott som kopplats till inrikesfödda med inrikesfödda föräldrar ökat med 127 procent under 2007–2018. Under samma period har antalet brottsmisstankar per capita för sexualbrott som kopplats till utrikesfödda ökat med 40 procent.

Studier på områdesnivå

I det här kapitlet beskrivs huvudresultaten från forskning som studerat kopplingen mellan migration och brott genom att fokusera på variationer i brottsnivån mellan olika geografiska enheter inom samma land. Storleken på de geografiska enheter som ligger i fokus varierar mellan olika studier, och det kan handla om allt från jämförelser mellan olika distrikt inom samma stad till jämförelser mellan städer, kommuner eller större regioner. Termen *område* används därför som ett samlingsbegrepp för dessa olika typer av geografiska enheter. Studierna undersöker kopplingen mellan migration och brott genom att analysera huruvida olika områden har högre eller lägre brottsnivåer beroende på om det finns en större eller mindre koncentration av nyanlända eller andra utrikesfödda personer bland dem som bor i områdena.

För att renodla och isolera sambandet mellan migration och brottslighet inkluderar studier kontroller för skillnader mellan de studerade områdena när det gäller andra faktorer som kan förväntas påverka brottsligheten, och de starkaste studierna använder metoder för att ta hänsyn till att det finns skevheter i hur migranter fördelar sig geografiskt. Det görs av två anledningar. För det första kan skillnader i olika områdens brottsnivåer påverkar var migranter väljer att bosätta sig, vilket skulle innebära ett problem med omvänd kausalitet. För det andra kan migranter koncentreras till områden som i sig är mer eller mindre kriminogena, med relativt hög eller låg risk för delaktighet i brott.⁶⁴

Flera fördelar med områdesstudier

Jämfört med de studier som redovisades i förra kapitlet, som jämför delaktighet i brott på gruppnivå, finns det flera fördelar med områdesstudierna. En är att studierna inte behöver uppgifter om vem som har begått de enskilda brotten, vilket innebär att skattningar av sambandet mellan migration och brottslighet kan göras med hjälp av uppgifter om samtliga brott som registreras i de studerade områdena (eller i enstaka fall används uppgifter från offerundersökningar), och att man därmed undviker vissa av de selektionsproblem som uppstår i studier som bygger på polisingripanden, brottsmisstankar eller lagföringar. Det gäller bland annat

⁶⁴ T.ex. Macdonald m.fl. (2013), Sayago-Gomez (2017), Bell (2019), Marie och Pinotti (2024).

möjligheten att det finns skevheter i rättsväsendets hantering av de anmälda brotten som kan innebära variationer mellan olika grupper i risken att bli lagförd eller registreras som misstänkt för brott.⁶⁵ Att bygga skattningar på samtliga registrerade brott innebär också att de inte begränsas till den mindre andel brott som leder till lagföring eller som knyts till en misstänkt person, som också varierar mellan olika brottstyper. Samtidigt varierar tillgången till data om anmälda brott mellan olika länder, vilket innebär att en del studier ändå använder data från en senare punkt i rättskedjan.

En annan fördel med områdesstudier är att de också tar hänsyn till eventuella *indirekta* effekter av migration på brottslighet. Som nämndes i kapitlet *Förväntningar om migrations påverkan på brottslighet* skulle de indirekta effekterna av migration teoretiskt sett kunna leda till såväl ökningar som minskningar av brottsnivåer, och de indirekta och direkta effekterna kan gå åt skilda håll. Det är exempelvis möjligt att migrationen leder till en ökad brottslighet genom direkta effekter med en överrepresentation i brott bland utrikesfödda, men samtidigt en minskad brottslighet i övriga delar av befolkningen. Dessa direkta och indirekta effekter kan också ta ut varandra i varierande utsträckning, och ger ett annat nettoresultat än om man bara mäter de direkta effekterna. Det innebär att områdesstudierna anses ge bättre möjligheter att skatta migrationens nettoeffekter på brottslighet.⁶⁶

Longitudinella studier ger en mer tillförlitlig bild av sambandet mellan migration och brott

Forskningen på områdesnivå innehåller både tvärsnittsstudier, som jämför olika områden vid en viss tidpunkt, och longitudinella studier, som jämför hur brottsligheten i de studerade områdena påverkas allteftersom det blir en större eller mindre koncentration av migranter bland områdenas invånare över tid. Av dessa två studieupplägg anses de longitudinella studierna ge ett bättre underlag för att kunna uttala sig om migrationens effekter på brottsligheten. Det beror bland annat på att longitudinella studier ger bättre möjligheter att kontrollera för effekten av så kallade störfaktorer. Det handlar om variabler som (i det här fallet) samvarierar

⁶⁵ Se avsnittet *Kort om problem med att mäta brottslighet* i inledningskapitlet.

⁶⁶ T.ex. Ousey och Kubrin (2018), Feldemeyer m.fl. (2019), Pinotti och Roza (2022), Zhang (2022), Tufail m.fl. (2023).

med både migrationsmönster och brottsligheten, och som kan störa skattningar av migrationens effekter (t.ex. Ousey och Kubrin 2018).

Till skillnad från de studier om migration och brott som riktar fokus på gruppnivå (som beskrevs i förra kapitlet), och de som riktar fokus på den nationella nivån (som beskrivs i nästa kapitel), anses de longitudinella områdesstudierna – i den mån de kontrollerar för skevheter i hur migranter fördelar sig geografiskt – närma sig en skattning av migrationens *kausala* effekt på brottsnivåer, vilket ligger närmast en uppskattning av migrationens nettoeffekt. Många av de longitudinella områdesstudierna har genomförts av nationalekonomer med metoder som också används för att beskriva migrationens arbetsmarknadseffekter i mottagarländer.

Flest studier har gjorts i USA

Betydligt fler områdesbaserade studier om kopplingen mellan migration och brottslighet har gjorts i USA än i något annat land. En systematisk översikt av dessa studier publicerades 2018, som beskriver resultaten från 51 studier från USA under perioden 1994–2014 (Ousey och Kubrin 2018). Studien innehåller också en statistisk metaanalys som jämför hur olika studieupplägg kan påverka analysernas resultat.

Metaanalysen visar att det finns en viss variation i resultaten beroende på olika studieupplägg och vilken geografisk enhet som ligger i fokus. Men över lag visar resultaten att migration antingen har ingen effekt eller en liten negativ effekt på brottsnivåer per capita i USA. Kännetecknande för de studier som uppvisar en negativ effekt (ju större andel migranter, desto lägre brottslighet per capita) är att de är longitudinella, och att de fokuserar på mindre snarare än större geografiska områden. Metaanalysen visar också att studier visar en negativ effekt på brottslighet av migration till områden som traditionellt tagit emot fler migranter, men ingen effekt av migration till områden som inte är traditionella mottagningskontexter.

Enligt metaanalysen finns det ingen skillnad i resultaten beroende på vilken brottstyp som står i fokus för analysen, eller om analysen fokuserar på andelen utrikesfödda i områdets befolkning totalt eller hur många som nyligen migrerat till området. Ousey och Kubrin (2018) lyfter också fram att ett par studier som redovisar både tvärsnittsanalyser och longitudinella analyser för samma områden visar att områden med höga koncentrationer av migranter tycks ha högre brottsnivåer än andra områden (tvärsnittsanalysen). Men när man tittar på effekten av förändringar i

andelen migranter över tid (longitudinell analys), ser man att det antingen saknas ett samband med de studerade brottstyperna eller att sambandet är negativt (ju större andel migranter över tid, desto färre brott per capita i de studerade områdena). Liknande resultat om att migration inte har någon effekt, eller har en svag negativ effekt på brottslighet, har också redovisats i områdesbaserade studier från Kanada.⁶⁷

Studier från Europa

Jämfört med USA är det färre områdesbaserade studier av kopplingen mellan migration och brottslighet som genomförts i Europa. Även om exempel finns från flera olika länder har sådana studier varit vanligare i Tyskland, Spanien och Italien än i andra delar av Europa. Studiernas metodupplägg varierar, och de använder olika mått på brottslighet och olika indikatorer på andelen migranter i befolkningen. De använder också olika geografiska analysenheter och olika uppsättningar av kontrollvariabler. Dessa skillnader gör att olika studier ibland kommer fram till olika resultat, även för samma land och tidsperiod.

Till skillnad från den övergripande bilden från USA och Kanada är det flera europeiska studier som redovisar ett positivt samband mellan migration och en eller flera typer av brott (ju fler migranter, desto högre brottsnivåer), även om det också är flera som inte hittar någon signifikant effekt, och en del som redovisar en negativ effekt av migration på brottsligheten. I detta avsnitt redovisas resultat från dessa europeiska studier. Redovisningen börjar med att beskriva studier från de senare åren under 1900-talet och fram till 2010, och därefter studier med fokus på 2010-talet.

När studierna redovisar en signifikant effekt av migration, och studiens författare kvantifierar effektens storlek i den löpande texten, rapporteras även dessa siffror. Om inte annat anges har studierna publicerats i vetenskapliga tidskrifter. Samtliga studier är longitudinella och med undantag för studien Entorf och Spengler (2000), som redovisas först nedan, beskriver samtliga att de har använt (olika) metoder för att ta hänsyn till selektionseffekter kopplade till att migranter kan fördela sig till områden som är mer eller mindre kriminogena.

Sammantaget visar studierna att frågan om att mäta migrationens effekter på brottslighet är komplex. Den uppmätta effekten av migration på

⁶⁷ Se Bilaga 1, *Områdesbaserade studier från Kanada*,

brottsnivåer kan variera mellan olika typer av migration och olika brottstyper, och storleken på den uppmätta effekten av samma migrationsskeende i samma land kan variera beroende på metodologiska variationer samt val av data och observationsperiod.

Samtidigt finns det vissa gemensamma nämnare mellan studier från olika europeiska länder och olika perioder. En gemensam nämnare är att i den mån studierna redovisar en effekt av migrationen, handlar det oftast om en effekt på egendomsbrottsligheten. En annan är att studier som redovisar en effekt på våldsbrottsligheten oftast avser extrema migrationsförhållanden, där ett mycket stort antal migranter anlänt till landet på kort tid – de flesta av dessa studier avser perioden kring den stora asylvågen som inleddes med inbördeskriget i Syrien. De få studier som har undersökt vilka som blev utsatta för den ökade våldsbrottsligheten, visar att brotten i stor utsträckning drabbade andra migranter och inte den inrikesfödda befolkningen.

Sent 1900-tal och 00-talet

Tre av de tidigaste områdesbaserade europeiska studierna som redovisat uppgifter om sambandet mellan migration och brottslighet är en studie från Tyskland av Entorf och Spengler (2000), en från Italien av Buonanno (2006) och en från Spanien (Buonanno och Montolio 2008). Alla tre studierna har ett bredare fokus än att bara undersöka sambandet mellan migration och brottslighet, men alla redovisar resultat för sambandet mellan andelen utländska medborgare i befolkningen och olika brottstyper.

Entorf och Spengler (2000) undersöker variationer i den anmälda brottsligheten mellan olika federationsstater i Tyskland under perioden 1975–1996, och finner ett signifikant positivt samband mellan andelen utländska medborgare i befolkningen och stöldbrottslighet per capita (ju större andel utländska medborgare, desto fler polisanmälda stölder), men inget samband för rån eller andra typer av brott mot person (dödligt våld, våldtäkt, allvarlig misshandel).

Buonanno och Montolio (2008) analyserar sambandet mellan andelen utländska medborgare i befolkningen och brottslighet per capita för egendomsbrott, brott mot person och brottslighet totalt i Spanien under perioden 1993–1999. Studien använder data på provinsnivå om anmälda brott och hittar en signifikant positiv effekt av andelen utländska medborgare i befolkningen på egendomsbrott och brott totalt, men ingen effekt på brott mot person. Buonannos (2006) studie undersöker

variationer i registrerad brottslighet i olika provinser i Italien under 1993–2002 med fokus på brottsligheten totalt och på egendomsbrott. Analyserna visar inget samband mellan andelen utländska medborgare i befolkningen och något av dessa utfallsmått.

Motsägelsefulla resultat från två studier som undersöker samma period i Italien

Senare studier från Italien har däremot redovisat signifikanta samband mellan migration och brottslighet. En studie av Bianchi m.fl. (2012) undersöker sambandet mellan andelen migranter i de italienska provinsernas befolkning (utifrån uppgifter om uppehållstillstånd) och den registrerade brottsligheten under perioden 1990–2003. En första analys finner att en ökning av andelen migranter gav en ökning av antalet brott per capita, ett samband som drevs av högre nivåer av stöld och rån i regioner med en högre andel migranter. Analysen visar inget samband mellan andelen migranter och vålds- eller narkotikabrott.

Resultaten från en mer avancerad analys i samma studie – som kontrollerar för selektionseffekter kopplade till migranternas val av bosättningsorter – visade däremot ingen effekt av andelen migranter på brottsligheten totalt eller för någon av de andra brottstyperna med undantag för rån, där sambandet fortfarande var signifikant. Författarna drar slutsatsen att det fanns en effekt av andelen migranter i befolkningen på rånbrotsligheten, men inte för de flesta brottstyperna. Samtidigt var rånbrotslighet så ovanlig att effekten inte var tillräckligt stor för att slå igenom vid analyser av den totala brottsligheten.

Solivetti (2018) redovisar resultat från analyser av brottsligheten i italienska provinser under perioden 1995–2005. Studien använder samma källor som Bianchi m.fl. (2012) för uppgifter om brott och andelen migranter i befolkningen, men Solivetti finner ett signifikant positivt samband mellan andelen migranter i befolkningen och utvecklingen av provinsernas brottslighet per capita för både vålds- och egendomsbrott. Resultaten påverkades inte när analysen inkluderade en kontroll för selektionseffekter kopplade till migranternas val av bosättningsort.

Det finns flera metodologiska skillnader mellan studierna, som kan vara anledningen till de olika resultaten. Bianchi m.fl. (2012) använder till exempel ett upplägg som är vanligt i de europeiska studierna som ingår i underlaget till denna kunskapssammanställning. Analysen undersöker sambandet mellan förändringen i andelen migranter i befolkningen, och

förändringen av brottsligheten per capita utifrån en rad årsvisa mätningar. Solivetti (2018) använder i stället ett upplägg som inte förekommer i någon av de andra europeiska studierna, med en annan beräkningsmetod och fyra tvärsnittsmätningar med ett treårigt mellanrum mellan respektive mätning.

En effekt på grövre brott i Spanien

I en studie från Spanien undersöker Alonso-Borrego m.fl. (2012) kopplingen mellan migration och registrerad brottslighet med data för landets 50 provinser under 1999–2009. Studien redovisar resultat för brottsligheten totalt, grövre brott (som innehåller såväl våldsbrott som grövre egendomsbrott, trafikbrott, narkotikabrott och brott mot allmän ordning), lindrigare brott, och egendomsbrott. Resultaten visar en signifikant effekt av andelen migranter i befolkningen på grövre brott (ju större andel migranter, desto fler brott), men ingen effekt för brottsligheten totalt eller för någon av de andra brottskategorierna.

Skilnader i effekten av samma migrationsvåg i områden med olika förutsättningar

En studie från Tyskland (Piopiunik och Ruhose 2017) visar att effekten av samma migrationsvåg kan variera mellan områden med olika socioekonomiska och demografiska förutsättningar. Studien avser perioden 1996–2005 och undersöker effekten av en stor migrationsvåg som bestod av ”etniska tyskar”, främst från stater i det forna Sovjetunionen, under 1990-talet och början av 00-talet. Effekter av migrationsvågen på brottsnivåerna i de västtyska federationsstaterna analyserades på länsnivå med uppgifter om dels anmälda brott, dels migranternas bosättningsort, vilken registrerades i samband med att de anvisades till olika orter i Tyskland vid ankomst till landet.⁶⁸

Analyserna visar att migrationsvågen hade en tydlig effekt på brottsnivåerna per capita, såväl för den totala brottsligheten som för misshandel, narkotikabrott, olika typer av egendomsbrott och en brottskategori som betecknas som ”gatubrott” och som inkluderar samtliga brott på allmänna platser, bland annat rån samt stöld av och från bil.

Jämfört med de effekter som redovisats i andra studier beskriver Piopiunik och Ruhose den uppmätta effekten av migrationsvågen på den totala brottsligheten som stor. Storleken på effekten beskrivs i en senare artikel av

⁶⁸ Under den undersökta perioden fanns krav på att migranterna skulle bo i det län som de anvisats till under de första tre åren i landet med sanktioner i form av indragna bidrag om de flyttade från länet.

Gehrsitz och Ungerer (2022) på så sätt att en ökning av 100 migranter per 100 000 av befolkningen skulle innebära en 0,9-procentig ökning av den totala brottsligheten. Enligt Piopiunik och Ruhose kan den jämförelsevisa stora effekten delvis bero på att migranterna automatiskt fick tyskt medborgarskap vid ankomsten till landet, och att de därmed inte riskerade utvisning vid lagföring för brott. En annan anledning, menar författarna, kan vara att kravet att bo i det län som de anvisats till försvårade för migranterna att få tillträde till arbetstillfällen som matchade deras arbetsmarknadskvalifikationer.

Studien visar också att migrationens effekter på brottsligheten varierade mellan olika områden, beroende på områdenas arbetsmarknadsförhållanden, befolkningstäthet och brottsnivåer. Inflödet av migranter hade en starkare effekt på brottsligheten i områden med högre arbetslöshet, högre befolkningstäthet och högre brottsnivåer.

Skillnader i effekten av två olika migrationsvågor i Storbritannien

Bell m.fl. (2013) har undersökt två olika migrationsvågor i Storbritannien på kommunnivå, och redovisar skillnader mellan de olika migrationsvågornas effekter på vålds- och egendomsbrottsligheten med hjälp av data om anmälda brott. Den första vågen bestod av asylsökande från länder som Irak, Afghanistan och Somalia i slutet av 1990-talet och början av 00-talet, medan den andra främst bestod av personer från länder i Östeuropa, som migrerade till Storbritannien efter EU-utvidgningen 2004.

Varken asylvågen eller EU-utvidgningsvågen hade någon effekt på våldsbrottsligheten. Däremot varierade effekten av migrationen på egendomsbrotten mellan de två migrationsvågorna. Asylvågen hade en signifikant positiv effekt på egendomsbrottsligheten, medan EU-utvidgningsvågen hade en signifikant negativ effekt. Enligt Bell m.fl. (2013) innebär resultaten att en enprocentig ökning av andelen asylsökande i lokalbefolkningen ökade antalet egendomsbrott per capita med 1,09 procent, medan en enprocentig ökning av andelen EU-migranter minskade antalet egendomsbrott per capita med 0,39 procent.

Bell med flera menar att resultaten ska tolkas i förhållande till skillnader mellan de två migrantgruppernas möjligheter till tillträde till arbetsmarknaden. Asylsökande fick inte arbeta under de första sex månaderna i landet, en period som under 2002 förlängdes till tolv månader. De personer som anlände med EU-utvidgningsvågen fick

däremot tillgång till arbetsmarknaden direkt. Forskarna visar att det också fanns en tydlig skillnad mellan grupperna i deras etablering på arbetsmarknaden efter ankomsten till Storbritannien. De personer som kom med asylvägen hade svårt att komma in på arbetsmarknaden och uppvisade högre nivåer av arbetslöshet än befolkningen i övrigt, medan det var tvärtom för gruppen som anlände som resultat av EU-utvidgningen.

Skillnad i effekten av migration från olika ursprungsregioner i Italien och Spanien

Sayago-Gomez (2017)⁶⁹ studerar utvecklingen under 2003–2008 för olika län i Italien och Spanien med hjälp av uppgifter om utländska medborgare från olika ursprungsregioner (Europa, Afrika samt Central- och Sydamerika) och registrerade brott från olika källor i respektive land. Resultat redovisas för brott totalt samt vålds- och egendomsbrott.

Analyserna visade olika resultat för migranter från Europa och de andra länderna. Till skillnad från Bell med fleras (2013) resultat för Storbritannien finner Sayago-Gomez en positiv och signifikant effekt av migration från andra europeiska länder på egendomsbrottsligheten per capita (ju fler europeiska migranter i förhållande till befolkningen, desto fler egendomsbrott), men ingen effekt på brott totalt eller våldsbrott. För migranterna från såväl Afrika som Central- och Sydamerika visar analyserna i stället en negativ effekt för alla tre brottskategorierna (ju fler migranter från Afrika eller Central- och Sydamerika i förhållande till befolkningen, desto lägre brottsnivåer).

En effekt på rädsla för brott men inte utsatthet för brott i en studie om 16 europeiska länder

I en studie som skiljer sig från de flesta i sitt val av datakällor använder Nunziata (2015) uppgifter om utsatthet för brott och migration från två stora frågeundersökningar.⁷⁰ Studien analyserar effekten av migrationsflöden (under de senaste fem åren) på brottsutsatthet på länsnivå i 16 västeuropeiska länder under perioden 2002–2008.⁷¹ Analyserna visar ingen effekt av migration på utsatthet för brott, men en signifikant effekt på andelen som uppgav en rädsla för brott i frågeundersökningen (ju fler migranter, desto större andel som svarade att

⁶⁹ Studien är del av en doktorsavhandling.

⁷⁰ European Social Survey respektive Labour Force Survey.

⁷¹ Studien använder data från fyra datainsamlingar i European Social Survey åren 2002, 2004, 2006 och 2008.

de kände sig mycket otrygga vid utevistelse i sitt närområde sent på kvällen).⁷²

Europeiska studier med fokus på 2010-talet

De flesta europeiska områdesbaserade studier som haft fokus på effekter av migration på brottslighet under 2010-talet har undersökt effekter kopplade till den stora asylvågen som nådde olika delar av Europa under 2014–2016. Undantag är studier av Marie och Pinotti (2024) och Bortoletto (2021).

Marie och Pinotti (2024) undersöker kopplingen mellan förändringen i andelen utländska medborgare i olika regioner i 23 EU-länder och förändringar av antalet brott per capita under perioden 2002–2017. Analysen använder data om registrerade brott från Eurostat och är avgränsad till dödligt våld och fordonsstöld (två brottstyper där brottsdefinitionerna är konsekventa internationellt). Redovisningen är kortfattad, eftersom artikeln främst fokuserar på en beskrivning av resultat från några tidigare studier från USA och Europa, men resultaten visar ingen effekt av migrationsflöden på brottsligheten per capita för någon av brottstyperna.

En effekt på maffia-relaterade brott under 2010-talet i Italien

Bortolettos (2021) studie redovisas i en doktorsavhandling och undersöker migrationens effekt på brottsnivån per capita för en viss grupp av migranter till Italien under perioden 2010–2017. Studien använder data på provinsnivå om brott som polisen rapporterat vidare till åklagare och uppgifter om utländskt medborgarskap.

Medborgarskapsuppgifterna används för att identifiera medborgare från så kallade FCS-länder⁷³, och studien analyserar brottseffekten av andelen FCS-migranter i regionernas befolkning. Som bakgrund redovisar Bortoletto tidsserier för brottsutvecklingen per capita i olika regioner i Italien – som i de flesta regioner följer en svagt minskande trend under perioden efter

⁷² Liknande resultat har redovisats i en studie från Chile, som studerade effekten av en stor migrationsvåg från Venezuela under 2010-talet med hjälp av data från en offerundersökning (Ajzenman m.fl. 2023). Migrationsvågen var en effekt av en stor utvandring från Venezuela till närliggande länder under olika delar av perioden efter 2010, när det började en långvarig ekonomisk och humanitär kris i Venezuela. Studiens resultat beskrivs i bilaga 2, *Studier om effekten av migration från Venezuela till Chile, Brasilien och Colombia*.

⁷³ FCS är ett begrepp som används av World Bank, och som står för Fragile and Conflict-Affected Situation. World Bank tar fram en lista över FCS-länder varje år, som avser dels länder med pågående konflikter, dels länder som anses som socialt och institutionellt sårbara.

2012 – samtidigt som andelen FCS-migranter i regionernas befolkning ökade mer eller mindre kontinuerligt under 2010–2017.

Resultat redovisas för ett 30-tal brottstyper (inklusive olika typer av sexualbrott, våldsbrott, narkotikabrott, rån och egendomsbrott). Ingen effekt av andelen FCS-migranter i befolkningen framgår för de flesta brott, med undantag för en positiv effekt för en brottskategori som benämns maffia-relaterade brott (ju större andel FCS-migranter, desto fler maffia-relaterade brott). Brottskategorin speglar ett lagrum i Italiens brottsbalk som riktar in sig på lagöverträdelse kopplade till maffiaorganisationer. Bortolotto menar att kopplingen mellan FCS-migration och de maffia-relaterade brotten kan bero på FCS-migranternas inblandning eller exploatering i den organiserade brottsligheten, men att den sannolikt till en större del beror på maffia-inblandning i migrationsflöden från FCS-länder, bland annat i form av människohandel och människosmuggling, men även korruptionsbrott med fokus på offentliga medel som fördelas till Italiens flyktingmottagande.

Effekter av migrationsvågen kopplad till inbördeskriget i Syrien

Det är flera studier som har undersökt effekten av migrationsvågen som inleddes som resultat av inbördeskriget i Syrien. Inte minst i Turkiet har ett antal forskare använt data på områdesnivå för att analysera effekten av inflödet av syriska flyktingar i Turkiet på brottsligheten. Dessa studier beskrivs i bilagan,⁷⁴ men sammanfattningsvis visar de varierande resultat beroende på val av brottsindikator och metod. Majoriteten av studierna använder data från en ganska sen punkt i rättskedjan, antingen i form av brottmål per capita som registrerats vid landets domstolar eller brott som lett till en fängelsedom. Generellt beskriver dessa studier antingen ingen effekt av migrationen på brottsligheten per capita eller en brottsreducerande effekt, även om vissa analyser visar en effekt i form av en ökning av fängelsedomar för enstaka brottskategorier.

Den enda studien om effekten av migrationsflöden från Syrien till Turkiet som använder en datakälla som ligger närmare den faktiska brottsligheten (Akbulut-Yuksel m.fl. 2024) analyserar flyktingvågens effekt på antalet brott i åklagarnas ärendeinflöden. Denna studie visar en signifikant brottshöjande effekt av inflödet av syriska flyktingar i de turkiska provinserna (ju större inflöde av flyktingar, desto fler brott). Samtidigt

⁷⁴ Se bilaga 3, *Effekten av flyktingvågen från Syrien till Turkiet*.

redovisas inte resultaten i termer av brottsligheten per capita, vilket gör det svårt att jämföra studiens resultat med de studier som använt data från domstolarna (som alla redovisar sina resultat per capita).

Tydlig effekt av asylvågen på de grekiska öarna

Liknande resultat presenteras av Megalokonomou och Vasilikis (2023), som använder uppgifter om personer som gripits av polisen för att studera effekten av migrationsflöden från mellanöstern, via Turkiet, på brottsnivåer på de grekiska öarna. Studien utnyttjar variationer i inflödet av migranter till öarna, vilket beror på en avståndsmässig skillnad mellan olika öar och migranternas avreseorter längs den turkiska kusten. Analyserna jämför utvecklingen under perioden före 2015 med utvecklingen under 2015–2016 för öar som blev destinationer för migrationen och öar som inte blev det.

Resultaten visar att en ökning av andelen flyktingar med en procent i förhållande till öns befolkning innebär en 1,5- till 1,7-procentig ökning av antalet personer per capita som blev gripna av polisen, jämfört med närliggande öar som inte hade tagit emot flyktingar. Analyserna visar ingen ökning av antalet personer i den övriga befolkningen som gripits av polisen, vilket leder Megalokonomou och Vasilikis att dra slutsatsen att brottsökningen – som syns för både egendomsbrott och våldsbrott men inte narkotikabrott – kan tillskrivas brott som begåtts av flyktingar.

Flera studier om effekten av 2010-talets asylvåg i Tyskland

Det är flera studier som undersökt migrationens effekter på brottslighet i Tyskland under 2010-talet, och som inkluderar åren 2014–2015 när Tyskland tog emot ett stort antal asylsökande.

En studie av Dehos (2021) har undersökt migrationens effekter på brottslighet i Tyskland under perioden 2010–2015 med fokus på att särskilja effekten av asylsökande respektive personer vars asylansökningar godkänts och som därmed fått möjlighet att stanna i landet. Studien använder registerdata på länsnivå om anmälda brott och misstänkta personer. Analyserna visar ingen effekt på brottslighet av förändringar i andelen asylsökande i länen, med undantag för brott mot migrationsrelaterade lagrum. Däremot visar analyserna en signifikant positiv effekt på brottsligheten totalt per capita av förändringar i andelen personer som fått en godkänd asylansökan (ju fler migranter med en godkänd asylansökan, desto fler brott). Effekten drevs av en påverkan på egendomsbrott och ingen brottshöjande effekt noterades för våldsbrott,

sexualbrott eller rån. För dessa brottstyper fanns ett negativt samband, men sambandet var endast signifikant för rån.

Medan studien av Dehos främst fokuserar på perioden upp till och med den stora asylvågen i Tyskland under 2014–2016, studerar Gehrsitz och Ungerer (2022) de kortsiktiga effekterna av själva asylvågen genom att studera perioden fram till 2017. Som bakgrund redovisar Gehrsitz och Ungerer utvecklingen av ”gatubrott”⁷⁵ per capita i Tyskland under perioden 2005–2017. Brottstrenden var svagt minskande under hela perioden, både före och under det stora inflödet av asylsökande under 2014–2016. Däremot syns en stor ökning av brott mot migrationsrelaterade lagrum 2014–2016, följt av en kraftig minskning 2017.

Analysen använder information om den registrerade brottsligheten per capita (exklusive migrationsrelaterade brott) på länsnivå och undersöker perioden från 2013 till 2016 respektive 2017. Resultaten visar ett signifikant och positivt samband mellan inflöden av asylsökande och brottsnivåer (ju fler asylsökande, desto fler brott). Effekten var tydlig för den totala brottsligheten och våldsbrott, men svagare för gatubrott. Enligt Gehrsitz och Ungerer innebär resultaten att en ökning med 100 migranter per 100 000 i befolkningen skulle innebära en 0,4-procentig ökning av den totala brottsligheten, och menar att storleken på effekten ligger i linje med den som rapporterades av Bell m.fl. (2013) för asylvågen i Storbritannien i slutet av 1990-talet.⁷⁶

En analys av uppgifter om misstänkta personer visade att migrationen hade en effekt på brott knutna till brottsmisstänkta med både tyskt och utländskt medborgarskap, men att effekten främst drevs av brott där de misstänkta var utländska medborgare.

Främst asylsökande som hade utsatts för våldsbrott

Gehrsitz och Ungerer menar att effekten av asylvågen var större för våldsbrott än för brott totalt, men att det var utländska medborgare som blivit offer för våldsbrotten (mord och dråp, våldtäkt, rån och allvarlig misshandel). Registerdata om brottsoffer under 2014–2016 visar en 60-procentig ökning av antalet offer för de aktuella brottstyperna som var

⁷⁵ Samtliga brott som skett på allmänna platser.

⁷⁶ Se avsnittet *Skillnader i effekten av två olika migrationsvågor i Storbritannien* tidigare i detta kapitel.

utländska medborgare, medan antalet tyska medborgare som varit offer för brottstyperna i stället minskade under samma period.

Liknande resultat om migrationens effekter för olika grupper av brottsoffer rapporteras för perioden 2013–2016 i en studie av Huang och Kvasnick (2019)⁷⁷, som också analyserar frågan med hjälp av registerdata på länsnivå i Tyskland. På samma sätt som Gehrsitz och Ungerers studie visar analyserna ett signifikant och positivt samband mellan migrationsinflöden och brottsnivåer. Däremot visar analyser av registerdata om vilka som utsatts för brott att migrationsflödet inte ökade risken för att tyska medborgare skulle bli utsatta för brott av asylsökande. Samma mönster har också redovisats i studier om effekterna av en stor migrationsvåg från Venezuela till angränsande länder under 2010-talet.⁷⁸

Resultaten av studierna av såväl Gehrsitz och Ungerer (2022) som Huang och Kvasnick (2019) visar också att migrationens effekt på brottslighet var större i län där en större del av de asylsökanden fördelades till stora asylboenden, än i län som införde mer decentraliserade boendelösningar. Huang och Kvasnick (2019) drar slutsatsen att de decentraliserade boendelösningarna kan ha haft en brottsreducerande effekt.

Varierande resultat om effekter av asylvågen fram till 2019

Ytterligare två tyska studier undersöker effekten av asylvågen fram till 2018 (Lange och Sommerfeld 2024) respektive 2019 (Maghularia och Uebelmesser 2023). Båda använder data om anmälda brott, och undersöker asylvågens effekt på brottslighet på länsnivå men med lite olika upplägg.

Lange och Sommerfeld (2024) undersöker perioden 2013–2018 och redovisar resultat för brottseffekten av inflödet av asylsökande under samma år respektive inflödet året innan. Resultaten av analysen som undersöker effekten av inflödet av migranter på brottsligheten under samma år, visar en positiv men icke statistiskt signifikant effekt av migrationen på brottsligheten totalt per capita och för vålds- och egendomsbrott, men inte för narkotikabrott. Analysen av effekten av inflödet av migranter under det föregående året visar en något större och statistiskt signifikant effekt i samma riktning för samma brottskategorier.

⁷⁷ Studien har ännu inte publicerats i en vetenskaplig tidskrift, utan finns publicerad i form av en *discussion paper*.

⁷⁸ Se beskrivningen av studierna av Marques (2024) och Knight och Tribin (2023) i bilaga 2, *Studier om effekten av migration från Venezuela till Chile, Brasilien och Colombia*.

När det gäller storleken på effekten jämför Lange och Sommerfeld sina skattningar av effekten av det föregående årets migrationsflöde med resultaten från den ovan beskrivna studien av effekten av asylinvandring till Storbritannien av Bell m.fl. (2013), och studien av Piopiunik och Ruhose (2017), som undersökte effekten av migrationsvågen till Tyskland från det forna Sovjetunionen. Författarna anger att den effekt som de uppmäter för asylvågen till Tyskland under 2014–2016 är mindre än den som rapporterats i de tidigare studierna.⁷⁹ Samtidigt menar författarna att storleken på asylvågen innebar att effekten på antalet registrerade brott i landet ändå var avsevärd.

Maghularia och Uebelmesser (2023) undersöker migrationens effekt på antalet brott per capita i Tyskland under perioden 2008–2019, och redovisar effekten för hela perioden samt för 2008–2014 respektive 2015–2019. Till skillnad från Lange och Sommerfeld (2024), som använder administrativa data om inflödet av asylsökande, använder Maghularia och Uebelmesser uppgifter om medborgarskap och fokuserar på förändringar i andelen utländska medborgare i respektive län.

Analyserna visar en skillnad i effekten av migration mellan perioderna 2008–2014 och 2015–2019. För den första perioden är effekten positiv (en ökning av andelen utländska medborgare har samband med en ökning av antalet brott per capita), medan ingen effekt framgår för den andra perioden. Sett över hela perioden 2008–2019 finner Maghularia och Uebelmesser ingen effekt av migration (mätt i termer av andelen utländska medborgare i befolkningen) på brottsligheten per capita.

Studier från Norden

Det är relativt få nordiska studier som har undersökt migrationseffekter i longitudinella områdesbaserade studier. Brås litteratursökningar har identifierat tre nordiska områdesbaserade studier som publicerats i vetenskapliga tidskrifter. Av dessa är det bara en norsk studie som använt ett metodupplägg som liknar de studier från övriga Europa som beskrivits

⁷⁹ För att jämföra mellan studier används så kallade elasticiteter, som är ett mått på effekten av en 1-procentig ökning av inflödet av migranter. Ju högre värdet för elasticiteten, desto större är migrationens effekt på brottsligheten. För den totala brottsligheten anges elasticiteten för Bell med fleras studie i Storbritannien ligga på 0,16, medan elasticiteten från studien av Piopiunik och Ruhose (migranter från forna Sovjetländer) ligger på 0,39. Motsvarande elasticitet för Lange och Sommerfelds studie ligger på 0,05 (för effekten av inflödet av migranter under det föregående året).

ovan och som inkluderat en kontroll för geografiska selektionseffekter kopplade till migranternas val av bosättningsort.

Denna studie från Norge (de Soysa m.fl. 2023) undersöker kopplingen mellan migration och registrerade brott per capita under 2007–2016 med data om anmälda brott och uppgifter om födelseland på kommunnivå. Migranter definieras som personer med två utrikesfödda föräldrar och fyra utrikesfödda mor- och farföräldrar, och inkluderar därmed även personer födda i Norge med utrikesfödda föräldrar. En första analys visar ett svagt men signifikant positivt samband mellan andelen migranter i den kommunala befolkningen och brottsnivån per capita (ju större andel migranter, desto högre brottsnivå). En närmare analys visar dock att det förklaras av att migranter oftare bor i områden med högre brottsnivåer.

När analysen kontrollerar för geografiska selektionseffekter kopplade till migranternas val av bosättningsort, blir sambandet mellan andelen migranter och den totala brottsnivån negativt men inte statistiskt signifikant.⁸⁰ Däremot visar analysen en signifikant negativ effekt av migration på våldsbrottsligheten (ju större andel migranter, desto färre våldsbrott per capita).

Ytterligare analyser som undersöker effekten separat för arbetsmarknadsmigranter och flyktingar, visar en signifikant negativ effekt av migration på brottsligheten för båda migrantgrupperna.⁸¹ Utifrån resultaten drar forskarna slutsatsen att oavsett skälen för migration saknas stöd för uppfattningen att migration leder till ökade brottsnivåer när man tar hänsyn till effekten av de strukturella förutsättningar som kännetecknar de områden där migranter typiskt sett bosätter sig.

Svenska studier

Två svenska studier i underlaget till sammanställningen har undersökt kopplingen mellan migration och förändringar i brottslighet över tid och publicerats i vetenskapliga tidskrifter (Swain m.fl. 2020, Sarnecki m.fl. 2025). Studierna använder olika metoder som skiljer sig från de europeiska studierna som beskrivits ovan, och de gör inget anspråk på att undersöka ett eventuellt kausalt samband mellan migration och brottslighet.

⁸⁰ Sambandet närmar sig statistisk signifikans med ett *p*-värde mellan 0,1 och 0,05.

⁸¹ Analysen redovisas endast för den totala brottsligheten, inte uppdelat på egendomsbrott och våldsbrott.

Studien av Swain m.fl. (2020) använder en unik metod jämfört med övriga studier i underlaget till sammanställningen,⁸² och undersöker hur olika variabler, inklusive andelen migranter i befolkningen, påverkar förändringar över tid i antalet anmälda brott per capita på kommunnivå under perioden 2002–2014. Studien fokuserar på brottstyperna våldtäkt, inbrottsstöld och misshandel. Analyserna visar inget samband mellan andelen utrikesfödda i kommunbefolkningen och förändringar av våldtäkter per capita, men ett samband mellan andelen utrikesfödda och ökade inbrottsstölder och misshandelsbrott. För dessa brottstyper menar forskarna att sambanden var lika stora som sambanden mellan brottslighet och andra socioekonomiska variabler, såsom inkomster, arbetslöshet och andelen i kommunen som erhållit socialbidrag.

Upplägget i studien av Sarnecki m.fl. (2025) är också unikt och benämns den retrospektiva fall-kontroll-metoden. Studien undersöker kopplingen mellan andelen utrikesfödda i befolkningen och våldsbrottsligheten per capita på kommunnivå under 2000–2020. Studien redovisar flera olika analyser, som jämför kommuner med en större respektive mindre ökning av den registrerade våldsbrottsligheten mellan slutet av 1990-talet och slutet av 2010-talet utifrån flera olika variabler, inklusive andelen migranter i befolkningen. Mot bakgrund av analyserna drar författarna slutsatsen att det i genomsnitt tycks saknas ett samband mellan andelen migranter i befolkningen och utvecklingen av den anmälda våldsbrottsligheten på kommunal nivå.

Ytterligare fyra svenska studier

Utöver de två ovannämnda svenska studierna har Kriminalvården (2021) publicerat en analys som speglar de metoder som använts i flera av de longitudinella studierna från övriga Europa, men utan någon särskild kontroll för geografiska selektionseffekter kopplade till migranternas val av bostättningsort. Studien analyserar migrationens effekter på egendoms-, vålds- och "gatubrott"⁸³ per capita på länsnivå under 2004–2018. Migration mäts som andelen utrikesfödda respektive andelen asylsökande i befolkningen.

Analyserna visar en positiv och statistiskt signifikant effekt av andelen utrikesfödda i befolkningen på våldsbrottsligheten (ju större andel

⁸² Studien använder en statistisk modell som bygger på så kallade icke-parametriska Gaussiska processer.

⁸³ I kategorin "gatubrott" ingår både våldsbrott, rån och andra tillgreppsbrott samt narkotikabrott, olovlig körning, brott mot knivlagen och brott mot vapenlagen.

migranter, desto fler våldsbrott per capita), men inte på gatubrott eller egendomsbrott. Ingen signifikant effekt noteras för andelen asylsökande i befolkningen för någon av de undersökta brottstyperna, även om en svag positiv effekt noteras för både egendomsbrott och våldsbrott som närmar sig statistisk signifikans.⁸⁴

Tre mastersuppsatser

Mot bakgrund av att det är få publicerade svenska studier som använt liknande metoder som de europeiska studierna, redovisas här även en kortfattad beskrivning av resultaten från tre mastersuppsatser som har använt liknande metoder som flera av de europeiska studierna, och som alla (på olika sätt) tar hänsyn till effekter av migranternas val av boställningsort. Alla tre studierna har fokus på effekten av den stora ökningen av antalet asylsökande som kom till Sverige under åren 2014–2015 och fokuserar på effekter kopplade till själva asylvågen, inte på förändringar i andelen utrikesfödda i befolkningen generellt.

En av studierna (Rojas 2019) använder liknande metoder som Megalokonomous och Vasilikis (2023) studie av asylvågens effekt på de grekiska öarna och Gehrsitzs och Ungerers (2022) studie av asylvågens effekter i Tyskland. En annan (Kaddoura 2019) använder metoder som mer liknar studien av Bianchi m.fl. (2012) om utvecklingen i de italienska provinserna under 1990-talet. Den tredje (Uddfeldt 2020) presenterar analyser som använder båda typerna av metod. Alla tre studierna använder data på kommunnivå.

Gemensamma nämnare i resultaten från de tre studierna är att inflödet av asylsökande hade en positiv effekt på misshandelsbrottsligheten (ju större andel asylsökande i kommunbefolkningen, desto fler anmälda misshandelsbrott per capita på kommunnivå), och alla tre studierna visar ingen effekt för sexualbrott. Resultaten för egendomsbrott varierar. En av studierna hittar en positiv effekt av andelen asylsökande på stöldbrott, medan de andra två hittar ingen effekt eller en negativ effekt.

⁸⁴ För både dessa brottstyper är p -värdet mellan 0,1 och 0,05. Studien har också genomfört liknande analyser med utgångspunkt i data om utsatthet för brott från Brå's Nationella Trygghetsundersökning (NTU). På grund av för få respondenter i vissa regioner menar dock författaren att resultaten inte kan betraktas som robusta.

Studier på nationell nivå

Jämfört med antalet studier som undersökt kopplingen mellan migration och brott på grupp- och områdesnivå, finns det relativt lite forskning som undersökt kopplingen med fokus på den aggregerade nationella nivån. Det finns flera studier som redovisar enkla tidsseriejämförelser av brottsutvecklingen och utvecklingen av antalet eller andelen utrikesfödda eller utländska medborgare i befolkningen, men det finns också studier som undersöker om brottsnivåer är högre eller lägre i länder som tar emot fler eller färre migranter. Dessa studier inkluderar ett flertal länder i samma statistiska analys och tar hänsyn till andra indikatorer som kan tänkas påverka samhällets brottsnivå, som exempelvis ländernas BNP, arbetslöshet eller inkomstjämlighet.

Enklare jämförelser av tidsserier för invandring respektive brottsutveckling

Enkla analyser som jämför tidsserier över utvecklingen av andelen migranter i befolkningen och brottsutvecklingen på nationell nivå visar att brottsnivåerna kan både öka och minska vid ökande invandring. Utvecklingskurvorna för invandring respektive brottsutveckling följer varandra under vissa perioder men går åt olika håll under andra.⁸⁵

Marie och Pinotti (2024) redovisar utvecklingen av dödligt våld och invandring för 55 länder från hela världen under perioden 1990–2019. Analysen slår ihop data för samtliga länder och visar en tydlig minskning av dödligt våld sedan mitten av 1990-talet, samtidigt som andelen migranter i ländernas befolkningar har ökat successivt under hela perioden. Mellan 1995 och 2019 har den genomsnittliga mordfrekvensen per capita för de studerade länderna minskat med en tredjedel, samtidigt som andelen migranter i ländernas befolkningar har ökat med två tredjedelar.

Solivetti (2010) redovisar utvecklingen för andelen utrikesfödda i befolkningen i USA och brottsutvecklingen för flera olika brottstyper under perioden 1985–2005 och liknande jämförelser för ett tiotal europeiska länder (med utgångspunkt i uppgifter om medborgarskap). De allra flesta länder som ingår i redovisningen har upplevt en successiv ökning av

⁸⁵ T.ex. Rumbaut och Ewing (2007), Bell m.fl. (2013), Zhang (2014), Ignatans och Mathews (2017), Jung (2017), Sayago-Gómez (2017), Ozden m.fl. (2018), Bortoletto (2021), Nomikos (2022), de Soysa m.fl. (2023), Marie och Pinotti (2024), Menshykov m.fl. (2024), Sarnecki m.fl. (2025).

andelen utrikesfödda eller utländska medborgare i befolkningen, vilket innebär att utvecklingskurvorna för brottsligheten per capita och andelen utrikesfödda i befolkningen följer varandra under perioder när brottsnivån ökar för respektive land. Samtidigt har utvecklingen för flera av de redovisade brottstyperna övergått i en minskning vid olika perioder i många länder, samtidigt som andelen migranter i befolkningen har fortsatt att öka.

Det innebär att kurvorna för brottsutvecklingen respektive andelen utrikesfödda eller utländska medborgare i befolkningen under dessa perioder har gått i olika riktningar – en ökad invandring, en minskad brottslighet per capita. En liknande bild framgår av en analys av Fasani m.fl. (2019), som jämför utvecklingen för flera olika brottstyper med utvecklingen av antalet flyktingar och asylsökande i åtta västeuropeiska länder under 1995–2017.

Avsaknaden av ett enkelt samband mellan tidsserierna för invandring och brottsutveckling är ett förväntat resultat, eftersom de stora dragen i brottsutvecklingen styrs av många olika faktorer. Det handlar bland annat om demografiska förändringar och förändringar i rutinaktiviteter, tillgängligheten av olika brottsobjekt, alkoholkonsumtionsmönster, makroekonomiska förutsättningar, förekomst av poliser eller säkerhetsvakter i offentliga miljöer och tillgång till olika typer av säkerhetsanordningar.⁸⁶ Migrationens effekter på brottsutvecklingen kan därmed förväntas vara relativt små i jämförelse med den samlade effekten av dessa övriga faktorer, eftersom de påverkar brottsligheten både bland migranter och den inrikesfödda befolkningen som är betydligt större än den utrikesfödda befolkningen.

Jämförelser av länder med olika invandringsnivåer

Utöver de studier som redovisar enkla jämförelser av tidsserier finns ett flertal studier som har genomfört statistiska analyser för att jämföra brottsutvecklingen i olika länder mot bakgrund av variationen mellan länderna i graden av invandring. På samma sätt som de flesta studier med fokus på områdesnivå, använder även de internationella jämförelserna data om registrerad brottslighet. Det finns välkända problem med internationella jämförelser av den registrerade brottsligheten. Det beror på

⁸⁶ Se t.ex. von Hofer (2008), Tham och von Hofer (2009), Farrell m.fl. (2011), van Dijk (2014), Rosenfeld och Levin (2016), Baumer m.fl. (2018), Lehti och Sirén (2020), Svensson och Oberwittler (2021), Spelman (2022), Rosenfeld (2024).

att olika länder har varierande definitioner av vad som ska registreras under olika brottsrubriceringar, det finns skillnader mellan länder i antalsräkning av olika typer av brott, och statistiska uppgifter samlas in vid olika hållpunkter under processen från brottsanmälan till eventuell lagföring.⁸⁷

Även när det gäller fängelsedömda innebär skillnader mellan länder i straffnivåer, prioriteringar, utredningsprocessens effektivitet och straffnivåer att länder med liknande brottsnivåer kan ha olika stora fängelsepopulationer. Dessa faktorer är mindre problematiska för longitudinella analyser, eftersom studierna använder statistiska metoder som tar hänsyn till bestående skillnader mellan länderna som beror på exempelvis skillnader mellan ländernas rättssystem och statistiska rutiner (se t.ex. Baumer och Wolff 2014, Fasani m.fl. 2019). Resultaten bör därmed inte påverkas alltför mycket i den mån respektive land inte ändrar brottstypernas juridiska definitioner eller sätt att samla in brottsuppgifter under den studerade perioden – men dessa saker händer naturligtvis och kan till viss del störa effektskattningar även i longitudinella studier.

Problemen är större i tvärsnittsstudier, som fokuserar på en enda tidpunkt, eftersom olika faktorer (utöver den faktiska brottsligheten) som påverkar statistiken kan antas få större effekt på resultaten än vid longitudinella studier. Forskare manar därför till försiktighet vid tolkningar av resultat från tvärsnittsbaserade internationella jämförelser av brottsnivåer (se t.ex. Harrendorf 2018, Brå 2020).

En brottstyp som brukar betraktas som mindre problematisk än andra vid internationella jämförelser i form av både tvärsnitts- och longitudinella analyser är fullbordat dödligt våld. Det beror på att mörkertalet kan antas vara litet (de flesta brott blir upptäckta och registrerade av rättsväsendet) och brottsdefinitionen är stabil över tid och i stort sett densamma i olika länder. Man kan också anta att antalsräkningen inte varierar alltför mycket mellan olika länder. Av denna anledning är det flera studier som använt dödligt våld som utfallsmått vid internationella analyser av migrationens betydelse för brottslighet.⁸⁸

⁸⁷ T.ex. von Hofer (2000), Aebi (2008), Harrendorf (2018), Brå (2020).

⁸⁸ Även för dödligt våld kan det dock finnas skillnader mellan länder beroende på vilken indikator som används. Vissa studier har till exempel använt uppgifter från anmälningsstatistiken för Sverige, som redovisar antalet brott som polisen registrerat under brottskoderna för dödligt våld när anmälan mottas. Dessa siffror

I den här delen av rapporten redovisas först resultat från analyser av dödligt våld – för att därefter redovisa resultat från analyser som fokuserat på andra brottstyper. Studierna börjar ofta med att redovisa uppgifter om enkla samband mellan migration och brottsutveckling för en eller flera olika brottstyper, för att sedan inkludera ett flertal kontrollvariabler för att undersöka om de enkla sambanden kan hänföras till migrationsflöden eller snarare beror på skillnader mellan länderna i bland annat ländernas ekonomiska eller demografiska förutsättningar. Med ett undantag har samtliga studier publicerats i vetenskapliga tidskrifter.⁸⁹

En sammanfattning av huvudresultaten från dessa studier är för det första att riktningen på de redovisade enkla sambanden mellan migration och registrerad brottslighet varierar för olika brottskategorier. För vissa brottskategorier är invandring korrelerad med högre brottsnivåer, medan det motsatta gäller för andra brottskategorier. För det andra visar studierna att de enkla sambanden försvinner eller ibland ändrar riktning när man tar hänsyn till olika ekonomiska och demografiska skillnader mellan länderna. En genomgående slutsats av studierna är att variationer i brottsnivåer på nationell nivå förklaras mycket bättre av ekonomiska och demografiska faktorer än av hur många migranter som finns i landet.

Studier med fokus på dödligt våld

Longitudinella analyser – inget samband efter kontroll för BNP per capita

Många länder i världen har upplevt en minskning av dödligt våld under perioden sedan 1990-talet, inte minst länder i Europa.⁹⁰ I en longitudinell studie med syfte att undersöka möjliga förklaringar för dessa minskningar analyserade Baumer och Wolff (2014) sambandet mellan minskningen av dödligt våld och flera olika faktorer – däribland migration – i ett urval av 51 länder från flera olika världsdelar under perioden 1989–2008. Analysen visar inget samband mellan förändringar i dödligt våld och migration, vilket mättes som förändringen av andelen utrikesfödda i respektive lands befolkning under de föregående fem åren.

Däremot visar studien att dödligt våld har minskat mer i länder som upplevt större minskningar av fattigdom (mätt med en variabel som

innebär en grov överskattning av antalet faktiska fall av fullbordat dödligt våld i landet, bland annat på grund av att polisen registrerar många dödsfall under brottskoder för dödligt våld som senare visar sig handla om bland annat naturligt död, olyckor eller självmord (se t.ex. Fasani m.fl. 2019; jfr. Brå 2024c, 2025b).

⁸⁹ Undantaget är Fasani m.fl. (2019), som redovisas i ett bokkapitel.

⁹⁰ Se t.ex. Tuttle m.fl. (2018), Rennó Santos och Testa (2018), Brå (2021c), Hradilova Selin m.fl. (2024).

kombinerar barndödlighet och BNP per capita), och där andelen av befolkningen som bor i stadsmiljö har minskat. Även minskningar av andelen 15–24-åringar i befolkningen uppvisar ett signifikant samband med minskningar av dödligt våld. Enligt författarna tyder resultaten på att den åldrande befolkningen i många länder kan utgöra en delförklaring till de observerade minskningarna av mord och dråp per capita.

En senare longitudinell studie undersöker sambandet mellan migration och dödligt våld under perioden 1993–2015 (Rennó Santos m.fl. 2022) i en analys av data från 88 länder. En första, bivariat analys visar ett negativt och signifikant samband mellan förändringar av andelen utrikesfödda i respektive lands befolkning och förändringar av dödligt våld per capita (ju fler utrikesfödda i landet, desto lägre nivå av dödligt våld). Sambandet kvarstod med ungefär samma styrka i multivariata analyser som inkluderade kontroller för ett flertal olika variabler som rörde bland annat inkomstojämlikhet, andelen som bor i stadsmiljö, den vuxna befolkningens utbildningsnivå och andelen unga vuxna i befolkningen. När forskarna däremot inkluderade BNP per capita i analysen försvann i stort sett hela det negativa sambandet mellan dödligt våld och inflödet av utrikesfödda, samtidigt som sambandet mellan BNP och dödligt våld både var signifikant och negativt (ju högre BNP, desto lägre nivå av dödligt våld).

I en ytterligare analys undersökte forskarna sambandet mellan BNP och migrationsutvecklingen. Analysen visade ett signifikant positivt samband mellan BNP och andelen utrikesfödda i befolkningen (ju högre BNP per capita, desto fler utrikesfödda i befolkningen). Forskarna drar slutsatsen att det är faktorer kopplade till den ekonomiska utvecklingen i olika länder som förklarar sambandet på nationell nivå mellan ökningar av andelen utrikesfödda i befolkningen och minskningen av dödligt våld. Länder med en högre ekonomisk utvecklingsnivå har både minskande nivåer av dödligt våld och utgör en starkare attraktionskraft för den internationella migrationen.

En studie av Tufail m.fl. (2023) undersöker kopplingen mellan migration (inflödet av utrikesfödda) och dödligt våld i ett urval av 30 OECD-länder från olika delar av världen under perioden 1988–2018. Analyserna inkluderar kontroller för bland annat BNP per capita och andelen unga vuxna män i befolkningen, och resultat presenteras för både kortsiktiga och

långsiktiga effekter.⁹¹ På kort sikt visade analysen att det inte fanns något samband med migration och dödligt våld. Däremot visade den här studien ett signifikant och negativt samband på längre sikt – en högre nivå av invandring hade samband med en lägre nivå av dödligt våld över tid.⁹²

Fasani m.fl. (2019) undersöker sambandet mellan inflödet av flyktingar och asylsökande och dödligt våld i EU15-länderna⁹³ under perioden 2000–2015, en period när det fanns en stor variation mellan länderna i hur många asylsökande eller flyktingar som togs emot. Analysen visar inget samband mellan variationerna i inflödet av asylsökande och flyktingar och de olika ländernas nivåer av dödligt våld, varken i en modell utan kontrollvariabler eller en modell som inkluderade kontroller för BNP per capita, ungdomsarbetslöshet och andelen 15–24-åringar och lågutbildade i befolkningen.

Liknande resultat i tvärsnittsanalyser

Även tvärsnittsanalyser har kommit fram till att det saknas ett samband mellan migration och dödligt våld på nationell nivå. I en multivariat tvärsnittsanalys har exempelvis Boateng m.fl. (2021) undersökt sambandet mellan migration och dödligt våld i ett urval av 21 europeiska länder 2015. Forskarna analyserade tre olika migrationsindikatorer: andelen migranter i respektive lands befolkning, andelen utländska medborgare i befolkningen och andelen flyktingar i befolkningen. Analyserna i det här fallet inkluderade kontroller för bland annat BNP per capita, andelen i befolkning med högskoleutbildning, andelen arbetslösa, andelen ungdomar och unga vuxna i befolkningen och andelen enpersonshushåll.

Analysen visade inget samband mellan dödligt våld och andelen migranter eller utländska medborgare i befolkningen, men ett signifikant negativt samband mellan dödligt våld och andelen flyktingar (ju större andel flyktingar i befolkningen, desto färre mord och dråp). Även några av kontrollvariablerna i analysen uppvisade ett signifikant negativt samband med dödligt våld – BNP per capita respektive andelen i befolkningen med

⁹¹ Med kortsiktig menar författarna den effekt som sker samma år som migrationen, med långsiktig den effekt som sker under efterföljande år.

⁹² Enligt forskarna innebär resultaten att för de länder som ingår i urvalet innebär en 1-procentig ökning av inflödet av migranter en 0,14 procentenheters minskning av antalet fall av dödligt våld per capita under åren efter invandringen.

⁹³ De 15 länder som fanns med i EU innan EU-utvidgningen 2004.

en högskoleutbildning (ju högre BNP och ju fler med högskoleutbildning, desto färre mord och dråp).

Två andra tvärsnittsanalyser från Europa, som genomförts av samma forskargrupp (Cohn m.fl. 2021, Coccia m.fl. 2024), analyserar sambandet mellan andelen migranter i befolkningen och dödligt våld per capita för 38 europeiska länder under andra hälften av 2010-talet. Studien från 2021, som använder data om medborgarskap, delade in länderna i två grupper med en hög respektive låg andel utländska medborgare i befolkningen och fann inget samband med dödligt våld beroende på om landet tidigare upplevt en relativt hög eller låg invandring. Studien från 2024 använder data om antalet migranter som hade anlänt till landet under de närmast föregående åren, uttryckt som en andel av befolkningen. Här användes regressionsanalys utan att först dela upp länderna i grupper efter invandringsnivån. En första bivariat analys visade ett negativt samband mellan dödligt våld och andelen av befolkningen som bestod av nyanlända migranter (ju högre andel migranter, desto mindre dödligt våld), men sambandet försvann vid kontroll för skillnader mellan länderna i BNP per capita och graden av inkomstjämlighet.

Resultat för andra brottstyper

Den tidigare nämnda longitudinella studien av Tufail m.fl. (2023) redovisade resultat om sambandet mellan migration och ett flertal andra brottskategorier utöver dödligt våld: allvarlig misshandel, människorov, inbrottsstöld, bilstöld och övrig stöld. Även här inkluderar analyserna kontroller för bland annat BNP per capita och andelen unga vuxna män i befolkningen.

Resultaten visar på ett positivt samband mellan BNP per capita och egendomsbrotten (inbrottsstöld, bilstöld, övrig stöld), men inte våldsbrotten (allvarlig misshandel, människorov) på både kort och lång sikt. Däremot fanns inget samband mellan migration och någon av de studerade brottskategorierna.

Studien av Fasani m.fl. (2019) om EU15-länderna under perioden 2000–2015, redovisade också resultat från en analys av sambandet mellan inflödet av asylsökande och flyktingar och förändringar i ländernas nivåer av egendomsbrott, narkotikabrott, sexualbrott och våldsbrott. Analyserna genomfördes både med och utan kontroller för BNP per capita, ungdomsarbetslöshet och andelen 15–24-åringar och lågutbildade i befolkningen.

Analyserna visade inget samband mellan inflödet av asylsökande respektive flyktingar och förändringar i brottsnivåer för de flesta brottstyperna, oavsett om man inkluderade kontrollvariablerna eller inte. De enda undantagen var inbrottsstöld och rån, där analyserna visade ett negativt samband (ju fler asylsökande och flyktingar, desto färre inbrottsstöldar och rån). I dessa fall försvann dock sambanden när forskarna kontrollerade för skillnader i de undersökta ländernas BNP per capita.

Tvårsnittsstudier – analyser om sexualbrott och stöldbrottslighet

Den multivariata tvårsnittsanalysen av 21 europeiska länder av Boateng m.fl. (2021), som avser situationen 2015, analyserar också sambandet mellan andelen invandrare, utländska medborgare och flyktingar i respektive lands befolkning och nivåer av våldtäkt och övriga sexuella övergrepp. Ingen av migrationsindikatorerna uppvisade ett samband med sexualbrott. Däremot uppvisade flera av kontrollvariablerna i analysen ett signifikant samband med nivåer av olika typer av sexualbrott.

Analysen visade ett svagt men signifikant negativt samband mellan BNP per capita och sexuella övergrepp – ju högre BNP, desto färre sexuella övergrepp, men det saknades ett samband för våldtäkt. Det noterades också ett positivt samband mellan andelen i befolkningen i åldersgruppen 15–24 år och våldtäkt, men inte sexuella övergrepp – ju fler 15–24-åringar i befolkningen, desto fler registrerade våldtäkter per capita.

Enligt forskarna tyder resultaten på att det inte finns något samband mellan migration och de sexualbrottstyper som ingick i analyserna. I stället förklaras nationella nivåer av sexualbrott mycket bättre av ekonomiska och demografiska faktorer på nationell nivå än av hur många migranter, flyktingar eller utländska medborgare som finns i landet.

De europeiska tvårsnittsanalyserna av Cohn m.fl. (2021) och Coccia m.fl. (2024) – som studerar ett 40-tal europeiska länder med fokus på den senare delen av 2010-talet – redovisar också sambandsanalyser om kopplingen mellan andelen utländska medborgare respektive nyanlända migranter i befolkningen och nivåer av sexualbrott, men även av stöldbrottsligheten.

I båda studierna fanns positiva enkla samband mellan migrationsindikatorerna och både sexualbrott och stöldbrottslighet – båda brottstyperna var vanligare i länder med en högre andel utländska medborgare i befolkningen (Cohn m.fl. 2021) eller en högre andel nyanlända migranter i befolkningen (Coccia m.fl. 2024). Studien från 2021

redovisar ingen multivariat analys med BNP per capita som kontrollvariabel, men visar att sambandet mellan de båda brottstyperna och BNP per capita är starkare än sambandet mellan brottstyperna och andelen utländska medborgare i befolkningen.⁹⁴

Studien från 2024 redovisar en multivariatanalys med BNP per capita som kontrollvariabel. Analysen visar att vid hänsyn tagen till skillnader mellan ländernas BNP per capita och grad av inkomstjämlighet blir sambandet mellan andelen nyanlända migranter i befolkningen och stöld- respektive sexualbrott negativt i stället för positivt – ju fler nyanlända migranter i landet, desto lägre nivåer av sexual- och stöldbrott.

Över lag visar resultaten från studierna av Cohn m.fl. (2021) och Coccia m.fl. (2024) att nivåer av anmälda stöld- och sexualbrott i genomsnitt är högre i europeiska länder med högre BNP per capita, som också är länder med högre invandring, eftersom de utgör en mer attraktiv destination för migranter (Cohn m.fl. 2021).

⁹⁴ Sambandet med BNP per capita är $r=0,77$ (sexualbrott), $r=0,75$ (stöldbrott); motsvarande samband för andelen utländska medborgare i befolkningen är $r=0,46$ för båda brottstyperna.

Slutsatser och diskussion

Det är ingen enkel uppgift att dra slutsatser om migrationens nettoeffekter på brottsligheten i samhället på ett generellt plan. Den samlade forskningen visar att effekten kan variera, bland annat mellan olika migrationsskeenden, olika grupper av migranter och olika mottagningskontexter.

Detta är ett förväntat resultat mot bakgrund av att det finns anledningar att förvänta sig både positiva och negativa effekter av migration på brottslighet, dels utifrån variationer i den demografiska, utbildningsrelaterade, språkliga och kvalifikationsmässiga sammansättningen av olika grupper av migranter samt skäl för migrationen, men dels även utifrån faktorer som kan innebära variationer i den effekt som migrationen får för olika delar av befolkningen i mottagarlandet, och som kan påverka den övriga befolkningens delaktighet i brott.

Brottsutvecklingen på nationell nivå styrs inte av migration

Huvudresultaten från forskningen med fokus på den nationella nivån är relativt enkla att sammanfatta. Studierna visar att höginkomstländer har högre nivåer av registrerade brott för brottskategorier som egendomsbrott och sexualbrott än låginkomstländer, och lägre nivåer av dödligt våld. Detta beror framför allt på faktorer kopplade till ländernas ekonomiska och demografiska utveckling, men kan också bero på en högre anmälningsbenägenhet för exempelvis sexualbrott och andra brott mot person. Det är också de höginkomstländer som är de mest attraktiva för migrationen, där huvudtrenderna innebär en förflyttning från länder med lägre BNP till länder med högre BNP (såväl globalt som inom Europa).

Studier visar att det inte finns något enkelt samband mellan migration och brottsutvecklingen på nationell nivå i höginkomstländer. Den övergripande brottsutvecklingen styrs av många olika faktorer, och effekterna av migration är små i jämförelse med den samlade effekten av dessa övriga faktorer, som påverkar brottsligheten både bland migranter och den större inrikesfödda befolkningen.

Variationer i överrepresentation efter bland annat migrationskontext och migrationsskäl

Resultaten från forskningen på gruppnivå visar att migranter i Västeuropa och Norden uppvisar en högre genomsnittlig nivå av delaktighet i brott än inrikesfödda personer, medan bilden från USA och vissa andra länder är den motsatta.

Nordiska studier som har undersökt variationer i överrepresentation mellan olika grupper av migranter visar en generellt lägre överrepresentation eller en underrepresentation i brott för personer från höginkomstländer och personer som migrerat av arbets- eller utbildningsskäl, och en högre överrepresentation bland personer från låginkomstländer och personer som migrerat som resultat av krig och konflikter i ursprungslandet. Forskning visar också att tillträde till arbetsmarknaden spelar en viktig roll för migranternas delaktighet i brott i mottagarlandet.

Studier från såväl Sverige som andra nordiska länder visar också en minskad delaktighet i brott bland både inrikes- och utrikesfödda personer under perioden efter 1990-talet, där minskningen varit större bland de utrikesfödda. Det tyder på att de utrikesföddas delaktighet i brott har påverkats mer av de kontextuella faktorer som ligger bakom den generella minskningen av den registrerade delaktigheten i brott, men det saknas forskning om vad denna utveckling kan bero på.

Trots dessa minskningar är överrepresentationen fortfarande tydlig, även vid kontroller för skillnader i demografiska faktorer och socioekonomiska förutsättningar mellan inrikes- och utrikesfödda. Och i Sverige har överrepresentationen bland inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar ökat sedan millennieskiftet.

Resultat från europeiska studier på områdesnivå

Studier med fokus på områdesnivå visar att migranter ofta tenderar att koncentreras till vissa områden, och att dessa områden i genomsnitt har högre brottsnivåer och kan betraktas som mer kriminogena. Vid kontroll för detta visar studier från USA och Europa en något svårtolkad bild.

I USA är tendensen att studierna visar antingen ingen effekt av migration på brottsligheten per capita, eller en svag brottsreducerande effekt. I Europa är det flera studier som redovisar ett positivt samband mellan

migration och en eller flera brottskategorier (ju fler migranter, desto högre brottsnivåer), samtidigt som det också är flera som inte hittar någon signifikant effekt, och en del som redovisar en negativ effekt av migration på brottsligheten.

Stora "migrationschocker" kopplas ofta till en ökad brottslighet

I flera fall, men inte alltid, visar de europeiska studierna som fokuserat på mycket stora migrationsinflöden en brottshöjande effekt för både vålds- och egendomsbrott. De tillgängliga analyser som gjorts av svenska förhållanden under perioden kring 2014–2016 tillsammans visar en effekt på våldsbrottslighet, men varierande resultat vad gäller en effekt på egendomsbrottsligheten.

De studier från Tyskland som visar en våldsökning i anknytning till asylinvandringsvågen 2014–2016 visar också att våldet drabbade utländska medborgare och inte den inrikesfödda befolkningen, men det saknas motsvarande analyser för Sverige.

I studierna från Tyskland finns det också en del svårtolkade skillnader mellan olika analyser. Till exempel visar Dehos (2021) en brottshöjande effekt på egendomsbrottsligheten av andelen personer i befolkningen med en godkänd asylansökan, men ingen effekt av andelen asylsökande och ingen effekt av någon av grupperna på våldsbrottsligheten. Lange och Sommerfeld (2024) finner en brottshöjande effekt av inflödet av asylsökande på både vålds- och egendomsbrott per capita. Gershitz och Ungerer (2022) finner en brottshöjande effekt av inflödet av asylsökande på våldsbrott och gatubrott. Däremot använder Maghularia och Uebelmesser (2023) data om medborgarskap och finner ingen effekt av migration på brottsligheten per capita under åren kring asylvågen, men en brottshöjande effekt under de föregående åren (2008–2014).

Trots dessa skillnader mellan olika studier är en rimlig slutsats att den stora asylvågen hade en effekt på brottsligheten i länder med ett stort inflöde av asylsökande, även om effektens storlek får betraktas som osäker. Samtidigt avser resultaten från både de europeiska och svenska analyserna av asylvågen bara åren kring själva "migrationschocken", och det saknas i dag forskning om migrationsvågens långsiktiga effekter på brottsnivåerna.

Den europeiska studie som beskrivit den största effekten av migration på brottslighet är den av Piopiunik och Ruhose (2017) som analyserar en stor invandringsvåg från det forna Sovjetunionen (över 3 miljoner personer),

under 1990-talet och början av 00-talet. Inflödet av migranter hade en starkare effekt på brottsligheten i områden med högre arbetslöshet, och författarna menar att en anledning till den relativt stora effekten kan vara ett krav som ställdes på migranterna att under tre år bo i det län som de anvisats till, vilket försvårade för migranterna att få tillträde till arbetstillfällen som matchade deras arbetsmarknadskvalifikationer.

Samtidigt visar andra studier att forskningsresultat om effekten av den här typen av mycket stora migrationsflöden inte kan generaliseras till andra typer av migration eller andra tidsperioder.

Områdesstudier om mindre extrema migrationsförhållanden

De europeiska studier som fokuserar på mindre extrema migrationsförhållanden, har för det mesta visat antingen ingen signifikant effekt av migration på brottsligheten per capita, eller en effekt för egendomsbrott (i båda riktningarna) men inte för våldsbrott.⁹⁵

Det gäller studier från Tyskland under 1970–1990-talet (Entorf och Spengler 2000), Italien och Spanien under 1990-talet och 00-talet (Buonanno 2006, Buonanno och Montolio 2008, Bianchi m.fl. 2012, Sayago-Gomez 2017), Storbritannien under 1990- och 00-talet (Bell m.fl. 2013), ett flertal EU länder under 00-talet och 2010-talet (Nunziata 2015, Marie och Pinotti 2024) samt Norge under åren 2007–2016 (de Soysa m.fl. 2023).

Även här finns en del svårtolkade skillnader mellan olika studier. Till exempel visar analyser från Storbritannien (Bell m.fl. 2013) respektive Italien och Spanien (Sayago-Gomez 2017) skillnader i effekten av migrationen för olika migrantgrupper, som också går i olika riktningar mellan studierna. Bell m.fl. (2013) finner att migranter från östra Europa hade en brottsreducerande effekt på egendomsbrottsligheten i Storbritannien, medan Sayago-Gomez (2017) finner motsatsen för migranter från Europa i Italien och Spanien.

I Storbritannien finner Bell m.fl. (2013) ingen effekt av migrationen på våldsbrottsligheten, medan Sayago-Gomez (2017) finner en

⁹⁵ Undantaget är Solivetti (2018), som visar en positiv effekt av migration på såväl egendoms- som våldsbrott. Ett möjligt undantag är även Alonso-Borrego m.fl. (2012), vars analyser visar ingen effekt av migration på den totala brottsligheten eller egendomsbrotten men en effekt för en kategori benämnd "grövre brott" som inkluderar våld men även flera andra brottstyper, bland annat trafikbrott och narkotikabrott. Det finns också enstaka studier som visar en negativ effekt av migration på våldsbrottsligheten (Sayago-Gomez 2017, de Soysa m.fl. 2023).

brotsreducerande effekt på både egendoms- och våldsbrottsligheten av migration från såväl Afrika som Central- och Sydamerika (ju fler migranter från dessa länder, desto färre brott per capita).

Hur tolka kombinationen av resultat från grupp- och områdesnivåer?

Ett något svårtolkat resultat av kunskapssammanställningen är kontrasten mellan de likheter som finns mellan USA och Europa när det gäller flera områdesbaserade studier, och de skillnader som finns mellan studierna på gruppnivå. Flera områdesbaserade studier från båda kontinenterna visar ingen effekt på brottsligheten per capita, trots tydliga skillnader mellan USA och Europa när det gäller utrikesföddas under- respektive överrepresentation i brott.

Mot bakgrund av de utrikesföddas överrepresentation i brott i Europa skulle en nolleffekt av migration på brottslighet rimligen behöva innebära att migrationen påverkat mottagarländerna på ett sätt som inneburit en minskad delaktighet i brott inom den övriga befolkningen.

Marie och Pinotti (2024) föreslår tre möjliga förklaringar för paradoxen i resultaten från studierna som jämför migranternas och inrikesföddas delaktighet i brott, och de resultat som framgår av flera europeiska områdesbaserade studier. Den första är att en del av skillnaderna i gruppnivåstudierna kan spegla diskriminerings effekter inom rättsväsendet snarare än faktiska skillnader i brottslighet. En annan möjlighet är att utrikesfödda över tid har ersatt inrikesfödda personer i vissa kriminella marknader, som alltid funnits men där inrikesfödda inte längre är lika dominant som tidigare. Den tredje möjliga förklaringen är att utrikesfödda i många länder ändå inte utgör en tillräckligt stor del av befolkningen för att orsaka märkbara förändringar av brottsligheten per capita på områdesnivå.

Samtidigt skulle en förklaring också kunna vara att migration har påverkat den övriga befolkningens förutsättningar på ett sätt som inneburit en lägre exponering för riskfaktorer för brott över tid – alltså att risken för delaktighet i brott successivt har blivit mer koncentrerad till den utrikesfödda befolkningen. Till exempel visar en studie av D'amuri och Peri (2014), att en effekt av migranternas inträde på arbetsmarknaden i europeiska länder under perioden 1996–2010 var att inrikesfödda flyttade till mer kvalificerade arbeten, vilket också ledde till en ökning av de inrikesföddas

genomsnittliga löner. Liknande resultat har redovisats för Danmark för perioden 1991–2008 (Foged och Peri 2015).

Frågan om migrationens nettoeffekt på brottslighet

Studierna på områdesnivå anses vara de som kommer närmast en beskrivning av migrationens nettoeffekter på brottsligheten, eftersom de tar hänsyn både till de direkta effekterna av migrationen i form av migranternas egen delaktighet i brott, och de effekter som migration kan få på den övriga befolkningens brottslighet.

De flesta av dessa studier redovisar resultat om brottslighet per capita och då uppstår frågan hur man ska tolka dessa resultat i termer av en *nettoeffekt* av migration. Om man tänker i termer av det absoluta antalet brott, innebär en nolleffekt per capita av migration i befolkningen ändå fler brott i samhället om migrationen innebär en nettoökning av befolkningen. Men den extra brottsmängden är inte större än den som skulle förväntas av en befolkningsökning motsvarande den som har orsakats av migrationen. Samtidigt kan det framstå som orimligt att förvänta sig att befolkningsökningar (allt annat lika) inte skulle leda till fler brott i samhället, oavsett om ökningarna sker genom migration eller genom en långsam ökning av den inrikesfödda befolkningen över tid.

Att utifrån den befintliga forskningen dra någon säker slutsats om migrationens nettoeffekt på brottsligheten i Sverige under modern tid, låter sig dessvärre inte göras. I nuläget saknas ett tillräckligt forskningsunderlag i form av studier som har undersökt den sammantagna effekten av migration till Sverige, och som tar hänsyn både till effekten av utrikesföddas överrepresentation i brott och möjliga effekter av migrationen på den övriga befolkningens brottslighet.

Det är också svårt att generalisera från de europeiska områdesstudierna till svenska förhållanden. Som har nämnts i det föregående avsnittet visar områdesstudier olika effekter för olika grupper av migranter i samma land, samt att effekten för migranter från samma ursprungsland eller ursprungsregion varierar mellan olika mottagarländer. Migrationens effekt på brottslighet kan också variera mellan olika mottagningskontexter, som också förändras över tid, bland annat när det gäller förutsättningar på arbetsmarknaden. Eftersom olika länder har olika migrationsmönster, och migrationsmönster inom samma land förändras över tid, skulle det behövas

metodologiskt starka studier från olika tidsperioder under modern tid för att kunna uttala sig om migrationens nettoeffekt på brottsligheten i Sverige.

Referenser

Abramitzky, R., Boustan, L., Jácome, E., Pérez, S. och Torres, J. D. (2023). Law-Abiding Immigrants: The incarceration gap between immigrants and the US-born, 1870–2020. Working Paper no. 31440, National Bureau of Economic Research.

Abushi, S. och Nordbruch, G. (2020). *Preventing the risk of radicalisation of asylum seekers and refugees, and far-right mobilisation against asylum seekers, refugees and immigrants*. Policy Brief, RAN Centre of Excellence.

Adamson, G. (2020). Migrants and crime in Sweden in the twenty-first century. *Society*, 57(1), 9–21.

Adelman, R., Reid, L. W., Markle, G., Weiss, S. och Jaret, C. (2017). Urban crime rates and the changing face of immigration: Evidence across four decades. *Journal of Ethnicity in Criminal Justice*, 15(1), 52–77.

Adelman, R. M., Yang, Y., Reid, L. W., Bachmeier, J. D. och Maciag, M. (2020). Using estimates of undocumented immigrants to study the immigration-crime relationship. *Journal of Crime and Justice*, 44(4), 375–400.

Aebi, M. F. (2008). Measuring the influence of statistical counting rules on cross-national differences in recorded crime. I: Aromaa, K. och Heiskanen, M. (red.), *Crime and Criminal Justice Systems in Europe and North America 1995–2004*. European Institute for Crime Prevention and Control (HEUNI).

Ajzenman, N., Dominguez, P. och Undurraga, R. (2023). Immigration, crime, and crime (mis)perceptions. *American Economic Journal: Applied Economics*, 15(4), 142–176.

Akbulut-Yuksel, M., Mocan, N., Tumen, S. och Turan, B. (2024). The crime effect of refugees. *Journal of Policy Analysis and Management*, 43(2), 472–508.

Albarosa, E. och Elsner, B. (2023). Forced migration and social cohesion: Evidence from the 2015/16 mass inflow in Germany. *World Development*, 167, 106228.

- Aliverti A (2012). Making people criminal: The role of the criminal law in immigration enforcement. *Theoretical Criminology*, 16(4), 417–434.
- Aliverti, A. (2016). *Immigration Offences: Trends in Legislation and Criminal and Civil Enforcement*. Briefing, The Migration Observatory, University of Oxford.
- Alonso, C., Garoupa, N., Perera, M. och Vazquez, P. (2008). *Immigration and crime in Spain, 1999–2006*. Working Paper till Fedea Report 2008, Fundación de Estudios de Economía Aplicada.
- Alonso-Borrego, C., Garoupa, N. och Vázquez, P. (2012). Does immigration cause crime? Evidence from Spain. *American Law and Economics Review*, 14(1), 165–191.
- Alvarez, J., Arena, M. M., Brousseau, A., Faruquee, M. H., Corugedo, E. W. F., Guajardo, M. J., Peraza G. och Yepez, J. (2022). *Regional spillovers from the Venezuelan crisis: Migration flows and their impact on Latin America and the Caribbean*. Departmental Paper 2022/019, International Monetary Fund.
- Alvarez-Rivera, L. (2016). Immigration and crime. I: Jennings, W. G. (red.), *The Encyclopedia of Crime and Punishment*. John Wiley & Sons.
- Andersen, P. och Bakken, A. (2015). *Ung i Oslo 2015*. Rapport 8/15. NOVA, Oslo.
- Andersen, S. N., Holtsmark, B. och Mohn, S. B. (2017). *Kriminalitet blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. En analyse av registerdata for perioden 1992–2015*. Rapport 2017/36. Statistisk Sentralbyrå, Oslo.
- Andersen, S. N., Savolainen, J. och Messner, S. F. (2022). Exploring sources of heterogeneity in immigrant crime: Evidence from Norway. *Acta Sociologica*, 65(4), 439–458.
- Andresen, M. A. (2013). International immigration, internal migration, and homicide in Canadian provinces. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 57(5), 632–657.
- Antonopoulou, A. och Pitsela, A. (2014). Foreign nationals as a minority group in the criminal justice system of Greece: From offending to

victimization of non-Greek population. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 20, 277–294.

Arzenšek, A. (2024). World Values Survey (WVS). I: Shackelford, T. (red.), *Encyclopedia of Religious Psychology and Behavior*. Springer Nature.

Arsovska, J. (2018). Eastern European immigration and crime. I: Miller, H. V. och Peguero, A. (red.), *Routledge handbook on immigration and crime*. Routledge.

Bakken, A. (2018). *Ung i Oslo 2018*. NOVA Rapport 6/18. NOVA, OsloMet, Oslo.

Bakken, A. (2023). *Ung i Oslo 2023. Ungdomsskolen og videregående skole*. NOVA Rapport 6/23. NOVA, OsloMet, Oslo.

Bakken, A. och Osnes, S.M. (2021). *Ung i Oslo 2021. Ungdomsskolen og videregående skole*. NOVA Rapport 9/21. NOVA, OsloMet, Oslo.

Balvig, F. (2006). *Den Ungdom! – om den stadig mere omsiggribende lovlydighed blandt unge i Danmark*. Det Kriminalpræventive Råd.

Balvig, F. (2011). *Lovlydig ungdom*. Det Kriminalpræventive Råd.

Balvig, F. (2017). *Fra barndommens gade til et liv i cyberspace*. Det Kriminalpræventive Råd.

Barker, V. (2012). Global mobility and penal order: Criminalizing migration, a view from Europe. *Sociology Compass*, 6(2), 113–121.

Barranco, R. E. och Shihadeh, E. S. (2024). Immigration and homicide. I: Kyle, A. m.fl. (red.), *Routledge handbook of homicide studies*. Routledge.

Baumer, E. P., Cundiff, K. och Luo, L. (2021). The contemporary transformation of American youth: An analysis of change in the prevalence of delinquency, 1991–2015. *Criminology*, 59(1), 109–136.

Baumer, E. P., Vélez, M. B. och Rosenfeld, R. (2018). Bringing crime trends back into criminology: A critical assessment of the literature and a blueprint for future inquiry. *Annual Review of Criminology*, 1(1), 39–61.

Baumer, E. P. och Wolff, K. T. (2014). The breadth and causes of contemporary cross-national homicide trends. *Crime and Justice*, 43(1), 231–287.

Beckley, A. L. (2015). *Foreign background and criminal offending among young males in Stockholm*. Doktorsavhandling, Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet.

Beckley, A. L., Kardell, J. och Sarnecki, J. (2015). Immigration and crime in Sweden. I: Pickering, S. och Ham, J. (red.), *The Routledge handbook of international migration and crime*. Routledge.

Bell, B. (2019). Crime and immigration. *IZA World of Labor*, 33.
<https://wol.iza.org/articles/crime-and-immigration/long>

Bell, B., Fasani, F. och Machin, S. (2013). Crime and Immigration: Evidence from large immigration waves. *The Review of Economics and Statistics*, 95(4), 1278–1290.

Bell, B. och Machin, S. (2013). Crime and immigration: What do we know? I: Cook, P. J. m.fl. (red.), *Lessons from the economics of crime. What reduces offending?* The MIT Press.

Berardi, L. och Bucerius, S. M. (2014). Immigrants and their children: Evidence on generational differences in crime. I: Bucerius, S. M. och Tonry, M. (red.), *The Oxford handbook of ethnicity, crime, and immigration*. Oxford University Press.

Berghuis, A. C. och de Waard, J. (2017). Verdampende jeugdcriminaliteit. *Justitiële verkenningen*, 43(1), 10–27. Tillgänglig i engelsk översättning:
https://www.researchgate.net/publication/314101302_Declining_juvenile_crime_-_explanations_for_the_international_downturn

Bersani, B. E. (2010). *Are immigrants crime prone? A multifaceted investigation of the relationship between immigration and crime in two eras*. Doktorsavhandling, University of Maryland, College Park.

Bersani, B. E. (2014). An examination of first and second generation immigrant offending trajectories. *Justice Quarterly*, 31(2), 315–343.

Bianchi, M., Buonanno, P. och Pinotti, P. (2012). Do immigrants cause crime? *Journal of the European Economic Association*, 10(6), 1318–1347.

Blom, M. och Jennissen, R. (2014). The involvement of different ethnic groups in various types of crime in the Netherlands. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 20(1), 51–72.

Blumer, H. (1958). Race prejudice as a sense of group position. *Pacific Sociological Review*, 1(1), 3–7.

Boesen Pedersen, A.-J. och Tambour Jørgensen, T. (2017). *Udvikling i ungdomskriminalitet*. Justitsministeriets forskningskontor, København.

Boateng, F. D., Pryce, D. K. och Chenane, J. L. (2021). I may be an immigrant, but I am not a criminal: Examining the association between the presence of immigrants and crime rates in Europe. *Journal of International Migration and Integration*, 22(3), 1105–1124.

Borg, E. och Westerlund, J. (2020). *Statistik för beteendevetare: faktabok*. (Fjärde upplagan). Liber.

Bortoletto, G. (2021). *How does immigration relate to crime perceptions and crime rates? Evidence from Europe*. Doktorsavhandling, University of Birmingham.

Bova, R. (2010). Russia and Europe after the Cold War: Cultural convergence or civilisational clash. I: Engelbrekt, K. och Nygren, B. (red.), *Russia and Europe. Building bridges, digging trenches*. Routledge.

Bovenkerk, F. och Fokkema, T. (2016). Crime among young Moroccan men in the Netherlands: Does their regional origin matter? *European Journal of Criminology*, 13(3), 352–371.

Bowling, B. och Westenra, S. (2020). ‘A really hostile environment’: Adiaphorization, global policing and the crimmigration control system. *Theoretical Criminology*, 24(2), 163–183.

Brå. (1996). *Invandrares och invandrares barns brottslighet*. Rapport 1996:2. Brottsförebyggande rådet.

Brå. (2005). *Brottslighet bland personer födda i Sverige och i utlandet*. Rapport 2005:17. Brottsförebyggande rådet.

Brå (2006). *Konsten att läsa statistik om brottslighet*. Rapport 2006:1. Brottsförebyggande rådet.

Brå. (2018). *Skolundersökningen om brott 2017. Om utsatthet och delaktighet i brott*. Rapport 2018:15. Brottsförebyggande rådet.

Brå. (2019). *Nordiska studier om brottslighet bland personer med utländsk och inhemsk bakgrund. En kartläggande litteraturöversikt av*

publicerad forskning och statistik 2005–2019. PM. Brottsförebyggande rådet.

Brå. (2020). *Anmällda och uppklarade våldtäkter i Europa. Svårigheter vid internationella jämförelser*. Rapport 2020:2. Brottsförebyggande rådet.

Brå. (2021a). *Misstänkta för brott med inrikes respektive utrikes bakgrund*. Rapport 2021:9. Brottsförebyggande rådet.

Brå (2021b). *Anmälningsbenägenhet vid fyra typer av brott. En statistisk analys av skillnader i anmälningsbenägenhet*. Kortanalys 1/2021. Brottsförebyggande rådet.

Brå. (2021c). *Dödligt skjutvapenvåld i Sverige och andra europeiska länder. En jämförande studie av nivåer, trender och våldsmetoder*. Rapport 2021:8. Brottsförebyggande rådet.

Brå. (2023a). *Polisens arbete med profilering och likabehandling. Med fokus på diskriminerande etnisk profilering*. Rapport 2023:12. Brottsförebyggande rådet.

Brå. (2023b). *Socioekonomisk bakgrund och brott. En kunskapsöversikt*. Rapport 2023:3. Brottsförebyggande rådet.

Brå. (2024a). *Forskning om ålder och brott samt dess betydelse för brottsprevention*. Rapport 2024:1. Brottsförebyggande rådet.

Brå. (2024b). *Skolundersökningen om brott 2023. Om utsatthet för och delaktighet i brott*. Rapport 2024:10. Brottsförebyggande rådet.

Brå (2024c). *Dödligt våld i Sverige sedan 1990. Omfattning, utveckling och karaktär*. Rapport 2024:6. Brottsförebyggande rådet.

Brå (2025a). *Brottsutvecklingen till och med 2024*. Rapport 2025:6. Brottsförebyggande rådet.

Brå (2025b). *Konstaterade fall av dödligt våld. En granskning av anmält dödligt våld 2024*. Brottsförebyggande rådet.

Bucerus, S. M. (2011). Immigrants and crime. I: Tonry, M. (red.), *The Oxford handbook of crime and criminal justice*. Oxford University Press.

- Bui, H. N. (2009). Parent–child conflicts, school troubles, and differences in delinquency across immigration generations. *Crime & Delinquency*, 55(3), 412–441.
- Buonanno, P. (2006). Crime and labour market opportunities in Italy (1993–2002). *Labour*, 20(4), 601–624.
- Buonanno, P. och Montolio, D. (2008). Identifying the socio-economic and demographic determinants of crime across Spanish provinces. *International Review of Law and Economics*, 28, 89–97.
- Bursell, M. (2014). The multiple burdens of foreign-named men – evidence from a field experiment on gendered ethnic hiring discrimination in Sweden. *European Sociological Review*, 30(3), 399–409.
- Butcher, F. K. och Piehl, A. M. (1998). Cross-city evidence on the relationship between immigration and crime. *Journal of Policy Analysis and Management*, 17(3), 457–493.
- Butcher, K. F. och Piehl, A. (2007). *Why are immigrants' incarceration rates so low? Evidence on selective immigration, deterrence, and deportation*. NBER Working Paper no. 13229, National Bureau of Economic Research.
- Bäckman, O., Estrada, F., Nilsson, A. och Sivertsson, F. (2020). *Den ojämlika brottsligheten. Lagföringsutvecklingen i demografiska och socioekonomiska grupper 1973–2017*. Rapport 2020:1, Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet.
- Bäckman, O., Estrada, F., Nilsson, A. och Sivertsson, F. (2021). Criminal convictions and immigrant background 1973–2017 in Sweden – have differences increased or declined? *Nordic Journal of Criminology*, 22(2), 149–168.
- Carl, N. (2016). Net opposition to immigrants of different nationalities correlates strongly with their arrest rates in the UK. *Open Quantitative Sociology & Political Science*. <https://openpsych.net/paper/48>
- Carlsson, C. och Sivertsson, F. (2021). Age, gender, and crime in a Stockholm birth cohort to age 64. *Journal of Developmental and Life-Course Criminology*, 7, 359–384.

- Chacón, J. M. (2012). Overcriminalizing immigration. *Journal of Criminal Law & Criminology*, 102(3), 613–652.
- Chamlin, M. B. och Cochran, J. K. (2004). An excursus on the population size-crime relationship. *Western Criminology Review*, 5(2), 119–130.
- Chavez, E. (2017). From immigrants to sex offenders: The case of a failed integration system in Norway. *Global Politics Review*, 3(1), 61–78.
- Chavez, J. M. (2018). Immigrant generation differences in crime and violence. Disentangling myth and perception from empirical reality. I: Miller, H. V. och Peguero, A. (red.), *Routledge handbook on immigration and crime*. Routledge.
- Chen, X. (2024). *An empirical test of immigrant revitalization: Unveiling the crime-reducing power of immigrant social capital*. Doktorsavhandling, University of Maryland, College Park.
- Chen, X. och Zhong, H. (2013). Delinquency and crime among immigrant youth—an integrative review of theoretical explanations. *Laws*, 2(3), 210–232.
- Chouhy, C. och Madero-Hernandez, A. (2019). “Murderers, Rapists, and Bad Hombres”: Deconstructing the immigration-crime myths. *Victims & Offenders*, 14(8), 1010–1039.
- Coccia, M., Cohn, E. G. och Kakar, S. (2024). How immigration, level of unemployment, and income inequality affect crime in Europe. *Crime, Law and Social Change*, 82, 363–385.
- Cohen L.E. och Felson, M. (1979). Social change and crime rate trends: A routine activity approach. *American Sociological Review*, 44(4), 588–608.
- Cohn, E. G., Coccia, M. och Kakar, S. (2021). The relationship between crime, immigration and socioeconomic factors. *Rassegna Italiana di Criminologia*, 3, 180–191.
- Cohn, E. G., Coccia, M. och Kakar, S. (2024). Disparate incarceration rates of foreign citizens in Europe compared to Anglo-Saxon countries. *Sociology Compass*, 18(1), e13167.
- Coleman, C. och Moynihan, J. (1996). *Understanding crime data. Haunted by the dark figure*. Open University Press.

- Crocitti, S. (2014). Immigration, Crime, and Criminalization in Italy. I: Bucerius, S. M. och Tonry, M. (red.), *The Oxford handbook of ethnicity, crime, and immigration*. Oxford University Press.
- Couttenier, M., Petrencu, V., Rohner, D. och Thoenig, M. (2019). The violent legacy of conflict: Evidence on asylum seekers, crime, and public policy in Switzerland. *American Economic Review*, 109(12), 4378–4425.
- Dai, T., Liu, X. och Xie, B. (2013). The impact of immigrants on host country crime. *Economics Letters*, 119(2), 157–161.
- D'Amuri, F. och Peri, G. (2014). Immigration, jobs, and employment protection: Evidence from Europe before and during the Great Recession. *Journal of the European Economic Association*, 12(2), 432–464.
- Danielsson, P. (red.) (2020). Summary. I: *Rikollisuustilanne 2019. Rikollisuuskehityksen tilastojen ja tutkimusten valossa*. Institutet för kriminologi och rättspolitik, Helsingfors.
- Danmarks Statistik. (2010). *Indvandrere i Danmark 2010*.
- Danmarks Statistik. (2023). *Indvandrere i Danmark 2023*.
- Danmarks Statistik. (2024). *Indvandrere i Danmark 2024*.
- Decker, S. H., Van Gemert, F. och Pyrooz, D. C. (2009). Gangs, migration, and crime: The changing landscape in Europe and the USA. *Journal of International Migration and Integration*, 10, 393–408.
- Dehos, F. T. (2021). The refugee wave to Germany and its impact on crime. *Regional Science and Urban Economics*, 88, 103640.
- de Soysa, I., Kaasa, J. och Rød, J. K. (2023). Immigration and the “Welfare Magnet” hypothesis: An examination of municipality-level crime in Norway, 2007–2016. *International Area Studies Review*, 26(4), 341–360.
- Dipietro, S. M. och McGloin, J. M. (2012). Differential susceptibility? Immigrant youth and peer influence. *Criminology*, 50(3), 711–742.
- Duncan, K. och Darger, G. (2019). The effects (or lack thereof) of immigration on US crime rates. *Sigma: Journal of Political and International Studies*, 36(1), 3.

- Egami, N. (2024). Identification of causal diffusion effects using placebo outcomes under structural stationarity. *Journal of the Royal Statistical Society Series A: Statistics in Society*, 187(4), 944–966.
- Egli, N., Vettenburg, N., Savoie, J., Lucia, S., Gavray, C. och Zeman, K. (2010). Belgium, Canada and Switzerland: Are there differences in the contributions of selected variables on self-reported property-related and violent delinquency? *European Journal on Criminal Policy and Research*, 16, 145–166.
- Ekström, L. (2008). Den svenska brottsutvecklingen. I: Ekström, L. (red.), *Brottsutvecklingen i Sverige fram till år 2007*. Rapport 2008:23. Brottsförebyggande rådet.
- Elliott, D. och Huizinga, D. (1989). Improving self-reported measures of delinquency. I: Klein, M. (red.), *Cross-national research in self-reported crime and delinquency*. Kluwer.
- Engbersen, G., Leerkes A. och Snel, E. (2014). Ethnicity, migration, and crime in the Netherlands. I: Bucerius, S. M. och Tonry, M. (red.), *The Oxford handbook of ethnicity, crime, and immigration*. Oxford University Press.
- Engdahl, O. och Lindgren, S-Å. (2021). *Varför begår människor brott? Samhälls- och beteendevetenskapliga svar på kriminologins grundfråga*. Studentlitteratur.
- Entorf, H. och Lange, M. (2019). Refugees welcome? Understanding the regional heterogeneity of anti-foreigner hate crimes in Germany. Discussion Paper no. 19–005, ZEW-Centre for European Economic Research.
- Entorf, H. och Spengler, H. (2000). Socioeconomic and demographic factors of crime in Germany: Evidence from panel data of the German states. *International Review of Law and Economics*, 20(1), 75–106.
- Eraliev, S. (2023). The shadow side of migration: Exploring the nexus between undocumentedness, informality and crime among Uzbek migrants in Sweden. *Nordic Journal of Criminology*, 24(2), 1–16.
- Esposito, J. L. (2018). Islamophobia and radicalization: Roots, impact and implications. I: Esposito, J. L. (red.), *Islamophobia and radicalization: Breeding intolerance and violence*. Springer International Publishing.

Ewing, W. A., Martinez, D. och Rumbaut, R. G. (2015). *The criminalization of immigration in the United States*. American Immigration Council Special Report, American Immigration Council.

Farrell, G., Laycock, G. och Tilley, N. (2015). Debuts and legacies: The crime drop and the role of adolescence-limited and persistent offending. *Crime Science*, 4, 16.

Farrell, G., Tseloni, A., Mailley, J. och Tilley, N. (2011). The crime drop and the security hypothesis. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 48(2), 147–175.

Farrington, D. P. (1986). Age and crime. *Crime and Justice*, 7, 189–250.

Fasani, F., Mastrobuoni, G., Owens, E. G. och Pinotti, P. (2019). *Does immigration increase crime? Migration policy and the criminal immigrant*. Cambridge University Press.

Feldmeyer, B. (2009). Immigration and violence: The offsetting effects of immigrant concentration on Latino violence. *Social Science Research*, 38(3), 717–731.

Feldmeyer, B., Madero-Hernandez, A., Rojas-Gaona, C. E. och Sabon, L. C. (2019). Immigration, collective efficacy, social ties, and violence: Unpacking the mediating mechanisms in immigration effects on neighborhood-level violence. *Race and Justice*, 9(2), 123–150.

Feltes, T., List, K. och Bertamini, M. (2018). More refugees, more offenders, more crime? Critical comments with data from Germany. I: Kury, H. och Redo, S. (red.), *Refugees and migrants in law and policy: Challenges and opportunities for global civic education*. Springer.

Fernández-Molina, E. och Bartolomé Gutiérrez, R. (2020). Juvenile crime drop: What is happening with youth in Spain and why? *European Journal of Criminology*, 17(3), 306–331.

Fernández-Pacheco Alises, G., Torres-Jiménez, M., Martins, P. C. och Mendes, S. M. V. (2022). Analysing the relationship between immigrant status and the severity of offending behaviour in terms of individual and contextual factors. *Frontiers in Psychology*, 13, 915233.

- Ferraro, V. (2016). Immigration and crime in the new destinations, 2000–2007: Test of the disorganizing effect of migration. *Journal of Quantitative Criminology*, 32(1), 23–46.
- Foged, M. och Peri, G. (2016). Immigrants' effect on native workers: New analysis on longitudinal data. *American Economic Journal: Applied Economics*, 8(2), 1–34.
- Freedman, M., Owens, E. och Bohn, S. (2018). Immigration, employment opportunities, and criminal behavior. *American Economic Journal: Economic Policy*, 10(2), 117–151.
- Gehrsitz, M. och Ungerer, M. (2022). Jobs, crime and votes: A short-run evaluation of the refugee crisis in Germany. *Economica*, 89(355), 592–626.
- Gerell, M., Hallin, P.-O. och Nilvall, K. (2020). Kriminella nätverk, gatukultur och våld. I: Gerell, M., Hallin, P.-O. och Nilvall, K. (red.), *Att vända utvecklingen – från utsatta områden till trygghet och delaktighet*. Malmö University Publications in Urban Studies (Mapius 26), Malmö universitet.
- Gunadi, C. (2021). On the association between undocumented migration and crime in the United States. *Oxford Economic Papers*, 73(1), 200–224.
- Gutierrez, C. M. och Kirk, D. S. (2017). Silence speaks: The relationship between immigration and the underreporting of crime. *Crime & Delinquency*, 63(8), 926–950.
- Ha, O. K. och Andresen, M. A. (2022). The immigration–crime relationship: Evidence across and within Vancouver census tracts 2003–16. *The British Journal of Criminology*, 62(3), 659–680.
- Hagan, J., Levi, R. och Dinovitzer, R. (2008). The symbolic violence of the crime-immigration nexus: Migrant mythologies in the Americas. *Criminology & Public Policy*, 7(1), 95–112.
- Hamilton, H. A., Noh, S. och Adlaf, E. M. (2009). Adolescent risk behaviours and psychological distress across immigrant generations. *Canadian Journal of Public Health*, 100(3), 221–225.
- Harrendorf, S. (2018). Prospects, problems, and pitfalls in comparative analyses of criminal justice data. *Crime and Justice*, 47(1), 159–207.

Hemphill, J. (2003). Interpreting the magnitude of correlation coefficients. *The American Psychologist*, 58, 78–79.

Hermansen, A. S. (2023). Ethnic enclaves, early school leaving, and adolescent crime among immigrant youth. *European Sociological Review*, 39(3), 400–417.

Hirschi, T. och Gottfredson, M. (1983). Age and the explanation of crime. *American Journal of Sociology*, 89(3), 552–584.

von Hofer, H. (1990). *Utländska medborgare i kriminalstatistiken 1989*. Statistiska centralbyrån.

von Hofer, H. (2000). Crime statistics as constructs: The case of Swedish rape statistics. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 8, 77–89.

von Hofer, H. (2008). *Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–2005. Diagram, tabeller och kommentarer*. Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet.

Hochschild, J. L. och Brown, C. M. (2014). Searching (with minimal success) for links between immigration and imprisonment. I: Bucerius, S. M. och Tonry, M. (red.), *The Oxford handbook of ethnicity, crime, and immigration*. Oxford University Press.

Hradilova Selin, K., Krüselmann, K., Suonpää, K. och Shannon, D. (2024). Trends in firearm homicide in 23 European countries—is Sweden an outlier? *Nordic Journal of Criminology*, 25(1), 1–24.

Huang, Y. och Kvasnicka, M. (2019). *Immigration and crimes against natives: The 2015 refugee crisis in Germany*. Discussion Paper no. 12469, IZA – Institute of Labor Economics.

Hällsten, M., Szulkin, R. och Sarnecki, J. (2013). Crime as a price of inequality? The gap in registered crime between childhood immigrants, children of immigrants and children of native Swedes. *The British Journal of Criminology*, 53(3), 456–481.

Højsgaard Andersen, L. H. och Tranæs, T. (2011) *Etniske minoriteters overrepræsentation i strafferetlige dome*. Rockwool Fondens Forskningsenhed Arbejdspapir 23, Syddansk Universitetsforlag.

Ignatans, D. och Matthews, R. (2017). Immigration and the Crime Drop. *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, 25(3), 205–229.

Inglehart, R., Haerpfer, C., Moreno, A., Welzel, C., Kizilova, K., Diez-Medrano, J., Lagos, M., Norris, P., Ponarin, E. och Puranen, B. (2014). *World Values Survey: All Rounds - Country-Pooled Datafile Version*. JD Systems Institute.
<http://www.worldvaluessurvey.org/WVSDocumentationWVL.jsp>.

Jaitman, L. och Machin, S. (2013). Crime and immigration: New evidence from England and Wales. *IZA Journal of Migration*, 2, 1–23.

Jensen, M. och Manning, A. (2024). Background matters, but not whether parents are immigrants: Outcomes of children born in Denmark. *American Economic Journal: Applied Economics*.
<https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/app.20230389&from=f>

Jiang, X. (2024). Beyond dichotomy: Understanding violent offending and victimization among immigrant youths. *Deviant Behavior*.
<https://doi.org/10.1080/01639625.2024.2426726>

Jiang, X. och Peguero, A. A. (2017). Immigrant generations and delinquency: Assessing the relative effects of family, school, and delinquent friends. *Race and Justice*, 7(3), 199–225.

Johnson, D., Davidson, G. och Younger, B. (2018). Patterns in inter-EU migrant crime in England: Exploring the available data for indicators of knowledge requirements. *New Zealand Journal of Research on Europe*, 11(2).

Jung, S. M. (2017). *The relationship between immigration and crime in Canada: 1976–2011*. Doktorsavhandling, University of Toronto.

Jung, M. (2020). Immigration and crime in Canadian cities: A 35-year study. *Canadian Journal of Criminology and Criminal Justice*, 62(1), 71–97.

Justitsministeriets forskningskontor (2024). *Udvikling i børne- og ungdomskriminalitet 2014–2023. Med separate opgørelser for kommuner og politikredse*. Justitieministeriets forskningskontor, København.

- Kaddoura, Y. (2019). *Crime, refugees and politics in Sweden. An econometric analysis*. Mastersuppsats, Nationalekonomiska institutionen, Lunds universitet.
- Kalogeraki, S. (2022). Attitudes towards Syrian refugees during the 'refugee crisis' in Greece. I: Kousis, M., Chatzidaki, A. och Kafetsios, K. (red.), *Challenging mobilities in and to the EU during times of crises: The case of Greece*. Springer International Publishing.
- Kardell, J. (2011). *Utländsk bakgrund och registrerad brottslighet. Överrepresentationen i den svenska kriminalstatistiken*. Licentiatavhandling, Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet.
- Kardell, J. och Carlsson, K. M. (2009). Lagföringar av invandrare och invandrares barn i de nordiska länderna. *Nordisk tidsskrift för kriminalvidenskab*, 96(3), 237–261.
- Kardell, J. och Martens, P. L. (2013). Are children of immigrants born in Sweden more law-abiding than immigrants? A reconsideration. *Race and Justice*, 3(3), 167–189.
- Kayaoglu, A. (2022). Do refugees cause crime? *World Development*, 154, 105858.
- Killias, M. (2009). Paradise lost? New trends in crime and migration in Switzerland. I: McDonald, W. F. (red.), *Immigration, crime and justice*. Emerald Group Publishing Limited.
- Killias, M. och Lukash, A. (2020). Migration, not migrants, is the problem: Delinquency among migrants and non-migrants in Switzerland and ex-Yugoslavia. *European Journal of Criminology*, 17(6), 896–917.
- Kirdar, M. G., Cruz, I. L. och Türküm, B. (2022). The effect of 3.6 million refugees on crime. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 194, 568–582.
- Kirkegaard, E. O. och Becker, D. (2017). Immigrant crime in Germany 2012-2015. *Open Quantitative Sociology & Political Science*.
<https://doi.org/10.26775/oqsps.2017.02.11>
- Kirkegaard, E. O. och de Kuijper, M. (2020). Public preferences and reality: Crime rates among 70 immigrant groups in the Netherlands. *Mankind Quarterly*, 60(3), 327–351.

- Klement, C. (2020). Studies of immigrant crime in Denmark. *Nordic Journal of Criminology*, 21(1), 11–31.
- Knight, B. och Tribin, A. (2023). Immigration and violent crime: Evidence from the Colombia-Venezuela Border. *Journal of Development Economics*, 162, 103029.
- Koltola, I. (red.) (2021). Summary. I: *Rikollisuustilanne 2020. Rikollisuuskehitys tilastojen ja tutkimusten valossa*. Institutet för kriminologi och rättspolitik, Helsingfors.
- Kriminalvården (2021). *Ett Samhällsperspektiv på brottslighet: En studie med fokus på migration*. Kriminalvården.
- Kubrin, C. E., Hipp, J. R. och Kim, Y. A. (2018). Different than the sum of its parts: Examining the unique impacts of immigrant groups on neighborhood crime rates. *Journal of Quantitative Criminology*, 34(1), 1–36.
- Kubrin, C. E., Luo, X. I. och Hipp, J. R. (2024). Immigration and crime: Is the relationship nonlinear? *The British Journal of Criminology*, azae045.
- Kubrin, C. E. och Mioduszewski, M. D. (2018). Theoretical perspectives on the immigration-crime relationship. I: Miller, H. V. och Peguero, A. (red.), *Routledge handbook on immigration and crime*. Routledge.
- Kubrin, C. E. och Ousey, G. C. (2023). *Immigration and crime: Taking stock*. Springer Nature.
- Kyvsgaard, B. (2018): *Udviklingen i børne- og ungdomskriminalitet 2006-2017. Med separate opgørelser for kommuner og politikredse*. Justitsministeriet, København.
- Lancee, B. och Pardos-Prado, S. (2013). Group conflict theory in a longitudinal perspective: Analyzing the dynamic side of ethnic competition. *International Migration Review*, 47(1), 106–131.
- Lange, M. och Sommerfeld, K. (2024). Do refugees impact crime? Causal evidence from large-scale refugee immigration to Germany. *Labour Economics*, 86, 102466.

- Lee, M. T. och Martinez, R. (2009). Immigration reduces crime: an emerging scholarly consensus. I: McDonald, W.F. (red.), *Immigration, crime and justice*. Emerald Group Publishing Limited.
- Leerkes, A., Engbersen, G. och Van der Leun, J. (2012). Crime among irregular immigrants and the influence of internal border control. *Crime, Law and Social Change*, 58, 15–38.
- Leerkes, A., Martinez, R. och Groeneveld, P. (2019). Minority paradoxes: ethnic differences in self-reported offending and official crime statistics. *The British Journal of Criminology*, 59(1), 166–187.
- Lehti, M. (2015). Crime rates of non-resident foreigners in Finland, 2009–2012. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 16(2), 194–202.
- Lehti, M. och Sirén, R. (2020). The impact of alcohol consumption on homicide: A time-series analysis of three Nordic countries. *European Journal of Criminology*, 17(3), 352–369.
- Leiva, M., Vasquez-Lavín, F. och Oliva, R. D. P. (2020). Do immigrants increase crime? Spatial analysis in a middle-income country. *World Development*, 126, 104728.
- Lenke, L. (1983). De 'socialpolitiska flyktingarna' – ett fall av 'selektiv migration'? I: Tham, H. och Eriksson, U. (red.), *Utlänningarna och brottsligheten*. Liber/Allmänna förlaget.
- Light, M. L. och Anadon, I. (2020). Immigration and violent crime: Triangulating findings across diverse studies. *Marquette Law Review*, 103(3), 939.
- Light, M. T., Boisten, L. och Kim, J. (2024). Did immigrant arrest rates change during the Trump administration? Evidence from California and Texas. *Crime & Delinquency*, 70(12), 3182–3215.
- Light, M. T., He, J. och Robey, J. P. (2020). Comparing crime rates between undocumented immigrants, legal immigrants, and native-born US citizens in Texas. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 117(51), 32340–32347.

- Liu, S. (2015). Is the shape of the age-crime curve invariant by sex? Evidence from a national sample with flexible non-parametric modeling. *Journal of Quantitative Criminology*, 31(1), 93–123.
- Livas, C., Karali, N. och Tzora, V. (2022). Migration and Crime in Greece: Implications for Entrepreneurship, Financial Literacy and Social Marketing Initiatives. *Journal of Identity & Migration Studies*, 16(1), 67–81.
- Liversage, A. och Præstgaard Christensen, C. (2017). *Etniske minoritetsunge i Danmark. En undersøgelse af årgang 1995*. Rapport 2017:08. SFI – Det nationale forskningscenter for velfærd.
- Lu, Y. (2024). Examining the decline in gender-specific youth offending since the 1990s: A decomposition analysis of two cohorts. *Crime & Delinquency*. <https://doi.org/10.1177/00111287241290512>
- MacDonald, J. M., Hipp, J. R. och Gill, C. (2013). The effects of immigrant concentration on changes in neighborhood crime rates. *Journal of Quantitative Criminology*, 29(2), 191–215.
- Maghularia, R. och Uebelmesser, S. (2023). Do immigrants affect crime? Evidence for Germany. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 211, 486–512.
- Malthaner, S. (2017). Radicalization: The evolution of an analytical paradigm. *European Journal of Sociology*, 58(3), 369–401.
- Mariani, F. och Mercier, M. (2021). *Immigration and crime. The role of self-selection and institutions*. IZA Discussion Paper no. 14215. IZA – Institute of Labor Economics.
- Marie, O. och Pinotti, P. (2024). Immigration and crime: An international perspective. *Journal of Economic Perspectives*, 38(1), 181–200.
- Marques, R. (2024). Forced migration and violent crime: Evidence from the Venezuelan exodus to Brazil. *The Journal of Development Studies*, 61(2), 210–232.
- Martens, P. (1990). Brottslighet bland ungdomar med invandrarbakgrund. I: Wikström, P.-O. (red.), *Brott och åtgärder mot brott i stadsmiljön*. Brottsförebyggande rådet.

- Martinez, R. och Lee, M. T. (2000). On immigration and crime. I: LaFree, G. (red.), *Criminal justice 2000: The changing nature of crime*. National Institute of Justice, Washington DC.
- Martinez, R. och Mehlman-Orozco, K. (2014). Latino/Hispanic immigration and crime. I: Bucerius, S. M. och Tonry, M. (red.), *The Oxford handbook of ethnicity, crime, and immigration*. Oxford University Press.
- Martinez, D. och Slack, J. (2013). What part of “illegal” don’t you understand? The social consequences of criminalizing unauthorized Mexican migrants in the United States. *Social & Legal Studies*, 22(4) 535–551.
- Mastrobuoni, G. och Pinotti, P. (2011). Migration restrictions and criminal behavior: Evidence from a natural experiment. FEEM Working Paper No. 53.2011, Fondazione Eni Enrico Mattei.
- McCann, W. S., Zhang, S. och Boateng, F. D. (2022). Immigrants, crime, and the American dream: Testing a segmented assimilation theory of crime. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 66(5), 560–586.
- McCarthy, M. (2021). How universal is the youth crime drop? Disentangling recent trends in youth offending through a socio-economic lens. *Victims & Offenders*, 16(6), 796–818.
- Mears, D. P. (2002). Immigration and crime: What's the connection. *Federal Sentencing Reporter*, 14(5), 284–288.
- Megalokonomou, R. och Vasilakis, C. (2023). The effects of exposure to refugees on crime: Evidence from the Greek islands. *European Economic Review*, 160, 104605.
- Melossi, D., De Giorgi, A. och Massa, E. (2009). The “normality” of “second generations” in Italy and the importance of legal status: A self-report delinquency study. I: McDonald, W.F. (red.), *Immigration, crime and justice*. Emerald Group Publishing Limited.
- Menshykov, D., Prodan, T., Lutsyshyn, H., Iatsyna, M. och Hadzhiieva, A. (2024). The impact of migration processes on crime rates. *Revista Jurídica Portucalense*, 1–23.

- Mercan, M. A., Barlin, H. och Begen, N. (2022). Is there a link between immigration and incarceration rate?: Evidence from the Syrian refugee influx to Turkey. *Global Crime*, 23(3), 306–333.
- Moehling C. och Piehl A. M. (2009) Immigration, crime, and incarceration in early twentieth-century America. *Demography*, 46(4), 739–63.
- Moehling, C. M. och Piehl, A. M. (2014). Immigrant assimilation into US prisons, 1900–1930. *Journal of Population Economics*, 27, 173–200.
- Mohn, S. B. och Ellingsen, D. (2016). Unregistered residents and registered crime: An estimate for asylum seekers and irregular migrants in Norway. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 17(2), 166–176.
- Mohn, S. B., Ellingsen, D., Solheim, Ø. B. och Torgersen, K. (2014). *Asylsøkere, ulovlig opphold og kriminalitet: et marginalt problem?* Oxford Research.
- Nielsen, T. R., Klement, C., Jensen, S. Q. och Vitus, K. (2019). *Kriminalitet og etniske minoriteter: Del I: En kortlægning af empiriske mønstre*. Det Kriminalpræventive Råd.
- Nomikos, E. (2022). *Immigration and the crime drop: An examination of victimisation trends, risk and incidence across England and Wales over time*. Doktorsavhandling, Nottingham Trent University.
- Nowrasteh, A. (2018). *Criminal immigrants in Texas: Illegal immigrant conviction and arrest rates for homicide, sex crimes, larceny, and other crimes*. Research and Policy Brief, no. 4, Cato Institute.
- Nunziata, L. (2015). Immigration and crime: Evidence from victimization data. *Journal of Population Economics*, 28, 697–736.
- Näsi, M., Aaltonen, M., Kaakinen, M., Suonpää, K. och Martikainen, P. (2024). Explaining long-term trajectories in youth delinquency: Evidence from survey and register data. *Crime & Delinquency*.
<https://doi.org/10.1177/001112872412959>
- Oliveira, M. (2021). More crime in cities? On the scaling laws of crime and the inadequacy of per capita rankings—a cross-country study. *Crime Science*, 10(1), 27.

- Orrenius, P. och Zavodny, M. (2019). Do immigrants threaten US public safety? *Journal on Migration and Human Security*, 7(3), 52–61.
- Osman, S. M. I. och Gkergki, A. (2024). Effect of immigration on developing country crime rate: Evidence from natural experiment and machine learning. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4678132>
- Ottosen, M. H., Andersen, D., Dahl, K. M., Hansen, A. T., Lausten, M. och Vernstrøm Østergaard, S. (2014). *Børn og unge i Danmark. Velfærd og trivsel 2014*. Rapport 2014:30. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Ottosen, M. H., Andreasen, A. G., Dahl, K. M., Hestbaek, A.-D., Lausten, M. och Boe Rayce, S. (2018). *Børn og unge i danmark. Velfærd og trivsel 2018*. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Ousey, G. C. och Kubrin, C. E. (2009). Exploring the connection between immigration and violent crime rates in U.S. cities, 1980-2000. *Social Problems*, 56(3), 447–473.
- Ousey, G. C. och Kubrin, C. E. (2018). Immigration and crime: Assessing a contentious issue. *Annual Review of Criminology*, 1(1), 63–84.
- Ozden, C., Testaverde, M. och Wagner, M. (2018). How and why does immigration affect crime? Evidence from Malaysia. *The World Bank Economic Review*, 32(1), 183–202.
- Palinkas, M. (2022). Recent migrants and crime. I: Kraler, A. (red.), *The integration of recent migrants and refugees: A review of research on integration policy practices in the EU*. Danube University Krems.
- Papadopoulos, G. (2014). Criminal Behavior and Immigration: An application of some estimators for under-reported outcomes using the offending, crime and justice survey. *IZA Journal of Migration*, 3, 12.
- Payne, J. L. och Piquero, A. R. (2020). *Developmental criminology and the crime decline: A comparative analysis of the criminal careers of two New South Wales Birth cohorts*. Cambridge University Press.
- Pendergast, P. M., Wadsworth, T. och LePree, J. (2018). Immigration, crime, and victimization in the US context: An overview. I: Martínez, R., Hollis, M. E. och Stowell, J. I. (red.), *The handbook of race, ethnicity, crime, and justice*. Wiley Backwell.

Pettersson, T. (2013). Invandrare och brott. I: Darvishpour, M. och Westin, C. (red.), *Migration och etnicitet. Perspektiv på ett mångkulturellt Sverige*. Studentlitteratur.

Piatkowska, S. J., Hövermann, A. och Yang, T. C. (2020). Immigration influx as a trigger for right-wing crime: A temporal analysis of hate crimes in Germany in the light of the 'refugee crisis'. *The British Journal of Criminology*, 60(3), 620–641.

Pina-Sánchez, J., Buil-Gil, D., Brunton-Smith, I. och Cernat, A. (2023). The impact of measurement error in regression models using police recorded crime rates. *Journal of Quantitative Criminology*, 39(4), 975–1002.

Pinotti, P. (2017). Clicking on heaven's door: The effect of immigrant legalization on crime. *American Economic Review*, 107(1), 138–168.

Pinotti, P. och Roza, S. V. (2022). New evidence on immigration and crime. I: Buonanno, P., Vanin, P. och Vargas, J. (red.), *A modern guide to the economics of crime*. Edward Elgar Publishing.

Piopiunik, M. och Ruhose, J. (2017). Immigration, regional conditions, and crime: Evidence from an allocation policy in Germany. *European Economic Review*, 92, 258–282.

Polczynski O. C., Laurikkala, M. K., Huff-Corzine, L. och Corzine, J. (2009). Immigration and violent crime: Citizenship status and social disorganization. *Homicide Studies*, 13(3), 227–241.

Pople, L. och Smith, D. (2010). Time trends in youth crime and in justice system responses. I: Smith, D. (red.), *A new response to youth crime*. Willan Publishing.

Powell, D., Perreira, K. M. och Mullan Harris, K. (2010). Trajectories of delinquency from adolescence to adulthood. *Youth & Society*, 41(4), 475–502.

Quillian, L., Heath, A., Pager, D., Midtbøen, A. H., Fleischmann, F. och Hexel, O. (2019). Do some countries discriminate more than others? Evidence from 97 field experiments of racial discrimination in hiring. *Sociological Science*, 6, 467–496.

- Reid, L. W., Weiss, H. E., Adelman, R. M. och Jaret, C. (2005). The immigration–crime relationship: Evidence across US metropolitan areas. *Social Science Research*, 34(4), 757–780.
- Rennó Santos, M. och Testa, A. (2018). Global trends in homicide. I: Deflem, M. (red.), *Homicide and violent crime*. Emerald Publishing Limited.
- Rennó Santos, M., Weiss, D. B. och Testa, A. (2022). International migration and cross-national homicide: Considering the role of economic development. *International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice*, 46(2), 119–139.
- Rima, D., Yerbol, A., Batyrbek, S., Orynbassar, T. och Beaver, K. M. (2021). Examining the potential association between immigration and criminal involvement using a nationally representative and longitudinal sample of youth. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(21–22), NP12155–NP12175.
- Rocque, M., Posick, C. och Hoyle, J. (2016), Age and crime. I: Jennings, W. G. (red.), *The encyclopedia of crime and punishment*. John Wiley & Sons.
- Rojas, A. (2019). *Refugees and crime: Has the recent refugee immigration altered crimes in Sweden?* Mastersuppsats, Nationalekonomiska institutionen, Lunds universitet.
- Rosenfeld, R. (2024). *Crime dynamics: Why crime rates change over time*. Cambridge University Press.
- Rosenfeld, R. och Levin, A. (2016). Acquisitive crime and inflation in the United States: 1960–2012. *Journal of Quantitative Criminology*, 32, 427–447.
- Rosina, M. (2024). Criminalising migration: The vicious cycle of insecurity and irregularity. *Social Sciences*, 13(10), 529.
- Rubin, G. (2021). *Migration and radicalization: Global futures*. Springer Nature.
- Rumbaut, R. G., Dingeman, K. och Robles, A. (2019). Immigration and crime and the criminalization of immigration. I: Gold, S. J. och Nawyn, S. J. (red.), *Routledge international handbook of migration studies*. Routledge.

- Rumbaut, R. G. och Ewing, W. A. (2007). *The myth of immigrant criminality and the paradox of assimilation: Incarceration rates among native and foreign-born men*. Special Report. Immigration Policy Center, American Immigration Law Foundation.
- Salas-Wright, C. P., Vaughn, M. G., Schwartz, S. J. och Córdova, D. (2016). An “immigrant paradox” for adolescent externalizing behavior? Evidence from a national sample. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 51, 27–37.
- Salmi, V., Kivivuori, J. och Aaltonen, M. (2015). Correlates of immigrant youth crime in Finland. *European Journal of Criminology*, 12(6), 681–699.
- Sampson, R. J. (2008). Rethinking crime and immigration. *Contexts*, 7(1), 28–33.
- Sarnecki, J., Beckley, A. L., Wikman, S., Westfelt, L., Lilja, M., Mondani, H., Bäcklin, E. och Rostami, A. (2025). Changes in immigrant population prevalence and high violent crime rates in Swedish municipalities. *Journal of International Migration and Integration*, 1–21.
<https://doi.org/10.1007/s12134-024-01221-1>
- Sayago-Gómez, J. T. (2017). *Three essays on the economic impacts of migration*. Doktorsavhandling, College of Business and Economics, West Virginia University.
- Schaffer, B. och Obergfell-Fuchs, J. (2018). Refugees and migrants in German prisons: Outlining problems and solutions. I: Kury, H. och Redo, S. (red.), *Refugees and migrants in law and policy: Challenges and opportunities for global civic education*. Springer.
- Schmidt, S., Bliesener, T. och van der Meer, E. (2019). Risk and protective factors of delinquency that are sensitive to migration and culture. *Psychology, Crime & Law*, 25(8), 847–873.
- Schmitt-Rodermund, E. och Silbereisen, R. K. (2008). The prediction of delinquency among immigrant and non-immigrant youth: Unwrapping the package of culture. *International Journal of Comparative Sociology*, 49(2–3), 87–109.
- Schikora, F. (2020). *The economic implications of migration*. Doktorsavhandling, Freie Universität Berlin.

- Shannon, D. och Granath, S. (2012): Ungdomsbrottslighetens utveckling sedan mitten av 1990-talet. Bilaga 11 i SOU 2012:34, *Nya påföljder. Betänkande av Påföljdsutredningen*. Statens offentliga utredningar.
- Shihadeh, E. S. och Barranco, R. E. (2013) The imperative of place: Homicide and the new Latino migration. *The Sociological Quarterly*, 54(1), 81–104.
- Schikora, F. (2021). *The economic implications of migration*. Doktorsavhandling, Freie Universität Berlin.
- Simes, J. T. och Waters, M. C. (2014). The politics of immigration and crime. I: Bucerius, S. M. och Tonry, M. (red.), *The Oxford handbook of ethnicity, crime, and immigration*. Oxford University Press.
- Sivertsson, F., Carlsson, C., Almquist, Y. B. och Brännström, L. (2024). Offending trajectories from childhood to retirement age: Findings from the Stockholm birth cohort study. *Journal of Criminal Justice*, 91, 102155.
- Skardhamar, T. (2016). *Innvandrere og kriminalitet – En litteraturgjennomgang*. <https://www.nsfk.org/wp-content/uploads/sites/10/2018/11/Report-NSfK-Research-Seminar-2017.pdf#page=14>.
- Skardhamar, T., Aaltonen, M. och Lehti, M. (2014). Immigrant crime in Norway and Finland. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 15(2), 107–127.
- Skardhamar, T., Thorsen, L.R. och Henriksen, K. (2011). *Kriminalitet og straff blant innvandrere og øvrig befolkning*. Korrigert versjon 12.09.11. Rapporter 21/2011. Statistisk centralbyrå, Oslo.
- Solivetti, L. M. (2010). *Immigration, social integration and crime. A cross-national approach*. Routledge.
- Solivetti, L. M. (2012). Looking for a fair country: Features and determinants of immigrants' involvement in crime in Europe. *Howard Journal of Criminal Justice*, 51(2), 133–159.
- Solivetti, L. M. (2018). Immigration, socio-economic conditions and crime: A cross-sectional versus cross-sectional time-series perspective. *Quality & Quantity*, 52(4), 1779–1805.

- Spelman, W. (2022). How cohorts changed crime rates, 1980–2016. *Journal of Quantitative Criminology*, 38(3), 637–671.
- Spenkuch, J. L. (2014). Understanding the impact of immigration on crime. *American Law and Economics Review*, 16(1), 177–219.
- Stagelman, D. L. (2022). Immigrants and crime. I: Erez, E. och Ibarra, P. R. (red.), *The Oxford encyclopedia of international criminology*. Oxford University Press.
- Stansfield, R. (2016). Reevaluating the effect of recent immigration on crime: Estimating the impact of change in discrete migration flows to the United Kingdom following EU accession. *Crime and Delinquency*, 62(11), 1426–1447.
- Steffensmeier, D., Lu, Y. och Schwartz, J. (2021). Gender variation in the age-crime relation in cross-national context: Taiwan-US comparison. *Journal of Developmental and Life-Course Criminology*, 7, 623–6548.
- Steffensmeier, D., Slepicka, J., Schwartz, J. och Lu, L. (2024). Has postponed entry into adult roles modified U.S. age-crime curves? Age-arrest patterns of teens, emerging adults and adult age groups, 1980–2019. *Justice Quarterly*.
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/07418825.2024.2410260>
- Stowell, J. och DiPietro, S. (2014). Ethnicity, crime, and immigration in the United States: Crimes by and against immigrants. I: Bucerius, S. M. och Tonry, M. (red.), *The Oxford handbook of ethnicity, crime, and immigration*. Oxford University Press.
- Stowell, J. I. och Gostjev, F. A. (2018). Immigration and crime rates: Lasting trends and new understandings. I: Miller, H. V. och Peguero, A. (red.), *Routledge handbook on immigration and crime*. Routledge.
- Stumpf, J. P. (2015). Crimmigration. Encountering the Leviathan. I: Pickering, S. och Ham, J. (red.), *The Routledge handbook of international migration and crime*. Routledge.
- Svensson, R. och Oberwittler, D. (2021). Changing routine activities and the decline of youth crime: A repeated cross-sectional analysis of self-reported delinquency in Sweden, 1999–2017. *Criminology*, 59(2), 351–386.

- Swain, R. B., Blomqvist, B. R. och Sumpter, D. J. (2020). Last night in Sweden? Using Gaussian processes to study changing demographics at the level of municipalities. *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, 28(1), 46–75.
- Sydes, M. (2017). *The immigration-crime myth: Exploring the impact of immigration on neighbourhood violence*. Doktorsavhandling, University of Queensland.
- Tham, H. och von Hofer, H. (2009). Individual prediction and crime trends. *European Journal of Criminology*, 6(4), 313–335.
- Titzmann, P. F., Silbereisen, R. K. och Mesch, G. (2014). Minor delinquency and immigration: A longitudinal study among male adolescents. *Developmental Psychology*, 50(1), 271–282.
- Tonry, M. (1997). Ethnicity, crime, and immigration. *Crime and Justice*, 21, 1–29.
- Tufail, M., Song, L., Ali, S., Wahab, S. och Hassan, T. (2023). Does more immigration lead to more violent and property crimes? A case study of 30 selected OECD countries. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, 36(1), 1867–1885.
- Tuttle J., McCall P. L. och Land K. C. (2018). Latent trajectories of cross-national homicide trends: Structural characteristics of 132 underlying groups. *Homicide Studies* 22(4), 343–369.
- Tuttle, J. (2024). The end of the age-crime curve? A historical comparison of male arrest rates in the United States, 1985–2019. *The British Journal of Criminology*, 64(3), 638–655.
- Uddfeldt, A. (2020). *The economic effect of the 2015 refugee crisis in Sweden: Jobs, crimes, prices and voter turnout*. Mastersuppsats, Faculty of Economics, Università Cattolica di Sacro Cuore.
- Unnever, J. D. (2019). Ethnicity and crime in the Netherlands. *International Criminal Justice Review*, 29(2), 187–204.
- Van der Gaag, R. S. (2019). The crime–immigration Nexus: cultural alignment and structural influences in self-reported serious youth delinquent offending among migrant and native youth. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 35(4), 431–460.

- van Dijk, J. (2014). Understanding the international falls in crime: Or why burglary rates dropped less steeply in Germany than in the Netherlands. I: Coester, M. och Marks, E. (red.), *International perspectives of crime prevention. Contributions from the 7th annual international forum 2013 within the German Congress on Crime Prevention*. Forum Verlag Godesberg GmbH.
- Vasiljevic, Z., Svensson, R. och Shannon, D. (2020). Immigration and crime: A time-trend analysis of self-reported crime in Sweden, 1999–2017. *Nordic Journal of Criminology*, 21(1), 1–10.
- Vaughn, M. G., Salas-Wright, C. P., DeLisi, M. och Maynard, B. R. (2014a). The immigrant paradox: Immigrants are less antisocial than native-born Americans. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 49, 1129–1137.
- Vaughn, M. G., Salas-Wright, C. P., Maynard, B. R., Qian, Z., Terzis, L., Kusow, A. M. och DeLisi, M. (2014b). Criminal epidemiology and the immigrant paradox: Intergenerational discontinuity in violence and antisocial behavior among immigrants. *Journal of Criminal Justice*, 42(6), 483–490.
- Vazsonyi, A. T. och Jakub, M. (2013). Immigration nation? Swiss Fremdenkinder yesterday and today. I: Kuhn, A. m.fl. (red.), *Kriminologie, Kriminalpolitik und Strafrecht aus internationaler Perspektive: Festschrift für Martin Killias*. Stämpfli Verlag.
- Vigdor, J. (2014). *Immigration and New York city: The contributions of foreign-born Americans to New York's renaissance, 1975–2013*. Americas Society/Council of the Americas.
- Wagner, U., Tachtsoglou, S., Kotzur, P. F., Friehs, M.-T. och Kemmesies, U. (2020). Proportion of foreigners negatively predicts the prevalence of xenophobic hate crimes within German districts. *Social Psychology Quarterly* 83(2), 195–205.
- Waters M. C., Tran V. C., Kasinitz P. och Mollenkopf J. H. (2010). Segmented assimilation revisited: Types of acculturation and socioeconomic mobility in young adulthood. *Ethnic and Racial Studies*, 33(7), 1168–1193.
- Weatherburn, D., Freeman, K. och Holmes, J. (2014). *Young but not so restless: Trends in the age-specific rate of offending*. Crime and Justice

Statistics Bureau Brief no. 98, NSW Bureau of Crime Statistics and Research.

Webb, R. T., Antonsen, S., Pedersen, C. B., Mok, P., Cantor-Graae, E. och Agerbo, E. (2016). Attempted suicide and violent criminality among Danish second-generation immigrants according to parental place of origin. *International Journal of Social Psychiatry*, 62(2), 186–197.

Wickes, R. och Sydes, M. (2016). Immigration and crime. I: Pickering, S. och Ham, J. (red.), *The Routledge handbook of international migration and crime*. Routledge.

Wortley, S. (2009). Introduction. The Immigration-crime connection: Competing theoretical perspectives. *Journal of International Migration and Integration*, 10, 349–358.

Zadnik, E., Sabina, C. och Cuevas, C. A. (2016). Violence against Latinas: The effects of undocumented status on rates of victimization and help-seeking. *Journal of Interpersonal Violence*, 31(6), 1141–1153.

Zatz, M. S. och Smith, H. (2012). Immigration, crime, and victimization: Rhetoric and reality. *Annual Review of Law and Social Science*, 8(1), 141–159.

Zhang, H. (2014). *Impact of immigration on Canada: Crime, wage, and diversity*. Doktorsavhandling, University of British Columbia.

Zhang, S. (2022). Immigration and crime in frictional labor markets. *Review of Economic Dynamics*, 44, 152–183.

Zhang, Y., Zhang, L. och Benton, F. (2022). Hate crimes against Asian Americans. *American Journal of Criminal Justice*, 47, 441–461.

Øia, T. (2012). Ung i Oslo 2012. Nøkkeltall. Rapport 7/12. Oslo: NOVA.

Bilageförteckning

Bilaga 1 Områdesbaserade studier från Kanada	107
Bilaga 2 Studier om effekten av migration från Venezuela till Chile, Brasilien och Colombia	108
Bilaga 3 Studier om effekten av flyktingvågen från Syrien till Turkiet.....	110

Bilaga 1 Områdesbaserade studier från Kanada

För Kanada undersöker Zhang (2014) migrationens effekter på egendomsbrottslighet per capita under perioden 1981–2006, och analyserar effekten av migrationen under 1–4 år efter ankomsten till Kanada.⁹⁶ På en övergripande nivå visar resultaten att nyanlända migranter inte har någon effekt på nivåerna av egendomsbrottslighet, men att det övergår i en negativ effekt allteftersom migranterna befunnit sig i Kanada en längre tid. Sett över studiens fyraåriga observationstid visar analyserna att en 10-procentig ökning av andelen migranter i befolkningen skulle förväntas leda till en 2–3-procentig minskning av antalet egendomsbrott per capita.

Studien visar vissa skillnader mellan olika grupper av migranter i anslutning till ankomsten till Kanada, där en ökning av andelen nyanlända från Afrika, Syd- och Centralamerika och Asien är förknippad med en kortsiktig ökning av egendomsbrottsligheten per capita, medan migranter från Europa är förknippade med en (större) kortsiktig minskning av brottsligheten. Allteftersom tiden ökar sedan ankomsten till landet syns däremot en brottsreducerande effekt för samtliga grupper av migranter.

Studien använder också data från en rikstäckande offerundersökning från 1999 och 2009 för att undersöka om resultaten kan ha påverkats av skillnader mellan migranter och den övriga befolkningen i hur ofta man anmäler utsatthet för brott till polisen. Analysen visade att det fanns en statistiskt säkerställd skillnad mellan migranter och den övriga befolkningen i hur ofta man kontaktade polisen vid utsatthet för brott, med en lägre anmälningsbenägenhet bland migranter. Men skillnaden var för liten för att förklara den brottsreducerande effekt som redovisas i analysen av migrationens påverkan på den registrerade brottsligheten.

Liknande resultat för Kanada om att migration antingen inte har någon effekt eller har en svagt negativ effekt på brottsligheten, har också redovisats i andra longitudinella områdesbaserade studier för olika delar av perioden 1976–2016: av Andresen (2013) med fokus på mord och dråp; Jung (2020) med fokus på både våldsbrott och egendomsbrott samt Ha och Andresen (2020) med fokus på egendomsbrottslighet totalt och uppdelad på olika brottstyper. De tre sistnämnda studierna använder olika geografiska analysenheter och metodologiska upplägg, men huvudresultaten ligger i samma riktning i alla tre studierna.

⁹⁶ Studien redovisas i en doktorsavhandling.

Bilaga 2 Studier om effekten av migration från Venezuela till Chile, Brasilien och Colombia

Det finns flera studier från Sydamerika som har studerat effekterna av en stor utvandring från Venezuela till närliggande länder under olika delar av perioden efter 2010, när en långvarig humanitär och ekonomisk kris i Venezuela började.⁹⁷

För Chile använder Leiva m.fl. (2020) data om registrerade brott från 330 kommuner i Chile och undersöker effekten av migrationsflöden från Venezuela på brottsnivåer för åtta olika brottstyper (både egendomsbrott och våldsbrott) under perioden 2006–2015. Analyserna visar att inflödet av migranter inte har någon effekt på de flesta brottstyper, varken ett eller tre år efter migranternas ankomst. För ett av våldsbrotten, som bara beskrivs i studien som ”skador” (*injuries*), fanns däremot en negativ effekt på både kort (1-års) och längre (3-års) sikt.

En annan studie från Chile (Ajzenman m.fl. 2023) använder brottsdata från en årlig surveyundersökning, som inkluderar frågor om utsatthet för brott, och undersöker migrationens effekter på brottslighet under 2008–2017. Analyserna visar ingen signifikant effekt på någon av de brottstyper som ingår i offerundersökningen (inbrottsstöld, bilstöld, övrig stöld, rån och misshandel). Studien undersökte också effekten av migrationsflöden på dödligt våld med hjälp av registerdata, och fann ingen effekt av migrationen oavsett om man studerade dödligt våld totalt eller fall där gärningspersonen hade chilensk respektive utländsk bakgrund. Däremot visade analyserna av uppgifter från surveyundersökningen att inflödet av migranter har en tydlig effekt på människors oro för brott – ju fler migranter, desto högre oro för att man skulle bli utsatt för brott och desto fler som svarade att brottsligheten i samhället påverkade deras livskvalité.

Liknande resultat om avsaknaden av en statistiskt signifikant effekt av migration på den övergripande nivån av dödligt våld har beskrivits för Brasilien av Marques (2024), som använder longitudinella data på kommunal nivå under perioden 2010–2019. Samtidigt tydde vissa av studiens analyser på en förändring av dödligt våld kopplad till migrationsflöden, och en fördjupad analys visar att migrationen inte har påverkat dödligt våld mot den brasilianska befolkningen i stort, men

⁹⁷ Krisen i Venezuela började under president Hugo Chavez och har sedan fortsatt under hans efterträdare Nicolás Maduro. Fram till slutet av 2022 hade sju miljoner personer lämnat Venezuela, närmare en fjärdedel av befolkningen (Alvarez m.fl. 2022).

däremot lett till en signifikant ökning av dödligt våld specifikt mot migranter från Venezuela, framför allt unga män. Liknande resultat redovisas i en studie av Knight och Tribin (2023) med fokus på Colombia. Den här studien visar att när gränsen till Venezuela först stängdes och sedan öppnades igen under 2016, blev det inte någon signifikant effekt av det efterföljande inflödet av migranter från Venezuela på dödligt våld mot colombianska offer, samtidigt som det skedde en ökning av det dödliga våldet mot personer från Venezuela, just i gränsregionerna.

Bilaga 3 Studier om effekten av flyktingvågen från Syrien till Turkiet

Under de senaste åren har flera studier publicerats som analyserat effekterna av inflödet av syriska flyktingar till Turkiet under perioden sedan början av inbördeskriget i Syrien 2011.⁹⁸ Över lag visar studierna från Turkiet att det saknas tillgång till bra källor för data om den anmälda brottsligheten, vilket innebär att studierna med ett undantag använder data från domstolarna. Det innebär att resultaten kan påverkas av fler selektionseffekter än de europeiska studier som redovisats i kapitlet om områdesbaserade studier, men också att det är tänkbart att resultaten påverkas av en ökad belastning på rättsväsendet kopplad till det stora inflödet av flyktingar – till exempel att en mindre andel av den totala brottsligheten kommer så långt som till en domstolsförhandling över tid.

Kayaoglu (2022) använder data om antalet brottsfall som registrerats vid domstolar i olika provinser i två longitudinella analyser som undersöker migrationens effekter på (den uppklarade) brottsligheten under perioden 2009–2017. Båda analyserna bygger på jämförelser av provinser som tagit emot fler respektive färre flyktingar i förhållande till befolkningsstorleken. Den första analysen undersöker den kortsiktiga effekten av det stora inflödet av flyktingar under 2013–2014 jämfört med åren innan, medan den andra undersöker de mer långsiktiga effekterna fram till början av 2017.⁹⁹

Analyserna visar ingen effekt av migration på brottsligheten på vare sig kort eller längre sikt, men när analysen av de långsiktiga effekterna utvecklades för att bättre kontrollera för eventuella selektionseffekter vid flyktingarnas val av bosättningsort, visades en genomsnittlig negativ effekt av inflödet av flyktingar på provinsernas brottsnivåer. Analysen visade att en ökning av andelen flyktingar i provinsen med en procentenhet gav en 1,6-procentenheters minskning av antalet brottsfall per capita som registrerades vid provinsens domstolar.

Osman och Gkergki (2024) studerar brott som resulterat i en fängelsedom och undersöker den kortsiktiga effekten av inflödet av flyktingar på

⁹⁸ FN:s flyktingorgan (UNHCR) skattade att närmare tre miljoner syriska flyktingar hade bosatt sig i Turkiet mellan 2011 och 2016 (Osman och Gkergki 2024).

⁹⁹ Januari 2017 användes som slutpunkten för observationerna på grund av en tydlig ökning av antalet allvarigare brottsfall som registrerades vid domstolarna under 2017, som resultat av statens reaktion på den misslyckade statskuppen i Turkiet i juli 2016 (se även studien av Akbulut-Yuksel m.fl. 2024 som beskrivs på sida 112).

brottsligheten genom att jämföra utvecklingen under perioden före och efter det stora inflödet av syriska flyktingar fram till 2015. Analyserna visar ingen effekt av migrationen på våldsbrottsligheten per capita, men en tydlig positiv effekt på den övriga brottsligheten (fler "övriga brott" som resulterat i en fängelsedom registrerades i provinser som tagit emot fler flyktingar jämfört med provinser som tagit emot färre flyktingar).¹⁰⁰ Studien visade också en liknande effekt av migrationen på arbetslöshet per capita mellan provinser som tagit emot färre respektive fler flyktingar. Ytterligare analyser visade att ökningarna av kategorin övriga brott drevs av en ökad brottslighet inom den övriga befolkningen snarare än bland flyktingarna själva, som forskarna menar sannolikt beror på störningar till den övriga befolkningens arbetsmarknadsanknytning i provinser med ett stort inflöde av flyktingar, framför allt inom den informella lantbrukssektorn.

På samma sätt som Osman och Gkergki använder *Mercan m.fl. (2022)* antalet personer per capita som dömts till fängelse som utfallsmått. Studien redovisar resultat för fängelsedomda totalt och uppdelat på olika brottskategorier¹⁰¹ under perioden 2010–2015 och jämför utvecklingen för olika provinser under 2010–2011 med utvecklingen under 2012–2015. Analyserna visar ingen effekt av migration på utvecklingen av antalet fängelsedomda.

Kirdar m.fl. (2022) använder också samma mått på brottslighet (brott som resulterat i en fängelsedom), och studerar effekten både för brottsligheten totalt och olika brottstyper men under en längre tidsperiod, fram till 2019. Analyserna visar att en 10-procentig ökning av andelen flyktingar i provinsens befolkning innebar en 8,1-procentig minskning av antalet brott per capita som hade resulterat i en fängelsedom. Resultaten för olika brottstyper visade också en brottsreducerande effekt för de flesta brottskategorier, bland annat stöld, misshandel och sexualbrott, men det var mer osäkert om det fanns en brottsreducerande effekt eller ingen effekt för dödligt våld. Smuggling var den enda brottstyp där migrationen syntes ha en brottshöjande effekt. Enligt analyserna innebar en 10-procentig ökning av andelen flyktingar i provinsen en närmare 40-procentig ökning av antalet smugglingsbrott per capita som resulterat i en fängelsedom.

¹⁰⁰ Våldsbrotten definierades som dödligt våld, sexualbrott, misshandel, rån, människorov och vapenbrott, medan kategorin "övriga brott" kombinerar allt som inte definierades som våldsbrott och inkluderar bland annat egendomsbrott, narkotikabrott, bedrägerier, smugglingsbrott och trafikbrott.

¹⁰¹ Mord och dråp, misshandel, stöld samt två större kategorier: vinstgenererande brott respektive icke-vinstgenererande brott.

Akbulut-Yuksel m. fl. (2024) fokuserar på den totala brottsligheten och använder ett mått som bygger på antalet brott i brottsärenden som polisen lämnat till åklagare för beslut, vilket innebär att dessa data kommer från en något tidigare hållpunkt i rättsprocessen och påverkas mindre av den selektionsprocess som sker om man exempelvis endast fokusera på brott som lett till en fängelsedom. Författarna noterar att det mått som användes av Kirdar m.fl. (2022) – brott som resulterat i en fängelsedom – skulle ge en bild av en brottsnivå motsvarande 196 brott per 100 000 i befolkningen, medan antalet brott i åklagarnas ärendeinflöden innebär en brottsnivå motsvarande 4 500 brott per 100 000 i befolkningen. Studien av Akbulut-Yuksel med flera använder också ett alternativt mått som avser antalet brott i ärenden som gått vidare till domstolsprövning.

Studien fokuserar på perioden 2006–2016 för mått som bygger på åklagarnas inflöde och 2010–2016 för mått som bygger på antalet brott som gått vidare till domstolsprövning.¹⁰² För båda måtten visar analyserna en signifikant positiv effekt av migrationen på den totala brottsligheten. Till skillnad från de andra studierna med fokus på flyktinginflödet till Turkiet beräknas inte resultaten i termer av en förändring av antalet brott per capita, utan de beskrivs i termer av antalet brott totalt per tusen flyktingar i respektive provins. Under perioden 2006–2012 var det genomsnittliga antalet flyktingar per provins 0, medan motsvarande siffra för perioden 2013–2016 var 24 453. Mot bakgrund av analysernas resultat skattas den genomsnittliga ökningen av antalet flyktingar ha inneburit en nettoökning på mellan 920 och 1 858 brott per år i åklagarnas ärendeinflöde i en typisk provins, vilket kan sättas i relation till det genomsnittliga antalet brott i åklagarnas inflöde för åren 2013–2016 som var 43 414 per år i den genomsnittliga provinsen. Fördjupningsanalyser visade att brottsökningen berodde såväl på brott som hade begåtts av flyktingarna själva som brott som hade begåtts av den övriga befolkningen, som ett resultat av förändringar kopplade till inflödet av flyktingar från Syrien.

¹⁰² Anledningen för avgränsningen till perioden till och med 2016 är enligt författarna densamma som den som beskrivs av Kayaoglu (2022), och beror på att det skedde en stor ökning av antalet brottsärenden som hanterades av Turkiets åklagarkammare under 2017 och 2018 (samtidigt som omkring en fjärdedel av domar- och åklagarkåren ersattes genom nyanställningar), som resultat av statens reaktion på den misslyckade statskuppen under 2016.

Rapporten redovisar en sammanställning av svensk och internationell forskning om migrationens betydelse för brottsligheten. Den har skrivits mot bakgrund av ett regeringsuppdrag till Brå att bistå Konjunkturinstitutet med en kunskapssammanställning om den här frågan. Rapporten riktar sig främst till Konjunkturinstitutet, regeringen och riksdagen, men även till andra med intresse av en sammanställning av kunskapen om migration och brott.

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

Box 1386/Tegnérsgatan 23, SE-111 93 STOCKHOLM

Tel +46 (0) 8 527 58 400, registrator@bra.se, www.bra.se

urn:nbn:se:bra-1256